

DEVRİMCİ İSCİ

Sayı 41

Şubat 1990

2 DM

Yabancılarla karşı örülen duvarlar yıkılsın!

Doğu Avrupa ülkelerindeki değişimi kapitalizmin sosyalizm karşısındaki üstünlüğü olarak propaganda eden ve bu ülkelerdeki yasakların kalkmasını özgürlük adına selamlayan emperyalist-kapitalist devletler, kendi ülkelerinde yaşayan yabancı topluluklara burjuva anlamda da olsa özgürlük ve demokrasiyi hala çok görmeye devam ediyorlar. Doğu Berlin'deki duvarın yıkılmasını alkışlayanlar, kendi ülkelerinde göçmenlere karşı yeni duvarlar örmeye devam ediyorlar. Bu utancı yaşayan ülkelerin başında F.Almanya geliyor. Doğu Avrupa ülkelerindeki yeni yönetimlere ve bazı muhalefet gruplarına politik ve ekonomik yardımları esirgemeyen F.Almanya, aynı anda yabancılarla yönelik daha baskıcı yasa hazırlıkları yapıyordu. Fransa'da ise, iltica işlemleri zorlaştırılıyor, "kaçak işçi" adı verilen kesimleri sınır dışı etme hazırlıkları yapılıyordu.

Son gelişmelerden sonra Doğu'ya doğru açılarak genişlemesi planlanan Avrupa Topluluğu'nun yabancı toplumsal azınlıklara karşı nasıl bir politika izleyeceğini Kohl hükümetinin yasa tasarısından anlamak mümkündür. F.Almanya, topluluğa kendisinin dayatacağı politikaları şimdiden kendi ülkesinde uygulamaya koymak istemekte ve böylece bu alanda da AT'na önderlik etmeye çalışmaktadır.

Devamı 3. Sayfa'da

Başyazı

ŞİMDİ, DEVRİMCİLİĞİN GEREKLERİNİ YERİNE GETİRMENİN ZAMANIDIR

Kendilerini sosyalist olarak adlandıran çeşitli ülkelerde meydana gelen son olaylar, emperyalist-kapitalist sistemin bu olaylardan hareketle izlediği politikalar; Türkiye'deki baskı ve yasak düzenine karşı devrimci bir seçeneğin yaratılması yönündeki girişimlerin ivme kazanması; başta Federal Almanya olmak üzere bazı Batı Avrupa devletlerinin yabancılarla/göçmenlere karşı izledikleri siyaset, evet, bütün bunlar, devrimciyim, sosyalistim diyenlere, devrimciliğin gereklerini yerine getirme sorumluluğunu bugün her zamankinden daha fazla dayatmış bulunmaktadır. Yaşanan olayların olanca karmaşasına rağmen, eğer devrimciler, devrimcilik kavramında ve sosyalizm tasarımı içinde içerilen değerlere kararlıca sahip çıkarlar ve bu değerleri mücadelelerinde somutlaştırırlarsa, geleceği kazanma ve dünyayı değiştirme mücadelelerinde önemli bir mevzi elde etmiş olacaklardır.

Devamı 2. Sayfa'da

Hannover'de
yeni yabancılar yasasına
karşı yürüyüş yapıldı.

İçindekiler:

Devrimci Gençlik
mücadelesi üzerine
Sayfa 4-5-6

Doğmatizme karşı olmak
sosyalistlerin birliği için
yeterli midir?
Sayfa 7

Sosyalizm
Dünyanın gündeminde
Sayfa 8-9

Kürt Sorunu
için çözümler
Sayfa 12-13-14

SSCB çözülüyor mu?
Sayfa 11

Şimdi, devrimciliğin gereklerini yerine getirmenin zamanıdır.

SSCB'de ve Doğu Avrupa ülkeleri olarak adlandırılan devletlerde halen yaşanmakta olan gelişmelerin her bakımdan önem taşıdığı açıktır. Bu ülkelerde olup bitenleri, emperyalist-kapitalist devletlerin "sosyalizmin iflas ettiği, kapitalizmin insanlık için en ideal sistem olduğu" şeklindeki propagandalarında önemli birer kanıt olarak kullandıkları bilinmektedir. Milyonlara hitabeden televizyon, radyo ve gazete gibi araçlarla insanlara her gün tekrarlanan bu propagandanın sadece sokaktaki adamı değil, sola bulaşmış bir çok kişiyi de etkilediği gözlenmektedir. Savunulması mümkün olmayan, en bağnaz SSCB taraftarlarının bile bugün artık savunmaya cesaret edemediği olumsuzluklar karşısında bir çok kişinin mahcup ve boynu bükük bir tutum içinde olduğu görülmektedir.

Kendilerini sosyalist olarak adlandıran ülkelere de olup bitenler karşısında bugün gerçekten utanması, başını önüne eğip özür dilemesi gerekenler yok mudur? Elbette vardır. Üstelik, bunların sayısı bir hayli de fazladır.

Ne var ki, bu gruba dahil olmayanlar da vardır. Bugün, sosyalizm mücadelesi ve perspektifi itibarıyla doğrulukları ve haklılıkları kanıtlanmış olaylar vardır. Bunlar bizleriz.

Evet, öncelikle Devrimci Yollar, bugün başları dik ve alınları açık bir şekilde ortaya çıkıp, hem burjuvazinin sosyalizm aleyhindeki kampanyasına hem de solda varolan yanlış sosyalizm anlayışlarına karşı tavır alabilmeli ve gönül rahatlığı içinde **yaşasın sosyalizm** diye haykırabilmelidirler.

Sosyalizm düşmanlığına karşı mücadele edebilmenin yegane yolu, budur. Komünist adıyla ortada dolaşanların sosyalizme yaptıkları kötülüklerle karşı ve burjuvazinin devrimci dünya görüşünü geçersizleştirmeyi hedefleyen ideolojik-siyasi saldırılarına karşı, devrimciler güçlü bir ideolojik mücadele kampanyası örgütlemek zorundadırlar.

Şüphesiz böyle bir mücadele, sadece, Devrimci Yolcuların teorik olarak doğru şeyler söylediklerinin tekrarı ile başarıya ulaşamaz. Devrimci Yollar, "**biz, böyle olacağımızı söylemiştik**" diye tesbitinin arkasına sığınmamalıdır. Kaba bir böbürlenme tutumuna düşmeden bizler, "**Sosyalist**" ülkelerdeki gelişmeleri, bunun sosyalizm mücadelesi açısından anlamını; bu gelişmelerin dünya çapında yolaacağı muhtemel gelişmeleri yeniden yeniden yorumlayarak kendi arkadaşlarımızın ve kitlelerin kafasında açıklık sağlamalıyız. (Devrimci işçi, bunu dergide bir süredir zaten yapmaktadır. Bu tartışma dergi sayfalarıyla sınırlı kalmamalıdır.)

Daha önemli olan ise şudur: Haklı olmak ve doğru söyle-

miş olmak yetmemektedir. Haklı olunan konuların, doğru söylenildiği kabul edilen fikirlerin siyasi pratik haline dönüştürülmesi gerekmektedir. benimsenen ideal-ler, şimdiden, yaşadığımız şartlarda mümkün olduğu ölçüde somutlaştırılmalı ve kurumlaştırılmalıdır.

Sosyalizmin içerdiği, eşitlik özgürlük, demokrasi, katılım, paylaşma; kitlelerin, emekçilerin kendi kendilerini yönetmesi gibi ideal ve değerler için, bulunulan her yerde örgütü ve kararlı bir mücadele sürdürülmelidir. Bunlar yapılmadığı sürece, çeşitli ülkelerdeki sosyalizm pratiklerinin yanlış olduğunu söylemenin kıymeti harbiyesi olamaz.

Yanlış pratiklere karşı devrimci tutum, doğrusunu yapmaktır. Sosyalizme ilgili ustalar tarafından yapılmış tanım ve öngörülerini ağızla yazıp bunlarla çeşitli ülkelerdeki pratikleri karşılaştırarak hayıflanmak yerine, ustaların öngördüğü idealleri, yaşadığımız toplumsal ilişkiler içerisinde nasıl yaşatıp somutlaştıracağız sorusunu kendimize sormak ve ürettiğimiz sonuçları, şartların elverdiği ölçüde pratiğe geçirmeye başlamalıyız.

Bu bağlamda yurtdışındaki devrimcilerin görev ve sorumluluklarının daha da arttığını vurgulamak gerekmektedir.

Bunların en başında, yukarıda değindiğimiz gibi, sosyalizme, devrimciliğe ait değerlere ve idealere sıkı sıkıya sarılmak, bunları yeniden bilince çıkarmak, mücadelemizi bu ideal-lerle ve değerlerle uyumlu hale getirmek olmalıdır.

Devrimciliği ve sosyalizmi savunmanın son derece anlamlı hale geldiği bugünkü şartlarda iki önemli görevin daha bizlere ağır sorumluluklar yüklediği kabul edilmelidir. Bu görevler, bizlere kendimizi ve idealimizi somutlaştırma, değerlerimizi yaşatma imkanlarını sunmaktadır.

Şöyle ki:

1. Dünya çapında özgürlük havasının estiği, insanlığın utancı olduğu iddia edilen duvarların yıkıldığı günümüzde Avrupa'da yaşayan toplumsal azınlıkların bir bölümünün hayatta hiç bir olumlu değişim görmemektedir. Aksine, Federal Almanya örneğinde görüldüğü gibi, göçmenlerin/yabancıların (özellikle Türkiyelilerin) önlerine yeni utanç duvarları dikilmektedir. Yeni işçileri bakanı Schaeuble tarafından hazırlanan yasa şayet kabul edilirse en az 600.000 Türkiyeli'nin sınır dışı edileceği kesindir. Geri kalanların da oldukça sıkıntılı günler yaşayacağı apaçıktır.

Varolan yasanın yanısıra, yeni Yabancılar Yasası'na karşı; öteki ülkelerdeki yabancı düşmanlığı uygulamalarına karşı; bir çok ülkede yükselen ırkçılığa karşı; kısacası yabancıları bir to-

plumsal varlık olarak kabul etmek istemeyen politikalarla karşı her alanda tam eşitlik ve özgür kültürel gelişme hakkı temel hedefleri doğrultusunda örgütlü bir mücadele süreci içerisine girilmelidir.

Doğu Almanya'da Roman-ya'da özgürlük ve demokrasi için sokaklara dökülenleri, hatta Romanya örneğinde olduğu gibi şiddet uygulayanları selamlayan ve alkışlayan Batı Avrupa devlet yöneticilerinin, eşit haklar talebiyle sokaklara dökülen yabancıları diyecek hiç bir şeyleri olamaz.

Doğu Avrupa'daki insanların özgürlük ve demokrasi talebini haklı ve meşru gören Batılılar, kendi yönetimleri altındaki insanların baskı ve yasalara karşı mücadelesini de haklı ve meşru görmek zorundadır.

Bütün sorun, başta Türkiyeliler olmak üzere tüm yabancıları, tamamen haklı ve meşru talepler için harekete geçirmektir. Bu da ancak örgütü ve bilinçli bir çabayla ve somut eylemliliklerle mümkün olabilir.

Birleşebilecek tüm güçleri harekete geçiren, ilerici-demokrat yabancılar kitlelerini kucaklayan, yerli ilerici-sosyalist güçlerin desteğini alan ve yabancılar üzerindeki tüm kısıtlamaların ortadan kaldırılmasını hedefleyen bir mücadeleyle, evet, ancak böyle bir mücadeleyle devrimciliği yeniden üretmemize ve onu kitleleştir-memize imkan yaratabilir. Böyle bir mücadeleyi örgütlemek ve içinde yer almak suretiyle **eşitlik, özgürlük ve demokrasi**

ideallerinin ancak ve yalnızca sosyalizmde ve devrimci demokratik mücadele süreçlerinde yaşatılabileceğini göstermelidir.

Öte yandan Türkiye'deki gelişmelerin giderek hızlanacağı anlaşılmaktadır. Buna yol açan sebeplerden birisi de Devrimci Güçler'in siyasal arenada yer alma çabalarıdır. Devrimci Hareket'in ve Devrimci Seçeneğin 90'lar Türkiye'si'nde yeniden üretilmesi kapsamında atılan adımlar toplumsal muhalefete devrimci-demokratik kanalları açmaktadır ve açacaktır. Zorlu ve o ölçüde de onurlu görevleri sürdürmek için yola koyulanların önlerine koydukları görevler yurtdışındaki devrimcilerin heyecanla selamlamakla yeti-nemeyecekleri özellikler taşı-maktadır. İflas ettiği iddia olunan sosyalizmi ve onda içerilen idealleri Türkiye şartlarında ve faşizme karşı mücadele sürecinde yeniden yaşatmak ve somutlaştırmak hedefindeki hareketler ve mücadeleler yurtdışındaki devrimcilerin sahiplenmesi gereken bir süreç olarak kavranmalıdır. Bu nitelikteki bir mücadele ile birlikte olmak ve dayanışmak; bu mücadelenin politik hedeflerini ve ideolojik zeminini en geniş kesime benimsetmek, bizler için bir zorunluluktur.

Türkiye'deki siyasal gelişmeler yurtdışındaki devrimcilerin faaliyetlerinde ve mücadele süreçlerinde bir sıçrama, yeni görevlere uygun platformları ve kurumlaşmaları yaratma

sorumluluğunu dayatmaktadır.

Türkiye'de ve yurtdışında doğru bir sosyalizm anlayışının yegane ifadesi devrimcilik kimliğinde içermiştir. Çeşitli ülkelerdeki gelişmeler devrimciliğin değerini ve anlamını insanoğluna bir kez daha hatırlatmış olmalıdır.

Kim ki bütün bunları görekerek örgütlü bir mücadele içerisine girer, o, hayata olumlu bir şeyler katmış demektir. Kim ki ileri atılmamak için ayak direr, örgütlü mücadelede yer almaz, sürecin ortaya çıkardığı görevlere yan çizer, o, bataklığı tercih etmiş demektir.

Devrimci işçi şimdi daha örgütlü bir mücadele sürecine girerek hayata olumlu bir şeyler ve devrimci değerler katmaya çalışmaktadır ve çalışacaktır.

Devrimci işçi ileri atılarak; birlikte olabileceği bütün güçlerle birlikte olmaya çalışarak devrimciliğin değerini ve anlamını vermek azim ve kararlılığında olmalıdır ve olacaktır.

Evet, şimdi tam da bu süreç devrimciliğin gereklerini yerine getirmenin zamanıdır. Dayanışma Hareketi kapsamındaki görevlerde, demekleşme faaliyetlerinde, kitlelere yapılan haklılıklar karşısında, yeni ilişkiler ağı ve alanları yaratma çabalarında, günlük işlerde ve bir yığın küçük meselenin çözümünde, evet bütün bu sayılan faaliyetlerde, şimdi yapılması gereken tek şey devrimciliğin değerini vermek ve bu değeri somutlaştırmaktır.

Politik Tutuklularla Dayanışma Geceleri

Geçtiğimiz günlerde Türkiye ve T.Kürdistan'daki zindanlarda faşizmin en azgın saldırıları karşısında yılmadan direnen, en zor koşullar altında bile şavundukları düşünceleri işkencecilerin yüzüne haykıran politik tutuklularla Essen, Osnabrück ve Münih'te dayanışma geceleri yapıldı. Dayanışmanın en güzel örneklerinin sergilendiği bu gecelerde, faşizme karşı mücadeledeki kararlılık bir kez daha ifade edildi.

ESSEN

Yaklaşık 800 kişinin katılımı olduğu Essen'deki gecede kitlelerin büyük bölümünü Türkiyelilerin oluşturmasının yanında Almanlar'ında katılımı sağlanmış.

Türkiye'den gelen Ana Devrimci Yol Davası avukatlarından Mehdi Bektaş ve Tutuklu anası

Kıfayet Ana ülkedeki gelişmeler konusunda kitleyi bilgilendirdiler. Türkiye'den konuk edilen Ali Ekber Eren ve Sevinç Eratalay adlı ozanların yanısıra Ozan Ali Asker, Cömert, Alman ve İtalyan sanatçıların katılımıyla coşkulu bir gece yaşandı.

OSNABRÜCK

Osnabrück'teki gecede coşku doruktaydı. Ağırlıklı olarak yerel düzeydeki çalışmalarla yaklaşık 300 kişinin katıldığı gecede Türkiye'den konuk edilen ozan İsmail Türkler ozanlar Ali Asker, Cömert, Camal ile Cemile, koro ve folklor grupları kitleyi coşturdu. Sık sık sloganların atılıp alkışlarla tempo-nun tutulduğu gecede seyirciler tarafından salonun dörtbir yanına halaylar çekildi. Gecenin bitiminde salon boşalırken bile

hala sloganlar haykırılıyordu.

MÜNİH

E.S.G.'nin yabancılar çalışma grubunun geleneksel olarak her yıl düzenlediği gecenin bu yılki bölümünü Türkiye ve T. Kürdistan'daki politik tutuklularla dayanışma gecesi olarak gerçekleştirdi.

Türkiyelilerin yanısıra çok sayıda Filistinli, Eritreli, Alman ve değişik uluslardan yaklaşık 400 kişinin katılımıyla gerçekleşen gecede ozan Ali Asker, Cömert, Zihni, Rosenheim'dan folklor grubu, Filistin folklor grubu ve Eritreli grup kitleye bir bütündü. Sık sık alkışlarla tempo tutulan gecede seyircilerin çeşitli ulusların oyunlarını sergilemeleri nedeniyle sahne hemen hemen hiç boş kalmadı.

Impressum:
V.i.S.d.P.: U. Hasselbring
Postfach 91 08 43
D- 3000 Hannover 91

Yazışma adresi:
Devrimci İşçi
c/o S. Hasselbring
Postfach 26 03
D- 3000 Hannover 1

ÖDEMELER:
Stadtparkasse Hannover
Y. Aydın
Konto Nr.: 253 07 096
BLZ: 250 501 80

Fransa 7,- ff
İsviçre 2.- sfr
Hollanda 2.-50 hlf
Avusturya 15.- s.
Belçika 50,- bfr

İsveç 10.- skr
Danimarka 10.- dkr
İngiltere 0,80 £
Norveç 8.- nkr
Avusturalya 2.50 \$

Yabancılar karşı örülen duvarlar yıkılsın!

Avrupa Topluluğu ülkelerinin yabancı toplumsal azınlıklara karşı uyguladığı muhtemel politikaların ipuçlarını içermesi bakımından biz bu yazımızda CDU/CSU ve FDP Koalisyon Hükümetinin Aralık başında onayladığı, Şubat ortalarında Federal Parlamentosunda görüşülecek yeni yabancılar yasa tasarısı üzerinde duracağız.

Bugün yürürlükte olan yabancılar yasası ilk olarak 1965 Ekim'inde çıkarılarak buradaki yabancı işçilere ve ailelerine ayrımcı ve ırkçı bir biçimde yürürlüğe konmuştur.

Bütün güdüsü 1933-39 Hitler Faşizmi'nin Polis Kararnameleri'nden ve Prusya Krallığı'ndan alan Yabancılar Yasası özellikle 80'li yılların başlarında daha da sertleştirilmeye yönelik tartışmalara ve girişimlere sahne oldu. Ve daha 1983 yılında CDU/CSU/FDP yönetimi başına geldiğinde Başbakan Helmut Kohl yaptığı hükümet açıklamasında 1990 yılına kadar yabancıların sayısını yarıya indirmeyi amaçladıklarını açıkladı. Gelişmelere bakıldığında bu yönde epeyi mesafe katettikleri görülmüyor.

Hükümet ve dönemin işçileri bakanı Zimmermann 1983'den başlayarak yeni tasarılar sunmuştu. En sonu 88 sonu 1989 ortalarına kadar herkesin bildiği Yeni Yabancılar Yasa Tasarısı yoğun tepkilere sahne oldu. Gerek gösterilen tepkiler ve gerekse kendileri açısından çeşitli diğer nedenlerden dolayı tasarı yasalaşmadı.

Zimmermann döneminde hazırlanan yabancılar yasa tasarısı ile yeni işçileri bakanı Schäuble'nin sunduğu yabancılar yasa tasarısı öz itibarıyla farklı değil ikiside biz yabancıların haklarını daha da kısıtlamayı, insanlıktan uzak yeni sertleştirmeleri içeriyor.

Bir yandan yabancılar yasal da olsa seçim hakkı verilmesi, veya yerleşme veya göçmenlik hakkı tanınmasına yönelik çabalar sürerken. Öte yandan **"Almanya göçmenler ülkesi değildir"** gerekçesi ile ve **"Biz öncelikle Alman halkının çıkarlarını düşünmeliyiz. Alman halkı yabancılaşmıyor."** biçiminde ırkçı düşünceler öne sürülmektedir. Hükümet çevreleri CDU/CSU ve hükümet dışında olan ırkçı

faşist akımlar **"Artık sınırları sıkı sıkıya kapatmalıyız"** demektedirler.

Yeni Yabancılar Yasa Tasarısı ile halen yürürlükte bulunan yasanın 100'e yakın maddesi değiştirilmektedir. Bu değişikliklerle, hükümetler ve devlet yabancıları baskı altında tutma konusunda geniş bir manevra alanı elde edecektir. Yeni yasa, oturma izni konusunda, sınır dışı olayında, illicacılara yaklaşımda, yabancıların bu ülkedeki demokratik-politik-toplumsal faaliyetlere katılmasında yabancı toplumsal azınlıkların aleyhine bir dizi yenilik getirmektedir.

Örneğin, yeni 5 çeşit oturma izninin verilmeyeceği şu şekilde belirtilmektedir: **"Madde 6: Oturma izinleri şu durumlarda verilmeyecektir:**

1-Sınırdışı edilmeye bir neden varsa;

2- Yabancı geçimini kendi çalışmasıyla elde edemeyi, kendi servetiyle veya kendisinin diğer olanaklarıyla sağlayamıyorsa;

3-...

4-Veya yabancıların Federal Almanya'da kalması diğer nedenlerle F.Almanya'nın çıkarlarına ters düşüyor veya tehlikeye sokuyorsa..."

Evet, sıralanan bu nedenlerle yabancılar Almanya'da oturma izni verilmeyecektir. Yorumla belki gerek yok ama biz yine de bir iki noktayı hatırlatalım:

Her üç madde de, özellikle 4. su, yerel makamlara keyfi uygulamalar yapma imkanını son derece genişleten, herkesin kendisine göre yorumlayacağı şartları içermektedir. İstenildiği anda, herhangi bir yabancıların F. Almanya'nın çıkarlarına ters düşüyor söylenip oturma izni iptal edilebilir. Yada, oturma izni için başvuran birisinin F. Almanya'nın çıkarlarını (bunlar neyse?) tehlikeye düşüreceği varsayıp bu kişiye oturma izni verilmeyecektir.

Yeni yasa, illica başvurusu yapmış olanlara oturma ve çalışma izni konusunda da yeni sınırlamalar getirmektedir.

Çalışma izni, aile birleşmeleri, oturma hakkı gibi konularda da

yeni düzenlemeler içeren Yeni Yabancılar Yasa Tasarısının önemli maddelerinin bir bölümü yabancıların politik faaliyetleriyle ilgili.

Tasarının 35. maddesi politik faaliyetlere ayrılmış. Bu maddede, yapılmasına izin verilmeyen politik faaliyetler olarak belirlenenler şunlar:

1- Özgürlükçü demokratik ilkelere yönelik veya F.Almanya'nın güvenliğini tehlikeye sokan faaliyetler;

2-...

3- Politik, dinsel işlemlerin gerçekleştirilmesinde araç olarak zor kullanma veya açıkça destekleme, onaylama ve bunları araç ve metod olarak görme;

4- F.Almanya toprakları dahilinde kişilere veya kurumlara yönelik saldırı veya F.Almanya dışında Alman vatandaşlarına ve kurumlarına yönelik saldırıları yönlendiren, örgütleyen onaylayan F.Almanya içindeki veya dışındaki dernekleri, politik girişim veya grupları destekleme;

5- Hedefleri ve kullandıkları araçlar temel insanlık değerlerine saygılı bir devletin ilkeleriyle bağdaşmayan, F.Almanya dışındaki parti, diğer kuruluş ve kurumlara veya girişimlere destek veren veya teşvik edenler."

Politik faaliyetlerle ilgili yasa-kıla ve sınırlama bunlarla da kalmamaktadır. 36. maddede sınırlama ve yasaklamaların alanı genişletilmektedir. 36. maddede şunlar belirtilmektedir:

"1- Yabancıların politik faaliyetleri yasaklanabilir veya sınırlandırılabilir. Eğer:

a) F.Almanya'daki fikir oluşumunu veya Alman halkının yabancılarla veya değişik yabancı gruplarını kendi aralarında barış içerisinde birlikte yaşamasını, F.Almanya'nın güvenliğini, ilkelere ve diğer çıkarlarını oldukça etkiliyorsa;

b) F.Almanya'nın politik çıkarlarına ters düşüyorsa;

c)...

d) Yabancı oturma iznine sahip değilsen."

Görüldüğü gibi, tasarının yasa-laşması halinde, yukarıda yazılan ve hepside kavram olarak tartışmalı olan, herkese ve her duruma göre

değişen fikir, tutum ve eylemlilikler bundan böyle yasaklanabilecektir. Bu yasayı ele veren asıl madde, **"F.Almanya'nın dış politik çıkarlarına ters düşüyorsa,"** şeklinde ifade edilmiş.

Bu maddeye göre, yasaklanmayacak hiçbir fikir ve politik girişim aslında yoktur. Yabancıların buradaki herhangi bir fikir ve eylemi, rahatlıkla bu madde kapsamına sokulabilir. Çünkü, dünyanın sayılı devletlerinden olan F.Almanya'nın dış politik çıkarları çok kapsamlı ve geniştir. Herşey, evet herşey, Almanya'nın dış politik çıkarlarına aykındır. Örneğin Özal aleyhine yazı yazmak, ırkçı faşist rejimlere karşı yürüyüş yapmak vb. bunların hepsi F.Almanya'nın dış politik çıkarlarına aykındır.

Yeni Yabancılar Yasa Tasarısı, sınırdışı edilmeyi oldukça kolaylaştırmaktadır. Bu konuyla ilgili olarak düzenlenen 43. maddenin ilk paragrafında şöyle denilmektedir: **"F.Almanya'da bulunması, kamu güvenliği veya ilkelere veya F.Almanya'nın çıkarlarını oldukça etkiliyor veya tehlikeye sokuyorsa yabancı sınırdışı edilir."**

Bu cümleden sonra hangi hallerde sınırdışı etmenin gündeme gelebileceği tek tek belirtilmiş. Örneğin, bir yabancı evsiz yada sadece sosyal yardımla geçimini temin ediyorsa hemen sınırdışı edilebilir.

Örnekleri çoğaltmak mümkün. Ancak, yukarıda yaptığımız alıntılar, herkese bu yasa hakkında fikir verebilir.

Acıdır ki, bu yasa tasarısı, fiilen yürürlükte bulunan ırkçılığın yeni bir kalıp altında resmelleştirilmesinden başka birşey değildir.

Bu noktada asıl önemli olan şudur: Bu derece anti-demokratik hükümler içeren Yeni Yabancılar Yasa Tasarısına karşı Türkiye'de ilericiler devrimciler yeterince sesli bir karşı çıkış örgütleyememişlerdir. politik faaliyetlerle ilgili getirilen yeni sınırlamalar başta olmak üzere tüm yabancı kitlelerine karşı hazırlanan bu baskıcı politikalarla karşı aktif bir eylemlilik gündeme getirilmediği sürece ve Alman demokrasinin gücüne bu sorunun aynı zamanda kendile-

rini ilgilendirdiği anlatılarak onlarla birlikte olunamazsa, bu yasa tasarısının önüne geçilemez.

Son günlerde Köln'de oluşan ve başını eski TKP'lilerin, FİDEF yöneticilerinin çektiği "Vatandaş Girişimi" adlı çalışmaya geçerken değinmekte yarar vardır.

Bu toplantıyı düzenleyenler, ırkçılığa ve anti-demokratik uygulamalara karşı ırkçılarla (Türk faşistleriyle) birlikte mücadele etmek gibi başlanması mümkün olmayan, eşyanın tabiatına uygun düşmeyen bir projeye soyunmuşlardır. Bu girişimin akıl hocalarından FİDEF ve GDF başkanlığı yapmış şimdiki ise bu kuruluşlardan ayrıldığını ilan eden Hasan Özcan, Milliyet Gazetesi'ne yaptığı açıklamada **"Gönül huzuru içinde milliyetçilerle ve şeriatçılarla Yabancılar Yasa Tasarısı'na karşı ortak toplantı yapabildiklerini"** söylemektedir.

Milliyet gazetesinin 28 Ocak tarihinde verdiği bir habere göre, Taner Akçam da bu toplantılara katılmaktadır. T. A., bu toplantıda yaptığı konuşmada tıpkı H.Ö. gibi konuşarak sağ-sol ayrımı yapmadan herkesi birlikte almaya çağırması...

Bu tür girişimlerin boş ve faydasız olduğu kanılanmış olmalıdır. Hamburg'da Ramazan Alıcı yürüyüşünde bu denemiş ama tutmamıştır.

Bu tür yanlış projelerin yabancılar arasında bir umut yaratmamasının tek yolu, devrimci-demokratik güçlerin yabancılarla yönelik uygulamalara, Nazi saldırılarına ve sonufla Yeni Yabancılar Yasa Tasarısı'na karşı mücadele alanlarına çıkmalarıdır. Bu konuda özellikle Devrimci İşçi'ye görev düşmektedir. Devrimci işçi bulunduğu her yerde, yeni ve eski yabancılar yasalarına karşı çeşitli ilericiler demokratik kuruluşlarla ortak faaliyetlere süratle yönelmelidir. Bu süreçte, Alman ilericiler, demokrat ve sosyalist güçlerinin desteğini almak için özel bir çalışma yürütmelidir.

Bu konuda adım atılmaya başlandığı anda, soruna gerekli önem verildiği anda önümüze çok çeşitli ve değişik faaliyet türlerinin çıkacağını göreceğiz.

Hamburg'da faaliyetlerimiz

Yeni bir mücadele yılı yeni uğraşı ve çabalar demektir. Bu anlamda biz gerek Türkiye'ye yönelik gerekse yaşadığımız zemine ilişkin çok yönlü görev ve sorumluluklar bekliyor. Bizlerin yeni yıldaki hedefi (demek olarak) faaliyetlerimizle ıvrme kazanarak, daha kitlese, toplumsal bir yapıya kavuşmaktır. Bu hedefe ulaşmanın planı, programı ve iradi bir çabayla gerçekleştirileceğinin bilincindeyiz. Çalışmalarımızın duyurulması için 3'er aylık **"Kültür Zentrum Bültenleri"** çıkarmaya başladık.

Yeni yılda daha güçlü ve tek bir yumruk olma dileğiyle.

Sizleri geçen aylarda yaptıklarımız ve yapacaklarımız hakkında kısaca bilgilendirmek istiyoruz.

Yapılan yürüyüşlerde sık sık **"Hoch die Enternasyonale Solidarität"** sloganını atarız. Fakat bu sloganı salt kendi ülkemizle ilgili dayanışmaya sınırlı görürüz Bu eksik bir anlayıştır. Bizler dünyanın her yerindeki devrimci halk güçleriyle dayanışmamızı göstermeliyiz ki, bu sloganın içeriği doldurulmuş olsun.

Hamburg'da yaptığımız son iki eylemle bu sloganın içeriğinin dol-

durulması konusunda adımlar atmaya çalıştık.

Filistin halkıyla dayanışma

Filistin halkının ıntifada'yı başlatmasının ikinci yılını doldurduğu günlerde İsraili siyonistler; Hamburg'da siyonizm üzerine 1 aylık seminer ve toplantı yapmayı planladılar. Bu seminer siyonizmin teorik mimarlarında davet edilmişti. Bu gelişmeler üzerine bu toplantıların engellenmesi için bir platform oluşturduk. Alman solu her ne hikmetse bu platforma girme konusunda pek istekli davranmadı.

Çeşitli arap ülkelerinden devrimciler ve azınlık bir Alman grubunun dışında Türkiye'de örgütlerden bizim dışımızda hiç bir grup yer almamıştı.

Etkin bir çabanın sonucunda

siyonistlerin yapmak istedikleri toplantıları engellemeyi başardık.

Siyonistlerin toplantılarının engellenmesinin ardından 9 Aralık'ta **Filistin Halkının Direnişini Destekleme"** yürüyüşünü düzenledik. Yürüyüşün organizasyonu ve yürüyüşte aktif bir çabayla yer aldık. Yürüyüşte Türkiye'de örgütler adına yaptığımız konuşmada özellikle: **Filistin halkının yanında yer aldığımızı, İsrail'in 1948'den bu yana Filistin halkına uyguladığı faşist ve isticaracı politikalarını protesto ettiğimizi dile getirdik.**

Önümüzdeki günlerde demerğimizde siyonizm üzerine seminer verilecek. Bu seminere konuşmacı olarak Mısırlı profesör Kham Khella katılacak.

El Salvador'da dayanışma faaliyetlerimiz

Neredeyse unutulmuş bir Latin Amerika ülkesi olan El Salvador, devrimci halk güçlerinin verdiği mücadeleyle tüm dünyaya kendisini dayattı. Dost, düşman herkes El Salvador'u konuşmaya başlamıştı. gelişmeleri değerlendirmeye çalışıyor.

Peru'daki Aydınlik Yol, Şili'deki MIR, El Salvador'daki FMLN'in silahlı mücadelesi ABD'nin Latin Amerika'daki prestijini sarsmaktadır. Daha Nikaragua devrimini içine sindiremeyen, El Salvador'daki son gelişmeler ABD'yi korku ve dehşete düşürmektedir. ABD'nin son olarak Panama'yı işgali aynı zamanda El Salvador'daki devrimci güçlere gözdağı niteliğindedir.

İlk etapta El Salvador'da Dayanışma Komitesi'ne girdik. Kendimizi gelişmelerle ilgili sağlıklı bir bilgiyle donattık. Ardından Aralık ayında ortaklaşa bir yürüyüş düzenledik. Yürüyüşe Devrimci İşçi olarak tüm gü-

cümüzü seferber etmeye çalıştık. Bu arada El Salvador'daki gelişmeler basına sağlıklı bir şekilde yansımaya için her hafta 2 sayı El Salvador Info çıkartarak bunun dağıtılmasında aktif görev aldık. Ayrıca her cumartesi günü Altona semtinde bilgilendirme masası açarak El Salvador'da ilgili kamuoyu çalışması yapmaktayız. Demek olarak savaşın gerillaları 2500,-DM. yardımda bulunduk. Bu arada değişik Kneipe'lerden 800,-DM. civarında yardım toplayarak komiteye ilettik.

El Salvador'da ilgili çıkarığımız Türkçe bildiriyi en geniş halk kitlelerine ulaştırmaya çalıştık.

22 Ocak'ta ortaklaşa olarak El Salvador'da dayanışma gecesi düzenleyeceğiz.

Komite düzenli olarak her pazarı toplantı yapmaktadır.

Bizlerin Enternasyonalist dayanışmadın anladığımız ve kavradığımız bunlar.

Zafer El Salvador halkının olacaktır. Yaşasın ezilen halkların birlik ve dayanışması.

Hamburg Devrimci İşçi

Ülkemizde meydana gelen bazı gelişmeler, hem Türkiye'deki hem de yurtdışındaki Devrimci'lerin 90'lı yıllara daha umutlu girmesini sağlayan özellikler taşımaktadır. Devrimci Gençliğin, Maraş katliamının yıl dönümünde İstanbul ve Ankara'da gerçekleştirdiği eylemler, bazı üniversitelerde sivil ve resmi fasislere karşı gösterilen direniş bu kapsamdadır. Bunun yanı sıra, Gençliğin Devrimci Eyleminin birliğini sağlamaya ve Devrimci Gençlik hareketine ivme kazandırmaya yönelik girişimler de yoğunlaşmış bulunmaktadır. **"Faşizme ve Emperyalizme Karşı DEVRİMCİ GENÇLİK Mücadelesi üzerine"** başlıklı ve bu adla yayınlanmaya başlayan dergi, gençlik hareketinde ve Devrimci Güçler arasında genel bir canlanmaya yol açmıştır.

Aşağıda okuyacağınız yazı, **"Faşizme ve Emperyalizme Karşı DEVRİMCİ GENÇLİK mücadelesi üzerine"** başlıklı broşürden bazı bölümlerdir. Adı geçen broşür DGM tarafından yasaklanmıştır. Broşürde yer alan gençliğin özgül sorunları ve taleplerinin irdelenen bölümlerin dışındaki bölümleri Devrimci İşçi'de yayınlıyarak okurlarımızın bilgilmesini amaçladık.

Devrimci Hareket'in ideolojik-siyasi zeminini doğru bulan ve Devrimci Düşüncelerin ve Hareket'in bugünkü şartlarda yeniden üretilmesi çerçevesinde yayınlanan çeşitli dergilerden bu tür aktarmalara bundan sonraki sayılarımızda da devam edeceğiz.

Devrimci İşçi

FAŞİZME VE EMPERYALİZME KARŞI

DEVİRİMCİ GENÇLİK MÜCADELESİ ÜZERİNE

Ülkemiz gençliği bugün tam bir ideolojik keşmekeş, ciddi bir örgütsel dağınıklık ve kesintili, cılız bir eylemlilik içerisinde. Bu durum ideolojik-politik netliğe kavuşmuş bir gençlik mücadelesi perspektifinin ve hareketinin eksikliği sancılı bir biçimde hissettirmektedir.

12 Eylül döneminde doruk noktasına ulaşan depolitizasyon uygulamalarının etkileri günümüzde de hala sürmektedir. Açık faşizmin her çeşit kitle pasifikasyonu yöntemi ve yoğun bir terör ve demagoji kampanyası ile teslim almaya, sindirmeye, etkisizleştirmeye çalıştığı toplumsal muhalefet içinde yer alan geniş gençlik yığınlarının da diğer halk güçleri gibi politikadan uzak tutulması doğrultusunda önemli başarılar kazanılmıştır. Bugün geniş gençlik kitlelerinde ülke sorunları ile ilgilenmeyen, kendi sorunlarını bile sahiplenmeyen bir bakış açısı hakimdir. Solu etkisizleştirme programı en çarpıcı yöntemlerle gençlik içinde de uygulanmıştır. Kendisine gençliğin öncüsü misyonunu yükleyen değişik göstergesi siyasi gruplardan hiçbirisi henüz bütünüyle bu politikaları geçersiz kılmak imkanı ve araçları, alternatif politikaları ortaya koyabilmiş değildir. Mevcut öğrenci dernekleri bile gerçek anlamda birer kitle örgütü olma özelliğini kazanamamış durumdadır ve pratikte bunlar esas olarak yalnızca gençliğin politikleşmiş, en ileri unsurlarını barındırabilmektedir. İyi niyetli birçok unsur yaşanan boşluğu farkına varmakta fakat yine de mücadeleden uzak durmaktadır. Ve bu uzak duruşta yasal derneklere hala yasadışı örgüt işlemleri yapılması ve bunun kitlelerde yarattığı tedirginlik kadar, yine bu derneklerin kitlelerin gözünde henüz yeterli bir meşruiyet (güvenilirlik) kazanamamış olmalarının da payı bulunmaktadır.

Tüm bu gerçekler, yaşanan sürecin sorgulanmasını, sorunlarının irdelenmesini ve çözümler üretilmesini zorunlu kılmaktadır. İnanıyoruz ki, bugün yaşanan sürecin bu olumsuz yönleri, ancak gençliğin sorunlarına devrimci çözümler getiren, geniş gençlik yığınlarını devrimci bir doğrultuda seferber edebilen, toplumsal muhalefet içerisinde etkin bir biçimde yer alan, dinamik ve güçlü bir DEVRİMCİ GENÇLİK HAREKETİ ile aşılabılır.

Gençlik mücadelesinde yer alan devrimciler bu görevi yerine getirecek birliktir. Yeter ki, bugünün görevlerini yaratıcı şekilde karşılayacak bir politik kararlılık, devrimci enerji ve bakış açısına olan ihtiyaç ve bu ihtiyaca uygun bir çalışma tarzı, mücadele ve örgütlenme anlayışı gözden kaçırılmasın...

DEVİRİMCİ GENÇLİK VE DEVİRİMCİ HAREKET ÜZERİNE

Bir ülkedeki toplumsal muhalefetin gücü bakımından önemli göstergelerden birisi, gençlik hareketinin erişmiş olduğu düzeydir. Gençliğin etkin bir biçimde yer almadığı toplumsal hareketler önemli bir gelişme dinamiğinden yoksun kalmış sayılmalıdır.

Gençlik hareketi toplumsal sınıf mücadelesinin özgün bir parçasıdır. Gençlik aynı bir sınıf değil, sınıflar düzeyinde görece özerk konuma sahip toplumsal bir kategoridir. Farklı sınıfsal kesimlerden gelen insanların içine alan, heterojen bir toplumsal kategori olan gençlik, toplumsal değişimin en dinamik kesimlerinden birini oluşturmaktadır. Bundan dolayı, toplumsal değişimin en yüksek biçimi olan devrim, gençliğin etkin katılımının dışında düşünülemez.

Ülkemiz sol hareketinde her düzeyde varolan dağınıklık, gençlik hareketine de yansımaktadır. Devrimci Gençlik Hareketi ise, özel olarak Devrimci Hareketin yeniliğinden sonra ortaya çıkan genel bir gerilemenin sonuçlarını yaşamaktadır. Kendisini toplumsal muhalefetin her düzeyinde hissettiren bu durum nedeniyle Devrimci Gençlik hareketinin gelişmesi, Devrimci Hareketin gelişimine bağlı bir süreç olarak ele alınmalıdır.

Bugün Devrimci Gençlik hareketinin gelişmesi, gençliğin devrimci eyleminin birliğini sağlanmasına ile mümkündür. Bu görevin bir yönü, gençliğin, devrimci bir mücadele programı çerçevesinde ifadesini bulan eyleminin yaratılmasınıdır. Diğer yönü ise, bu eylemin üzerinde gelişeceği örgütsel yapının (gençlik örgütlenmesinin) oluşturulmasıdır. Gerçekte bir ve aynı sürecin iki yönünü oluşturan bu ikili görev arasında bir öncelik, sonralık ilişkisi yoktur.

Devrimci Gençlik hareketinin geliştirilmesi doğrultusunda atılacak adımlar, bir yandan en geniş gençlik kitlelerinin eylem birliğini sağlanmasına çabalarla anlam kazanırken, aynı zamanda bu adımların özel olarak Devrimci Hareketin gelişmesinin önündeki (ideolojik-politik, örgütsel vb.) sorunların çözümüne ve genel olarak sol hareketin (top-

lumsal muhalefetin) gelişmesine hizmet edeceği açıktır. Yine söylemeye gerek yok ki, Devrimci Hareketin en yetkin birliği ise devrimci, M-L bir partide gerçek ifadesini bulacaktır. Bu anlamda, mücadelesini politik iktidarı hedef alan bir toplumsal devrim sürecinin parçası olarak tanımlayan Devrimci Gençlik hareketinin gelişmesinin Devrimci Hareketin genel sorunlarının çözümü süreci ile birlikte değerlendirilmesi zorunlu bir önkoşuldur.

Peki, günümüzde Devrimci Hareketin yeniden üretilmesi ve aşılması için gereken adımlar hangi noktadan ve nasıl atılmaya başlanacaktır? Burada asıl olarak gençlik sorunları ile sınırlı konuştüğümüzuzu unutmadan ve Devrimci Hareketin genel sorunlarının çözümünü sadece kendimize yani gençliğe yüklemiş olmadan söyleyebileceğimiz şunlardır:

Bu gün Devrimci Hareketin önünde esas olarak 1975'te olduğu gibi ideolojik birlik yaratmak gibi bir sorun bulunmuyor. Bu anlamda, geçmişten günümüze birlik yolunda önemli adımlar atılmış olduğu söyleyebiliriz. Geçmişte, temel teorik konularda yaşanan tartışma-ayrışma, mutabakat ve netleşme sonucunda ortaya çıkan saflaşma sürecinde ideolojik birlik konusunda önemli bir mesafe katedilmiştir. Elbette, bundan çıkarılacak sonuç Devrimci Hareketin teorik sürecinin bitmiş-tamamlanmış bir süreç olarak algılanması değildir; geçmişte Devrimci Hareket kendi gelişimini pratik bir süreç ve buna denk düşen bir teorik süreç olarak nasıl çizdiyse, bugün de bu süreç gereken boyutlarda kendini ortaya koymak durumundadır.

Geçmişte, genel olarak sol hareketteki gruplar ve bölünmeler ortada kalmamış olsa da, bunların tek tek önemini yitirdiği, Devrimci Hareketin ideolojik-politik kimliği ile özel olarak belirginleştiği bir saflaşma yaşanmaktaydı. Ne var ki, Devrimci Hareket böyle bir saflaşma sürecinde iken, partileşme sürecini yaşıyor iken, 12 Eylül faşizmi koşullarında ağır bir yenilgiyle karşılaşmış ve süreç, bu anlamda kesintiliye uğramıştır. Demek ki, bugünkü sorun, bu saflaşmanın yaşanmış olsa bile tamamlanmamış olmasında yatmaktadır. Buradan, "kaldığımız yerden devam edebiliriz" gibi basit bir sonuca ulaşamaz. Çünkü sözkonusu kesiklik-dağınıklık karşısında çözüm, basit bir süreklilik (düz bir çizgi) ya da toparlanma ile sınırlı olmaktadır. Uzaktır, çünkü mevcut dağınıklık olgusu, geçmişin basit bir tekrarı ile değil, sürecin ideolojik, politik vb. düzeylerde yeniden üretilmesi ve aşılması gibi bir teorik ve pratik faaliyet ve bunu hayata geçirebilecek bir anlayış ile ortadan kaldırılabilir. Bu bakımdan, her düzeyde yetkin ve devrimci bir birlik yaratma sorunu "dağınıklık karşısında toparlanma" gibi bir anlayışın ötesinde sürecin her düzeyde yeniden ürettiği ve aşıldığı bir birlik anlayışı ile ele alınmalıdır.

Şimdi ne yapmamız gerektiğini böyle bir özlül gerçekliği (yenilgi, dağınıklık, yeniden birlik) hesaba katarak ve bugünkü nesnel koşullar çerçevesinde tesbit etmek gerekiyor. Devrimcilerin görevi bugün hayatın her alanında dağıtılmış bulunan politik eylemin birliğini yeniden yaratmak olarak biçimleniyor. (Kuşkusuz bu tesbit, geçmişte politik birliği, eylemin devrimci birliği üzerinde şekillendiği gerçeğini ortadan kaldırmadığı gibi, bugün ideolojik mücadele alanındaki görevlerin önemsizleştiği anlamına gelmiyor. Bugün eylemin devrimci birliğini yeniden yaratmak görevinin yanı sıra, ideolojik mücadele de bu görevle bağlı olarak ve bugünün sorunları ışığında yeni biçimlere bürünerek, yeni içerikler kazanarak önemini korumaktadır.)

Burada vurgulamak istediğimiz olguyu şu şekilde biraz daha somutlaştırmamız gerekmektedir; bugün, yeniliğinden sonra yaşanan dağınıklık ortamında devrimci çevreler bakımından egemen olan özellik, bunların esas olarak 1971 sonrasında olduğu gibi ideolojik bir ayrışma nedeniyle bir arada bulunamamalarıdır değil, ama yine bir yeniliğinin, bu kez 1980 yeniliğinin sonuçlarından olmak üzere bu çevrelerin işçi hareketi, gençlik hareketi, öğretmen hareketi vb. üzerinde bir eylem birliği oluşturma yeteneğinden, imkanı ve araçlarından yoksun bulunmalarında yatmaktadır. Mevcut dağınıklık karşısında ne dün olduğu gibi öncelikte ideolojik birlik arayışına yönelmek ne de bu çevreleri basitçe (nasıl olsa bugün ideolojik birliğimiz var anlayışıyla) bir araya getirmek doğru değildir. Bugün tüm devrimcileri ve devrimci çevreleri, devrimci bir partinin yaratılmasını hedeflediği bir bakış açısıyla mücadele platformlarına sürükleyebilen "bir pratığın yaratılması gerekmektedir. Farklı çevrelerin kendi başlarına bir anlam taşımadıkları ve kendi başlarına kaldıkları süreçte bunların birer dükalığı döndürebileceği açıktır. İdeolojik ayrışmaya denk düşmeyen bir farklılık ise ancak eylem birliğinin gerçekleştirildiği mücadele platformları üzerinde görülebilir. Öyleyse, Devrimci Hareketin birliği konusunda, bu çevrelerin basitçe bir araya getirilmesi-yerine, bu çevrelerin dağıtılması ve unsurlarının somut mücadele platformları üzerinde yeniden konumlandırılmasının

kabul edilmesi sağlıklı bir çıkış noktası olarak görülmelidir. Kısacası, Devrimci Hareketin birliği, mevcut çevrelerin federatif birliği olmayacak, bu çevrelerin dağıtılarak aşılmasıyla sağlanacaktır.

Öte yandan, Devrimci Gençlik hareketinin gelişimi ve birliği kendi başına sağlanacak bir olgu değildir. Devrimci Gençlik hareketi, sözünü ettiğimiz mücadele platformlarını birini oluşturmaktadır ve bu anlamda Devrimci Hareketin birliğinin gerçekleşmesinde önemli bir işleve sahiptir. Diğer alanlardaki (işçi, memur, öğretmen, kadın, gecekondlu, köylü, insan hakları vb.) benzer mücadele platformlarında da eylemin devrimci birliği sağlanabilirliği ölçüde Devrimci Gençlik hareketi kendi yalnızlığından kurtulabilecektir. Yaşanılan yeniliğin yarattığı kimi subjektif koşulların etkisiyle, mücadele platformları kaçınılmaz olarak birbirinden özerk tarza olmuştur ve bunların bir dönem görece özerk hareket etmesi söz konusu olabilmektedir. Ancak, nasıl ki Devrimci Hareketin birliği bakımından mevcut "çevre"lerin federatif birliği yerine bu çevrelerin dağıtılarak mücadele platformları üzerinde yeniden biçimlenmeleri gerekli ise, yine bu birlik bakımından tümüyle özgül tarihsel koşulların sonucunda ve geçici olarak birbirleriyle bağlantısız ya da zayıf bağlarla ilişkilendirilmiş mücadele platformlarının federatif bir yapılması değil, tersine bunların bir üst birliğe sıratılarak bütünleştirilmesi gereklidir. Kuşkusuz böyle bir bütünleşme basitçe ve hemen bugünden yarıya elde edilebilecek bir sonuç olarak görülmemelidir. Böyle bir bütünleşme doğrultusunda bugünden atılabilecek adımlar için gerekli ideolojik birlik ve bu birliğin ürünü olabilecek bir ortak politik çizginin benimsenmesi yeterli görülmelidir. Farklı mücadele platformlarında yer alan devrimciler, ortak politikalar doğrultusunda, aynı hedef için hayatın farklı alanlarında üzerlerine düşen devrimci görevleri gerçekleştirmeye oanağına sahip olduklarının bilinciyle davranabildikleri ölçüde, Devrimci Hareketin birliğine yönelik bugünkü görevleri de kısmen üstlenmiş olacaklardır. Demek ki, bugün yapılması gereken, hayatın her alanındaki mücadele görevlerini devrimci bir partinin yaratılmasının sonrasına ertelemekten, "mücadelesiz örgütlenme - örgütsüz mücadele" ikilemine düşmeden; bu iki görevi (mücadele ve örgütlenme) birlikte ele alabilen bir anlayışla davranabilmektir.

Diğer mücadele platformları gibi, Devrimci Gençlik mücadele platformu da bu ikili görevi başlangıçta birleştiren geçici bir dolayım olarak anlaşılmalıdır. Sorunun bu şekilde konuluşundan da anlaşılacağı gibi, güçlü bir Devrimci Gençlik hareketinin gerçekleştirilmesi ile Devrimci Hareketin gelişmesinin önündeki sorunların çözümü (ve süreç içinde giderek devrimci bir partinin yaratılması) farklı düzey ve kapsamlardaki görevlere denk düşmektedir; birincisi özel, ikincisi genel türden görevlerdir ve yine birincisi mücadeleden bir parçasını temsil ederken, ikincisi mücadeleden bütünü temsil etmektedir. Bu nedenle, Devrimci Gençlik, Devrimci Hareketin teorik ve pratik olarak yeniden üretilmesinin önünde duran sorunların tümünü tartışmak ve çözümler üretmek durumunda değildir, olamaz da. Biz kendimizi bu sürecin bir parçası olarak tanımlayacak ve kendi düzeyimizde Devrimci Hareketin gikiş noktalarından bir haline gelirken, onun teorik ve pratik yeniden üretim faaliyetine yine kendi düzeyimizde en etkin biçimde katılmak için caba sarfedeceğiz.

Bu noktada, aynı şekilde yalnızca Devrimci Hareketin geçmiş ideolojik-politik çizgisini onaylayan gençlik çevrelerinin basitçe bir araya getirilmesi ve '70'li yılların Devrimci Gençlik-Dev Genç çizgisinin basit bir ideolojik-politik-örgütsel tekrarı biçimindeki bir çabayı Devrimci Gençliğin birliği için yeterli gören bir anlayıştan da uzak durmak gerekmektedir. Böylesi bir anlayış, gelişebilecek güçlü, militan bir gençlik hareketini mevcut dar grup faaliyetlerinden birine indirgemek olur. Oysa bugünkü görev, gençliğin içinde bulunduğu koşulların doğurduğu devrimci dinamikleri ve gençlik mücadelesi bünyesinde mayalanan devrimci öğeleri kavrayabilmek ve bunları etkin bir biçimde değerlendirebilmektir. Güçlü bir Devrimci Gençlik hareketi oluşturmak için yola çıkan bizler, bugün hiçbir hareketin ve grubun sahip olmadığı zengin ve çok yönlü bir mücadele deneyimini miras almaktayız. Geçmişimiz 20 yıllık DEV-GENÇ mücadelesine dayanmaktadır. Bu çok önemli bir avantajdır. Öte yandan, ağır bir yükün altına girmiş bulunuyoruz, zira DEV-GENÇ geleneğini sürdürülebilmek ciddi bir sorumluluk, özveri ve yaratıcılık gerektiren zor bir görevdir. Üstlendiğimiz zengin mirası en olumlu bir biçimde değerlendirmeye, geliştirmeye ve girdiğimiz ağır yükün altından kalkmaya kararlıyız.

NASIL BİR ÜLKEDE YAŞIYORUZ

Ülkemiz 1945'ler sonrasında emperyalizmle yeni-sömürgecilik ilişkileri içerisinde girmiş bağımlı bir ülkedir. Baştan beri emperyalizme bağımlılık ve pre-kapitalist ilişkilerin devrimci bir tarza tasfiye edilmemiş oluşu ülkede cılız bir sermaye birikimine neden olmuştur. Böylece 1945'ler sonrasında bütünüyle emperyalist sistemin gereklerine göre şekillenen, kendi dinamikleriyle değil baştan itibaren dış dinamiklere bağımlı tekelle çarpık bir kapitalizm yukarıdan aşağı gelişmiştir. Kapitalizmin kendi iç dinamikleriyle gelişmeyecek dış bağımlı ve çarpık oluşturma krizine krize yol açmaktadır. Temelinde sürekli bir ekonomik krizin yattığı bir egemen sınıflar ittifakının (oligarşi) istikrarlı bir yönetim oluşturmamasında ifadesini bulan bir siyasal kriz sürekli gündemdedir. Bu istikrarsızlık, oligarşinin halkı yönetmemesinde ve kendi iç çelişkilerinde somutlanmaktadır. Ülkenin tarihsel özellikleri ve dış bağımlılığı yaratıcı krizli yapı, egemen ittifakın ülkeyi baskı, zor ve terör temeline yönetmesine neden olmaktadır. Baskı ve terörün sürekli icrası, tekelle

sermayenin egemen ittifak içerisinde ağırlik kazanması süreci ile birlikte sömürge tipi faşizmin kurumsallaşması ve biçimlenmesi gündeme gelmiştir. Sömürge tipi faşizmin biçimleniş sınıflar mücadelesinde devrimci halk güçlerinin, demokrasi güçlerinin mücadelesinin ve egemen sınıfların kendi aralarındaki mücadelelerin ortak bir kesişeni olarak sarmal bir gelişim seyri izlemektedir.

1970'lerin sonlarında ülke ekonomisi kredis, döviz vb. finansman sorunlarının başı çektiği derin bir dar boğaza girmiş, emperyalizme bağımlı ithal-ikameci sanayileşme tıkanmıştır. Bu durumda egemen sınıflar 24 Ocak kararlarıyla, mevcut darboğaza çare arayarak, emperyalizmin yeni reçeteleri uyarınca yeni bir ekonomik program (yeni bir birlik ve paylaşım programı) uygulamaya başladılar. Düşülen ekonomik darboğaza paralel olarak derinleşen iç savaş süreci, siyasi krizin derinleştiğini göstermekteydi. Yönetimlerin yönetemediği, yönetimlerin bu şekilde bir yönetime reddetme yoluna girdiği, kitlelerin durumlarından hoşnutsuzluklarını değişik siyasi kanallarda yaygın bir eylemlilikle açığa vurdukları bir dönüm noktasında, ülke tarihinin en derin bunalımı yaşanmaktaydı. Ancak genel olarak solun, özel olarak Devrimci Hareketin özel konumu, yaşanan süreci devrimci bir doğrultuda yönlendirebilecek yeterli kapasite ve yeteneğe değildi.

Süreci hızlandıran bir başka etken ise, ABD emperyalizminin özellikle İran ve Afganistan'daki gelişmeler sonrasında Orta'doğu'da stratejik yönelimler kaydetmiş olmasıydı. Emperyalizm daha saldırgan politikalara yönelirken, bu politikaları yürütecek yeni karakolları gerekiyordu. "İç istikrarın" sağlanması, bir başka deyişle bütün muhalefeti susturulmuş bir Türkiye bu görev için idealdi.

İçteki ve dıştaki bu gelişmeler egemen sınıfların ve emperyalizmin müdahalesine yol açtı ve 12 Eylül faşizmi ülke üzerine bir kabus gibi çöktü.

12 Eylül çok yönlü bir sosyal, ekonomik, siyasi programı hayata geçirdi. Siyasi yaşamda faşizmin resmi ve gayri resmi kurumsallaşmasının gücü ve kalıcı bir biçimde yeniden yapılandırılması gündeme geldi. Uygulanan ekonomik program, ülke ekonomisini emperyalizmin uluslararası işbölümü politikalarının ayrılmaz bir parçası haline getiren içte tekeli sermayenin sorunlarını çözme temel adı. Orta sınıflar erozyona uğradı. Emekçi halk, yoksulluğun sınırlarını zorlarken, yarımcılar için ucuz ekmenin köleleri haline getirildi. Toplumun geneli açısından tam bir suskunluğun egemen olduğu bu dönemde daha önce üretilmiş olumlu ahlakî/moral değerler genel bir çöküntü meydana geldi.

Bir bütün olarak değerlendirildiğinde, 12 Eylül, emperyalizme ülke tarihinin hiç bir döneminde yaşanmamış bir ekonomik, siyasi, ideolojik, kültürel bağımlılık getiren; egemen ittifak için dengeleri tekeli sermaye lehine önemli ölçüde değiştiren; emekçi halkın sosyal, ekonomik ve siyasi haklarının hemen hepsinin gasp edildiği bir yeniden yapılanma dönemi olmuştur.

Emperyalizmin uluslararası deneyimlerinden edindiği derslerle, açık faşizmin sürekli bir yönetim biçimi olarak sürdürülmesinin riski karşısında, 12 Eylülcüler iç dengeleri de gözterek, yönetimi "seçimlerle" devrettirler. Böylece ANAP'la birlikte geçiş süreci başladı. 12 Eylül açık faşizminden, (12 Eylül öncesinde görülen biçimden önemli farklılıklar taşıyan) bir gizli faşist rejime geçmekteydi. Bu geçiş hemen tümüyle tekeli burjuvazinin inisiyatifiinde gerçekleşti.

Bir kural olarak düzenin "demokratikleştirilmesinin" boyutları, bu girişime önderlik eden sınıfl karakteriyle doğru orantılıdır. Türkiye gibi yeni sömürge bir ülkede, demokratik bir programi sindirebilmek kapasitesine sahip olmayan tekeli burjuvazinin önderliğinde gündeme gelen "yumuşama", yalnızca bir "yönetim hilesi" olma özelliği taşıyabilir. Nitekim ANAP yönetimindeki süreç 12 Eylül'ün parlamenter görünümdeki devamı niteliğindedir. Birkaç yıl gibi kısa sayılabilecek bir süreçte ANAP'ın bilinen sosyal, ekonomik, siyasi programıyla istikrarlı bir yönetim oluşturamayacağı ortaya çıktı. Çerçevesi 12 Eylül döneminde çizilen mevcut kurumlar ve uygulamaları delinmeye başladı. Ancak kitlelerin tepkisi devamlı olarak pasif biçimlerde ortaya çıktı ve düzen için kanallara aktı. Halk muhalefetine çeşitli biçimlerdeki (insan hakları eylemlilikleri, Kürt direnişi, öğrenci eylemleri vb.) eylemlilikleri, geçiş sürecinin inisiyatifi egemen sınıfların elinden alarak, demokratik bir açılıma yönelmekte cılız ve etkisiz kaldı.

Kitlelerin ve toplumsal muhalefetin bu durumu, 80'li yılların iki temel özelliği gözönünde tutulmadan anlaşılabilir. 80'li yıllarda sürece damgasını vuran bu özellikler ilerici, devrimci güçlerin ülke içinde ve uluslararası düzeyde ideolojik ve politik olarak gerilemelerinde, yenilgilerinde somutlanmaktadır.

Devrimci halk muhalefeti 12 Eylül sonrasında tarihinin en büyük yenilgisini yaşadı. Devrimci hareket açık faşizmin azgın saldırıları ile dağıldı; önder kadroları zindanlara atıldı, pusularda işkencelerde öldürüldü. ç savaşın tüm günahları sola, devrimcilere yüklendi. Sivil-resmi faşist güçlerin saldırıları karşısında direnme onuruna sahip yüzbinlerce insan en acımasız uygulamalarla karşı karşıya getirildi. Emekçi halkların kendilerini yönetme doğrultusundaki tüm adımları bastırıldı; köyler, kasabalar, gecekondu, fabrikalar, üniversiteler askeri operasyonlarla işgal edildi. Kürt halkı üzerindeki milli zulüm daha sahıya vardı. Bütün tarih boyunca olduğu gibi, bir kez daha yeniliğe uğrayan tarafın (bu kez devrimci halk güçlerinin) ideolojik ve moral değerleri atararak altına alındı, hedef haline getirilken, en incitilmiş burjuva alanlardan en pahalıya Amerikalıca, en bağızda gericiye varana dek her boydan egemen sınıf yaklaşımı ortaltığı bir süreç. Devrimciler, örgütlülüklerinin fiziki olarak dağıtıldığı noktada, hiç bir mücadele alanına ilişkin perspektif sunamaz, politika üretemez, tavrı geliştiremez duruma düştüler. Her toparlanma çabası reddetti bastırıldı.

Ote yandan, 80'li yıllarda sosyalizm mücadelesi de dünya çapında bir gerileme dönemine girdi. ABD emperyalizminin Reagan'la zirveye ulaşan yeni soğuk savaş politikaları başıya ulaştı. Emperyalist blok, önemli askeri-politik, stratejik ilerlemeler kaydedti; ulusal kurtuluş savaşları, "sosyalist" ülkeler ve emeğin örgütlenmeleri karşısında tam bir üstünlük sağladı. Böylece bugün emperyalizmin lehine yeni uluslararası dengeler hızla oluşmaktadır. Sömürge halkları, ezilen uluslar, diktatörlüklere ve emperyalizme karşı daha sınırlı taleplerle yetinir, burjuva-liberal önderlikleri kabullenir oldular. Bir anlamda, uluslararası "barış içinde birlikte yaşama" siyaseti, bir toplumsal barış siyaseti olarak ülkelerin içine yansdı. Uluslararası ve ulusal dengelerin kendi lehlerine kısa vadede değiştirilemeyeceği fikrini pekiştiren hayal kırıklıkları, halklar için bir "duşmanla iyi geçinme" döneminin başlamasına neden oldu.

İşçi sınıfı gelinen noktada, silahlıların büyük ölçüde burjuvaziye kattırması durumunda, Enternasyonalizm bayrağı düşmeye, ulusal sınırların aşılmasında işçi sınıfının ve sosyalist ülkelerin uluslararası dayanışması yerine burjuva politikaları alternatif haline gelmeye başlamıştır. Siyasal bağımsızlık adeta yalnız kapitalist sistemde var olabilecek bir olgu olarak algılanmaya başlanmıştır. "Sosyalist" ülkeler burjuva demokrasilerinden ders alı duruma düşmüşlerdir. Bireylerin en özgür gelişme yollarını açmak yerine insan hakları açısından burjuva-demokratik normların bile gerisinde kalınarak, insani değerlerin savunuculuğu kapitalizmin tekeline terk edilmiştir. "Sosyalist" ülkelerde ulusal düzeyde yönelik yanlış ideolojik bakış açısı ve bürokratik işleyişin yolaçtığı ekonomik başarısızlıklar, planlamanın "rasyonel" bir iktisadi araç olarak kapitalizme mal edilmesine neden olmuştur. Gerçeğin ve bilimin kitleselleşmesinde yönlendirimin her iki tarafca da benimsenmesi, bu konuda çok daha ince yöntemler kullanan emperyalist ülkelerin daha saydam toplumlar oldukları görüntüsünü yaratmıştır. Sosyalistlerin entellektüel egemenlikleri, kültür alanındaki öncülükleri ve burjuva demokratik kültürle

özgü ifadeler üzerinde yüzyılın ilk yarısında kurdukları hegemonya kırılmıştır.

Erkekçi kitleleri arasında kendileri adına politika yapmak ve kendi çıkarlarını korumak için kurulan örgüt ve iktidarlardan kendileri öldükleri, aradıkları dünyayı kurma güç ve yeteneğinde olmadığına dair bir kanı giderek yaygınlaşmaktadır.

İşte, bugünün emekçi kitleleri ve gençliği, içte yeniliğinin psikolojik, ideolojik ve politik etkilerinin bulunduğu dışta ise sosyalizmin gerilediği bir atmosferde simdiki duruma geldiler. Gelişecek tüm devrimci demokratik muhalefet hareketleri ve devrimci hareket bu temel sorunları sorgulamak ve aşmak zorundadır.

DEVİRMİCİ GENÇLİK SORUNLARI NASIL DEĞERLENDİRİYOR

DevrimciGençlik kendi sorunlarını ülkenin yeni-sömürge konumundan kaynaklanan toplumsal sorunların organik bir parçası olarak görmektedir. Bu sorunların ancak işçi sınıfının bilimsel devrimci yöntemi (M) ile ele alınması halinde gerçek çözümlere kavuşturulabileceğini savunmakta ve kendi çizgisini, emperyalizm çağında proleteryanın devrimci ideolojik-politik çizgisi (M-L) içerisinde değerlendirmektedir.

Devrimci Gençlik, emekçi halkların emperyalizme, oligarşiye ve faşizme karşı gelişen bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm kavgasını kendi öz kavgası olarak ele alır. Emperyalizme, sömürgeci, milli baskıya karşı ulusal kurtuluş savaşlarını, diktatörlüklere karşı demokrasi ve sosyalizm mücadelesini destekler.

Devrimci Gençlik, Kürt halkına yönelik ulusal baskı politikasına karşı çıkar ve direnişin milli zulüm ile "çözümlemeye" çalışmasına karşı tavrı alır. Kürt emekçilerinin ulusal demokratik taleplerini destekler. Kürt ulusal sorununun çözümünü Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı çerçevesinde ele alan Devrimci Gençlik, toplumsal kurtuluş mücadelesiyle ezilen ulusun kurtuluş mücadelesi arasında uygunluk olduğunu/olması gerektiğini savunur. Bu nedenle bütün uluslardan emekçilerin ortak mücadele ve ortak örgütlenmelerini esas alan Devrimci Gençlik, Kürt gençliğinin direniş mücadelesinden ileri gelen özel sorumluluklarını gözönünde bulundurur ve bunları yerine getirmeye amaçlayan çalışmalarını kendi doğrudan etkinliğinin bir parçası sayar.

Devrimci Gençlik, düzenin ve sınıflı toplumların yol açtığı tüm sorunları her düzeyde sorgular. Gençliğin bu tür sorunlarının (dinsel baskı, çevre, kadın hakları, insan hakları vb.) çözümünün politik devrim sonrasında ertelemeksin bugünden ele alınması ve gelecek toplum ilişkileri doğrultusunda geliştirilip yaşama geçirilmesi gerektiğini savunur. Ancak Devrimci Gençlik mevcut toplumda içselleşen bu sorunların tüm kapsam ve derinlikleriyle çözümlenmesinde devrimin yaratacağı dinamiklerin tayin edici rolünün bilincindedir. (*)

Devrimci Gençlik, gençlik mücadelesinin öndekide temel sorunları gençliğin bağımsız inisiyatifi ve aktif eylemini örgütleyerek çözme hedeflemektedir. Eyleminin içerik ve biçimi bakımından mesruiyetli ise emekçi halkın devrimci eylemiyle bağlantısında arar. Bu doğrultuda, gençliğin gereksindiği değerleri, davranış ve iliski biçimlerini gençliğin devrimci eylemlerinin içinde yakalayarak yaygınlaştırır.

Devrimci Gençlik yer alacağı ittifak ve uzlaşmaların mücadele ve örgütlenme anlayışının ilkeleri çerçevesinde ele alır.

Devrimci Gençlik, üniversite gençliğinin özgü sorunlarının ancak "Özerk-Demokratik Üniversite" kapsamında çözümlenebileceğini savunmaktadır. "Özerk-Demokratik Üniversite" talebi, üniversitenin, ürettiği bilim, verdiği eğitim bakımından toplumun emekçi çoğunluğunun çıkarlarını, ürettiği toplumla kurduğu ilişki içinde demokrasi güçlerinin yanında yer almasını; üniversitenin kurucu unsurlarının (öğretim üyeleri, öğrenciler ve çalışanlar) tümünün, idari, eğitimsel, bilimsel üretim ve güncel etkinliklerde söz, yetki ve karar sahibi olmasını; üniversitenin kendi dış ilişkilerinin özgür biçimde düzenlenebileceği idari-mali bilimsel özerkliğe sahip olmasını; üniversitenin, kurucu unsurlarına (özellikle öğrencilere) yönelik her tür siddetten arındırılarak, üniversite yaşamının insan hak ve özgürlüklerinin en yaygın ve derinlemesine gerçekleştirilmesini bir alan haline getirmesini içerir. Bu nedenle, Devrimci Gençlik "Özerk-Demokratik Üniversite"nin başlıca düzenlemelele değil ancak bu doğrultudaki reformlar uğruna mücadeleli devrimci mücadeleye bağlı kılarak ve devrimin yaratacağı dinamiklerin iyi gücüyü elde edilebileceğini bilincindedir.

Devrimci Gençlik, orta öğrenimin gerici, faşist, şöven içerdiğinden ve her tür baskıcı otoriter uygulamalardan arındırılarak yeni bir insan yaratmaya yönelik bir içerikle donatılmasını savunur. Ve bu sorunun nihai çözümünün iktidar sorunuyla içiçliğin bilincinde olmakla birlikte, bu alanda atılacak demokratik adımları destekler. Bu anlamda, Devrimci Gençlik orta öğrenim gençliğinin mücadelesini kendi mücadelesiyle birlikte ele alır ve orta öğrenim gençliğinin kitlesel-demokratik örgütlenmesini yaratmasını programının bir parçası sayar.

GENÇLİK MÜCADELESİNİN GÜNÜMÜZDEKİ EKSENİ

Ülkemizdeki gençlik mücadelesi, farklı dönemlerde aynı hedef için ama farklı eksanlerde (içeriklerde) gelişmiştir. Her dönem kendi koşullar gereğince sınıflar mücadelesinin nabzının attığı, yoğunlaşmış temel eksenini ortaya çıkarır. Bir başka ifadeyle, bu olgu yaşanan dönemin özel-

liklerine göre öne çıkan baş çelişkinin sınıflar mücadelesindeki somut aktüel biçimlenişidir.

"65'lerde anti-emperyalist mücadele, 75'lerde anti-faşist mücadele" eksenli, devrimci halk güçlerinin ve Devrimci Gençliğin mücadelesini karakterize ederken mücadeleye de mesruiyet (tarihsel ve somut bir haklılık) sağlanmaktaydı. 80'li yıllar ise "faşizme karşı demokrasi mücadelesi" ekseninde karakterize olmaktadır. Bugün kavranması gereken temel mücadele halkası, 12 Eylül'ün çerçevesini çizdiği faşist kurumsallaşmalarla karşı, gaspedilen hak ve özgürlüklerin ele geçirilmesi doğrultusunda gelişen demokrasi mücadelesinin, nispi bir demokratikleştirme ile sınırlandırılmasına izin vermesizsin emekçi halk iktidarı esas alan bir demokrasi hedefine dek genişletilmesidir. Bu nedenle, bugün gelişen "faşizme karşı demokrasi mücadelesi" özünde bir iktidar mücadelesidir. Gençlik mücadelesi açısından ise çözücü olgu, ilk aşğda 12 Eylül'ün dayattığı kurumların (12 Eylül felsefesi ve buna bağlı olarak dayatılan program; YÖK vb.) bekçiliğini yapan resmi-faşist güçlerin işgalinde ve polis-idare işbirliğinde-somutlanan etkinliklerinin öğrenci gençliğin aktif kitlesel savunma çizgisi ile kırılmasıdır. Resmi-faşist güçlere karşı gelişecek bu savunma çizgisi başarı sağladıkça, elde edilen mevziler devrimci demokrasi anlayışıyla tahkim edilmelidir. Böylece bir yandan demokratik hak ve talepler genişletilirken, diğer yandan da bu mücadele iktidar mücadelesine tabi olarak gelişecek, kitlelerin kendi demokratik iktidar organlarını bugünden yaratmalarını hedefleyecektir.

Devrimci Gençliğin taleplerinin bir bütün olarak gerçekleştirilmesi devrim sorunudur. Devrimci Gençliğin "Özerk-Demokratik Üniversite" sloganında somutlanan talepleri basit yasal düzenlemelerle karşılanamaz. Özerklik talebi, üniversitede demokratik bir eğitim düzeni ve özgür bir üniversite yaşamının kurulabilmesi için faşist rejimden, tekeli sermayeden ve emperyalizmden kurtuluş ve bağımsızlığa denk düşmektedir. Ancak üniversite çalışanlarının, öğretim üyelerinin ve öğrencilerin kendi inisiyatifi ve özgürlükleri-temizledi geleceğin üniversitelerinin nüvelerinin bugünden yaratılması doğrultusunda katedilebilecek geniş bir alan (fili veya yasal olarak) elde edilebilecek pek çok hak bulunmaktadır").

Faşizmin köklü bir programla gençliği uysal köleler haline getirme girişimleri ve polis-idare işbirliğiyle öğrencilere karşı yürütülen saldırgan politika dikkate alındığında, bunlara karşı en geniş öğrenci kitlelerinde beliren kendiliğindenci tepki faşizme karşı demokrasi mücadelesini daha bir önemli kılmaktadır. İşte, faşizme karşı demokrasi mücadelesinde çözücü olgu, resmi-faşist teröre karşı öğrenci gençliğin meşru, kitlesel savunma çizgisidir. Resmi-faşist teröre karşı direnişin yükselmesiyle mücadelelerin kitleselleşme düzeyinde görülme gelişme bu saptamanın doğruluğunun en açık kanıtıdır.

Bu mücadelesinin bir diğer boyutu ise, gençliğin kendi inisiyatifiğini geliştirme ve bu inisiyatifi doğrudan demokrasiye hedefleyen ve bugünden yaşama geçirmeye önüne koyan bir anlayışla örgütlenmesidir. Gençlik hareketi, en geniş gençlik kitlesinin kendi demokrasi dese-

yimlerini yaşayacakları bir demokrasi okulu olmalıdır.

Sosyalizmin bugün yaşadığı sorunlar karşısında bu bakış açısı daha da önem kazanmaktadır. Tüm sosyalist ülkelerde, kitlelerin demokrasi talepleriyle kanlı ayaklanmalara dek varan girişimleri, yıkılan duvarlar her türlü revizyonizmin çıkamaz sokak olduğunu ilan etmiştir. Bu olumsuzlukların aşılmasını biricik yolu kitlelerin en geniş devrimci inisiyatilerini geliştirerek, kendi demokrasi deneyimlerini yaşayacakları mekanizmalar yaratmaları, devrimin salt bir politik iktidar değişikliği ile sınırlı kalmayıp kökenci bir toplumsal devrim olarak gelişmesinde hayati önem taşımaktadır. Toplumsal devrim belirsiz bir geleceğin değil, bugünün sorunudur; gelecek, bugünün mücadeleleri içerisinde kurulan ilişkilerin üzerinde gelişecektir. Gelecek toplumun öncülleri olan devrimciler, kitleleri güzel yarınla vadederek değil yarınların ilişkilerini bugünkü mücadelenin içerisinde yaratarak mücadelelerin kopmaz bir parçası haline getirebilirler. Öncü ile kitle arasındaki devrimci ilişki tarzının temel unsurları olan bu doğrudan demokrasi pratiği, mücadelenin, devrimin ve devrimci hareketin (partinin) gelişimi açısından vazgeçilmez niteliktedir.

Bu perspektif, gençlik mücadelesinin kendi devrimci demokrasi mekanizmalarını yaratmasını zorunlu kılmaktadır. Yarılacak örgütlenmeler (mekanizmalar) resmi-faşist teröre karşı gelişen gençlik mücadelesinin bugün içinde bulunduğu krizden çıkmasını ve istikrarlı bir gelişme göstermesini de aracı olacaktır. Demokrat ve sorunlara ilgi duyan tüm öğrencileri kapsayacak (anfi, sınıf, yurt vb.) komiteler oluşturarak, öğrenci kitlelerinin inisiyatifiğini ortaya koyabilecekleri örgütlenmeler yaratılmalıdır. Bu komiteler oluşturma doğrultusunda devrimciler yoğun caba sarfetmeli ve komitelere mutlaka işlerlik kazandırmalıdır. Böylece dernek faaliyetleri de bugünkü yarı-legal görünümünden kurtulacaktır. Demekler, komiteler aracılığıyla fili bir mesruiyet sağlamlı ve kendi demokratiklerini yaratarak anfi komitelerinin bir üst organına dönüşmelidirler.

MÜCADELE ANLAYIŞI-ÇALIŞMA TARZI

Mücadele anlayışı, çalışma tarzı ve örgütlenme anlayışı birbirleriyle doğrudan bağlantılı konulardır. Yürütülen mücadelenin kimlere karşı, hangi araçlarla yürütüleceğini belirleyen mücadele anlayışının yanısıra, mücadelenin kiminle ve nasıl sürdürüleceğini belirleyen çalışma tarzına verilecek cevaplar, örgütlenme anlayışının da saçayaklarını oluşturur.

Ülkemizde, devlet aygıtını biçimlendiren faşizmin doğasından kaynaklanan saldırganlık ile demokratik halk güçlerinin savunma çizgisi et-

rafında şekillenen mücadele, başından itibaren şiddet biçimleri kazanmaktadır. Bu nedenle Devrimci Hareket, gelişiminin başlangıcından itibaren ülkenin bu yapısal özelliğine uygun bir mücadele anlayışıyla çalışma tarzı ve örgütlenme anlayışını birleştirmek ve hayata geçirmek durumundadır.

Bu genel perspektifin ardından, konunun bugün Devrimci Gençlik açısından önem taşıyan, kimi boyutları üzerinde durmak gerekiyor.

Bugün gençlik mücadelesinin temel eksenleri, (Universite bahçesinde elele gezen gençlere müdahale eden sivil polislerden öğrencilerin biraraya gelmesini önlemek için kantini kapalı tutan rektörlüğe, öğrenci yurtlarında kışla disiplininin 1 Mayıs'ta gençlere kurşun sıkılan ekleme dek uzanan) resmi faşist terörle karşı öğrenci gençliğin meşru kitlesel savunma çizgisinde somutlanan "faşizme karşı demokrasi mücadelesi" ile karakterize olmaktadır.

Gençliğin resmi gücünün saldırısı karşısındaki tepkileri iki temel biçim kazanmaktadır. Birinci ve yaygın olanı, faşizme karşı kitle mücadelesinin geliştirilmesini bir kenara bırakarak fiilen bu alanı terk etmek biçiminde ortaya çıkmaktadır. Bu tutum, bireysel çözümler şeklinde koşmak; politikadan uzak alt kültür grupları oluşturmaktan, gençlik mücadelesini dar yapılarla yürütülen eylemliliklere indirgemeye dek oldukça geniş bir davranış çeşitliliği içinde kendini göstermektedir. Diğer bir biçim ise (örgütlülük seviyesi ve bilinç düzeyi yetersiz olsa da) resmi faşist saldırı ve işgalden zarar gören öğrenci kitlesini harekete geçirecek kitlesel bir savunma hattını oluşturmaya çalışmak olarak ortaya çıkmaktadır.

Faşizme karşı mücadeleyi merkezi bir sorun olarak ortaya koyup aktif ve kitlesel bir savunma çizgisini bu mücadelenin başyürüsüne ulaşmasında kaçınılmaz bir koşul sayan Devrimci Gençlik, gençliğin öz-savunma eylemini tutarlı bir anti-faşist mücadele programının bir parçası olarak geliştirmek ve etkinleştirme göreviyle karşı karşıyadır.

Geniş gençlik kitlelerinin kendi inisiyatiflerini faşizme karşı demokrasi mücadelesi içerisinde kazanmalarını sağlayarak kitlelere bütünleşecek, kitleleri yönlendirebilecek bir Devrimci Gençlik hareketi, ancak gerekli yeteneklere sahip kadrolar aracılığıyla söz konusu olgunluğa ulaşabilir.

Örgütlenme sözcüğünün en dar anlamıyla kadrolar demektir. Bu bakımdan, kadrolaşma Devrimci Gençlik için en önde gelen konulardan biridir.

Kadrolar bir yandan teori ile pratik arasında tutarlı bir birliği temsil ederlerken, diğer yandan bugün ile gelecek arasındaki köprüyü kişiliğinde somutlaştıran bireyler olmalıdır. Belirli bir teori-pratik birikim üzerinde temellenen gelişkin siyasal perspektiflere sahip, araştırıcı, üretken ve sorgulayıcı niteliklerinin yanında, inisiyatif, yaratıcılık ve sürükleyicilik gibi yeteneklere de sahip olması gereken kadrolar, gösterecekleri hedeflere en önde koşan öncüler ve hareket halindeki kitleleri yönlendiren önderler olmalıdır. Bu nedenle, kadrolar öncelikle kitlelerin gözünde kendi söylediklerini yapan insanlardır. Kendi söylediklerini yapmayanlar önderlik yapamazlar. (Kuşkusuz, hiç kimsenin bir diğerine tepeden bakma ve amir-memur ilişkisi üzerine güven hakkı yoktur.)

Devrimci Gençlik ancak bu tür kadrolar aracılığıyla gençlik yığınlarıyla bütünleşebilir. Kadroların etkinleşmesi ise sınırlı mücadelesinin gelişimi içinde mümkün olabilir. Özellikle bugünkü koşullarda, - kadrolaşmanın yeterince sağlanmadığı, herşeyin başlangıcında olunduğu bir noktada- en geniş kitle çalışması içinde en dar kadro çalışmasının temel alınması, kadro ve kitle çalışmasını bir arada yürütmenin bir ifade-

sidir. Böylece, bir yandan gençlik kitlelerine seslenirken onlar arasındaki en bilinci, öncü unsurlarla ilişkiye geçilerek, bunların birer siyasi kadroya dönüşmelerinin gereği ortaya konmaktadır. Kadro çalışması mı, kitle çalışması mı türü bir ikilem Devrimci Gençlik için söz konusu değildir. Kitle çalışmasının, propaganda, ajitasyon, örgütlenme çalışması vb. gibi kitlelerin verili durumlarını değiştirmeyi amaçlayan biçimleri, aynı zamanda kadroların geliştirilmesi ve etkinleştirilmesine hizmet eder.

Gençlik mücadelesi bugüne dek kendi yasal, yarı-yasal ve yasal olmayan ama hepsi meşru olan mücadele biçimlerini yaratarak gelişti. Bu bakımdan, çalışma tarzını yalnızca belirli biçimlerle sınırlı tutmak, yaratacağı hatalık ve ataletle gençliğin kendiliğindenci hareketliliğinin bile gerisinde kalmak anlamına gelecektir ve bugün gençlik kitlelere ulaşmayı sınırlayıcı bir rol oynayacaktır. Bu nedenle, her tür çalışma tarzını da kendi içinde barındıran bir anlayışla yeni "fili" biçimler yaratılmalıdır. Bu konuda, bugün en önemli kaygı ve başarının turnusuş kağıdı, yaratılacak biçimlerin kitlelerin nezdinde "meşru" olmasıdır. Yoksa yasal olup olmaması değil. Bu ise, sınıf mücadelesinin gelişim seyri ile bizim müdahale ediş biçimimiz arasında tam bir uyumluluk ve bütünleşme sağlanmasında geçer.

SONSÖZ

Ülkemizde güçlü bir Devrimci Gençlik hareketi geliştirmek için yola çıkanlar, son derece karmaşık ve ağır bir yükü omuzlamak durumundadırlar.

Bugün genel olarak sosyalizmin yaşadığı gerileme döneminde karşı karşıya kalınan sorunlar ve özel olarak 12 Eylül sonrası uygulanan solu etkisizleştirme programı nedeniyle "solculuk" geniş halk kitleleri ve gençlik yığınları nezdinde prestij ve güven kaybına yol açmıştır. Sosyalizmin idealleri kitlelerin gözünde inandırıcılığı yitirmeye yüz tutmuş, ortadaki her boydan burjuva patenti ideolojiler kaplamıştır.

Oysa sosyalizm insanlığın gelişmesinde önemli bir dönemeç olmuştur. Sosyalist devrimler uygarlık tarihinde yeni bir çağ açarak, insanın özgürleşmesi amacıyla bir ütopya olmaktan çıkartmış, bu idealin gerçekleştirme olanaklarını yaratmıştır. Kuşkusuz, bugün sosyalizm ciddi bir gerileme yaşamakta, ciddi sorunlarla yüzyüze kalmaktadır. Ancak insanlık tarihinin birlerce yıllık geçmişi içerisinde, kapitalizmin ilk gelişim sürecinin bile üç-dört yüzyıl sürdüğü düşünülürse, iradi bir geçiş süreci olan sosyalizmin mazisinin pek de uzun olmadığı anımsanacaktır. Tüm bunlara rağmen, sosyalizmin bugün yaşadığı sorunlar özgür ve eşit bir dünya doğrultusunda aşmak zorundadır, aşacaktır. Özgür ve eşit bir dünya ancak sosyalizmin idealleriyle olanaklı kılınabilir.

Evet, sırtımızdaki yük ağırdır. Faşizmin baskı ve terörü, yenilginin yarattığı psikolojik bataklik eski, yeni pek çok insanın ruhunu köreltmektedir. Kısır bir döngü içinde kalan insanlar kısa sürede kendilerini ve birbirlerini tüketen tüketici hale gelmektedirler. Bu kısır döngü aşılmalı, insanların ruhunu körelten bu bataklik kurutulmalıdır. Bu ise, cesur davranmakla, tüm ideolojik, politik, pratik sorunların üzerinde cesaretle giderek toplumsal mücadelenin yükseltilmesiyle olasıdır.

Belirli bir mücadele geleneğine dayanan Devrimci Gençlik, bu sorunları aşabilmek için gereken ideolojik-politik birikime sahiptir. Cesur olmamak için hiç bir neden yoktur.

Devrimci Hareket geçmiş mücadelede sosyalizmin karşı karşıya kaldığı sorunları ortaya koymuş ve bunları kendi mücadele düzeyinde aşmaya yönelik çeşitli öneriler sunmuş, yaşama geçirmiştir. Devrimci

Hareketin "sosyalist geçiş süreci"ne yönelik çözümlerini, "direnış komiteleri" önerileri, anlayış olarak bugün en geniş sol kesimlere malolmuştur. Aynı şekilde, Devrimci Hareketin 1971 pratiğinden bu yana devrimci halk güçlerinin eyleminde cisimlenen ideolojik-politik tezlerinin önemli bir bölümünün artık hareketin sınırlarını aştığı ve emekçi halk muhalefetine tarihsel bir kazanımı haline geldiği yadsınamaz bir gerçektir. "Emperyalizmin güncel özelliklerinden", "sömürge tipi faşizm" analizi, "iç savaş" saptamasından "kesintisiz devrim" esprisine dek pek çok tanım, saptama ve önerme üzerinde 1980 öncesinde kopan fırtınaların yerine geniş bir onay almıştır.

Elbette, bu durum bugün karşı karşıya bulunulan ideolojik-politik sorunların tümünü cevaplamaya yetmemektedir. Ancak, pek çok eğilimde görüldüğü gibi, bugün sıfırdan başlamıyoruz. Elimizde ciddi bir birikim, önemli köşe taşları, güçlü bir perspektif mevcuttur. Bu karmaşa ortamında asıl çözülmesi gereken "zinciri sürükleyecek halkın ayaklanması" ve "göçün yolda düzeleceğinin" bilincine varılmasıdır. Sorunların üzerine cesaretle gidebilmemizin itici gücü, ayaklarımızın bu ülke topraklarına sağlam basıyor olmasından ileri gelmektedir. Bizler, 20-25 yıldır ülkede ihtilalci bir ruhla ortaya çıkan başkaldırı geleneğinin en genç üyeleriyiz. Bu geleneğe uygun atak ve militan bir mücadele çizgisi halkın karşı sorumluluğumuzun bir parçasıdır. Bu büyük bir iktidardır. Biz bugün bu iktidala ortaya atılıyor. Devrimcilik, yaşama bu iktidalları sarılamak. Devrimcilik, büyük iktidalları gerektiren yerlere getirmek, büyük yaşamak, yüce bir ruh zenginliğine sahip olmak. Devrimci Gençlik bu onurlu değerlere sahip çıkacak ve coşkulu mücadelesiyle ülkemizde çarpan yüreklerin sesi olacaktır.

YAŞASIN GENÇLİĞİN DEVRİMCİ EYLEMİNİN BİRLİĞİ.

YAŞASIN GENÇLİĞİN ÖZERK-DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE MÜCADELESİ.

ÜNİVERSİTELER BİZİDİR.

KAHROLSUN FAŞİZM, YAŞASIN MÜCADELEMİZ, YAŞASIN SOSYALİZM.

(*) Burada "sürüklemek" sözcüğünün belli bir yaklaşımla vurgulamak için kullandığımız bilimselinde yarar var. Sürüklemek, farklı çevreleri yerinden oynatmak-parçalamak-dışlamak gibi bir anlayış yansıtmaktadır.

(*) Gençliğin akademik-demokratik mücadelesi ve diğer sorunlarına ilişkin görüşlerimizi bir başka broşürde daha kapsamlı olarak ele almayı düşünüyoruz.

(*) Örneğin, '75'er sonrası ODTÜ-ÖTK (Öğrenci Temsilciler Konseyi) deneyi, geçmişte varolan en ileri nokta olması açısından ve içerdigi zengin deneyimlerle "Özerk-Demokratik Üniversite" kavgasında bir kilometre taşıdır. ÖTK fiili olarak yasal hakların çok ötesinde haklar elde etmiş, bunları üniversitedeki tüm kitle ve kurumlar düzeyinde meşrulaştırmış ve doğrudan demokratik üniversitede uygulanması yolunda küçümsenmeyecek bir mesafe katetmiştir.

"Faşizme ve Emperyalizme karşı DEVRİMCİ GENÇLİK Mücadelesi Üzerine" başlıklı broşürden sonra, Ocak 1990'da **"Faşizme ve Emperyalizme karşı DEVRİMCİ GEBÇLİK"** adıyla yeni bir dergi yayınlanmaya başladı. Bu derginin baş yazısını aynen yayınlıyoruz.

Not: Faşizme ve Emperyalizme karşı DEVRİMCİ GENÇLİK Dergisi'ne: 1) aşağıdaki hesap numarasına 40,- DM yatırarak 1 yıllık abone olmak mümkündür. Hesap No: T. İş Bankası, Türbe Şubesi, Hesap no: 108 29 10 / İstanbul.

Adres: Dostluk Yurdu Sk. Selimbey İşhanı, 8/3 Sultanahmet / İstanbul, 2) Veya Devrimci Gençlik Dergisi, Devrimci İşçi dernek ve standlarından temin edilebilir.

Devrimci işçi

ONURLU BİR GÖREVİ SÜRDÜRÜKEN

Ülkemizdeki gençlik hareketinde, 1960'lı yılların ikinci yarısından itibaren köklü bir nitelik değişimi ortaya çıkmıştır. Bu dönemde, düzen sınırları içerisinde "çözüm" arayışlarından kopulmuş ve militan bir anti-emperyalist mücadele içerisinde boy veren DEV-GENÇ, Türkiye halklarının kurtuluş kavgasındaki onurlu yerini almıştır.

70'li yıllar boyunca, 60'lı yılların birikimini zenginleştiren Dev-Genç, militan bir gençlik mücadelesini kökleştirmiş,

geniş gençlik yığınları için devrimci bir mücadele ve demokrasi okulu olmuştur. Dev-Genç, bu dönemde, ülkeyi emperyalizmin ve yerli ortakların boyunduruğu altında tutmak için halkın üzerine salınan faşist çetelere karşı mücadelede yüzlerce şehit vermiş ve anti-faşist direnişin en önünde savaşmıştır.

DEV-GENÇ, reformizme ve pasifizme karşı devrimci ve aktif bir mücadele çizgisinin üstünlüğünü kanıtlanmasının yanı sıra, devrimci bir demokrasi anlayışının geliştirilmesini bakımından da gençlik mücadelesine yol göstermiştir.

Bu günün mücadeleleri içerisinde yüklenmiş görevleri yerine getirirken, geçmiş mücadele deneyimlerini değerlendirmek ve yaratıcı bir tarzda somutlaştırarak zenginleştirmek, devrimci bir mücadele geleneğine sahip çıkmanın en temel koşullarından biridir.

'80 yenilgisinin halk güçleri içerisinde yarattığı tahribat, faşist terörün erişmiş olduğu kurumsallaşma düzeyi ve sosyalizmin uluslararası plandaki gerilemesi ülkemizdeki devrimci muhalefetin etkin bir gelişme performansını göstermesini güçleştirmektedir. Gençlik mücadelesinde yaşanan krizin kaynağı bu noktada aranmalı ve güncel görevler, bu gerçekliğin ışığında değerlendirilmelidir.

Gençliğin faşizme karşı demokrasi mücadelesinde etkin ve devrimci bir mevzide yerini alabilmesi, Devrimci Gençliğin, güncel-somut durumu bütün yönleriyle kavraması ve çok yönlü bir mücadele pratiğini yaşama geçirebilmesine bağlıdır.

Bu görevlerin başında, aktif-kitlesel bir direniş hattının oluşturulması bulunmaktadır. Yeni öğrenim döneminde alternatif açılışlardan, polis üniversitedeki varlığına karşı yürütülen mücadelelere YÖK'ü protesto eylemlerinden, sivil faşist saldırılara karşı direnişe ve nihayet Kahramanmaraş katliamını protesto eylemlerine kadar uzanan etkinlikler böyle bir direniş hattının oluşturulmasının olanaklı ve gerekli olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Yaşanan süreç, devrimci mücadele geleneğimizin köşe taşlarını yadsayan siyasal eğilimlerin mücadele içerisinde yerini (ya da yersizliğini) giderek daha açık bir biçimde ortaya koymasının yanında, mücadeleye yeni boyutlar eklemiştir. Militan bir mücadele çizgisinin kısa sürede elde ettiği kazanımlar, mücadelenin gelişme yönüne ışık tutmaktadır.

Gençlik mücadelesindeki bu gelişme eğilimi, yeni ve çok daha karmaşık görevler yüklenmeye hazır olmayı zorunlu kılmaktadır. Birimlerden başlanarak örgütlenmenin geliştirilmesi, disiplini ve inisiyatifli bir yapılanmanın demokratik bir temel üzerinde yaratılması ve kalıcılıştırılması görevi aciliyetini ve önemini korumaktadır.

Gençlik mücadelesinin başlıca organları ve mevzileri durumuna gelmiş bulunan derneklerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi için taban inisiyatiflerinin önünün açılması ve anfi komitelerinde somutlaştırılarak yaygınlaştırılması açık bir

gerekliliktir. Bu, aynı zamanda gençliğin yaratıcı potansiyelinin de bilanca zenginliğini açığa çıkarılması yolunda atılması önemli bir adım olacaktır.

Mücadelemiz, geleceğin bu günden kurulması görevini önüne koymalıdır. Örgütlenmemiz, devrimci bir atılmalığı ve kararlı bir direniş hattını temsil etmenin yanında düzenin yerleştirilmeye çalıştığı teba ruhunun parçalandığı, insanların kendi kendilerini yönetme alışkanlıklarının geliştiği, yaratıcılıklarını özgürce ortaya koyabildiği zeminler de olmalıdır. Burjuva ideolojisinin -öyle olması hiç de gerekmediği halde- zorunlulukmuş gibi sunduğu tüm gerici ilişkileri sarsmak ve devrimci alternatifleri egemen kılmak için yürüttüğümüz kavganın içerisinde yeşerteceğimiz gelecek toplumun nüveleri bugün ile yarın arasındaki bağlantının somut ve canlı ifadeleri olacaktır.

Programlı ve etkin bir çalışma yürüten demokratik örgütlenmelerin yaratacağı pratik zemin, gençliğin devrimci eyleminin birliğinin sağlanabilmesi açısından ayrı bir önem taşımaktadır. Birlik sözcüğünün anlamı kılan, pratik işlevi. Somut durumun somut değerlendirmesinden yola çıkan anti-faşist, anti-emperyalist, demokratik bir mücadele programını hayata geçirmek üzere yaratılması gereken birlik, ancak böyle bir pratik zemin üzerinde olgunlaştırılabilir.

Gençliğin devrimci eyleminin birliği, geniş gençlik yığınlarını faşizme ve emperyalizme karşı seferber edebilecek, ülke çapında örgütlü, demokratik, merkezî, kitlesel bir mücadele örgütünün yaratılması hedefine ulaşılmasında daima esas alınması ve kalıcılıştırılması gereken temeldir.

Devrimci Gençlik, bütün bu görevlerin üstesinden gelebilir ve gelinebilir.

Cünkü haklı talepler için tümüyle meşru bir mücadele çizgisi üzerinde yeralıyoruz. Cünkü bağımsızlık ve demokrasi kavgasında, emekçi halkların yanında yeralıyoruz. Cünkü, "üreten bizi, yöneten de bizi olacaktır" diyen emekçiler gibi haklıyız. Cünkü biz öğrenciyiz, öğretim üyesiyiz, üniversite çalışanıyız, cünkü biz üniversiteyiz. Cünkü biz, emperyalizmin ve yerli uzantılarının güdümüne sokulmuş üniversitedeki faşist işgale karşı, bilimin, halkımızın özgürlüğü ve refahı için üretildiği, ülkemizin bağımsızlığı ve emeğin kurtuluşu için seferber edildiği özerk-demokratik bir üniversite için mücadele ediyoruz.

Taleplerimizi en geniş gençlik yığınlarına olanca berraklığıyla götürebilmemizin yolu açıktır. Yeter ki, temsilcisi olduğumuz büyük insanlık ideallerini savunmak için gereken bilinc, kararlılık ve özveriye sahip olalım.

Devrimci Gençlik 20 yılı aşkın bir geçmiş dayanan zengin mücadele gelenekleriyle yeni ve daha güçlü mevziler kurtarmak için ilerleyi atılmaktadır.

Devrimci Gençliğin yeni emekçi halkımızın özgürlük ve demokrasi mücadelesinin safıdır.

YAŞASIN GENÇLİĞİN DEVRİMCİ EYLEMİNİN BİRLİĞİ!

DOĞMATİZME KARŞI OLMAK SOSYALİSTLERİN BİRLİĞİ İÇİN YETERLİ MİDİR?

Devrimci İşçi'nin önceki sayısında (Kasım 89) Türkiye'de ve yurtdışında yapılmakta olan birlik toplantılarına yön veren tezlerden birisini irdelenmiş ve "Devrimcilik-Reformizm ayrımının solu saflaştırılan temel bir kategori olarak halen geçerliliğini koruduğunu vurgulamış- tık.

Adı geçen yazıma ilk cevap (!) TBKP'lerden geldi. TBKP önde gelenlerinden Veysi Sarısözen, Kurtuluş Davası'ndan yargılanan kişiler tarafından Türkiye'de yayınlanan Yeni Öncü Dergisi'nde Devrimci İşçi'nin yaklaşımını tehlikeli bulduğunu açıkladı. Yeni Öncü'nün Ocak 1990 tarihli 20. sayısında "Konuk Yazar" olarak makalesi yayınlanan Veysi Sarısözen şöyle diyor:

"Yeni Öncü, kanıma göre büyük bir sağduyu ve isabetli bir öngörü ile, Marksist Hareketimizde birlik ve saflaşmanın, tam da Sosyalist Demokrasi tartışmaları sürecinde belirleneceğini öne sürdü. Ne yazık ki, giderek bu öneri, kimi çevrelerde, Reformcu- Devrimci ayrışmasına karşı, sıradan taktik bir alternatif biçiminde yorumlandı. En son, yurtdışında Devrimci Yol eğilimli bir grubun yayın organında, ne yazık ki böyle bir yaklaşıma ortaya konmuş- tur. Yasal parti meselesinin, Marksist Hareket içinde son derece karmaşık ve giderek olumsuz duruma yol açmasıyla birlikte, belli ki tartışmalarımız yeniden çığından çıkması tehlikesi belimistir." (Yeni Öncü, Ocak 90, sayı: 20 sf. 68)

Türkiye solunda yenilikçilik-muhafazakarlık tartışması, Türkiye'deki sınıf mücadelesi pratiginin bir ihtiyacı olarak gündeme gelmemiştir. Bu kavramlar aracılığıyla sürdürülen tartışma, esas olarak Gorbaçov politikalarının bir yansıması olarak şekillenmiştir

Sosyalist-Demokrasi tartışmalarını, bizim, devrimcilik-reformizm ayrışmasına karşı taktik bir alternatif olarak gördüğümüz şeklindeki iddia, güncel olmanın da ötesinde düzmecedir. Okuyucularımız ve bütün sol bilmekteki, Sosyalist Demokrasi meselesi ile ilgili Devrimci de çeşitli yazılar yayınlanmakta; Devrimci İşçi bu konudaki görüşlerini yurtdışında yapılan ve birçoğuna Veysi Sarısözen'le Yeni Öncü yazarlarının da katıldığı panellerde açıklamaktadır. Böyle olduğu halde, Yeni Öncü Dergisi'nde bu tür düzmece iddiaların ortaya atılması- nın altında bir sebep olmalıdır. Bizce, bu sebebi, TBKP'li Veysi Sarısözen, yukarıdaki alıntıda üstü kapalı da olsa ifade etmektedir. O'na göre, "yasal parti meselesinin

olumsuz bir duruma yol açması- nın" yanısıra bizim, Devrimci Yolcu- lar'ın, şu malum birlik toplantılarına katılmayışımız ve bu toplantıların arkasındaki mantıklı teşhir edilişimiz, tartışmaların "yeniden çığından çıkması tehlikesini" gündeme getirmiştir.

Biz, sosyalist demokrasi konusundaki, devrimcilerin (sosyalistlerin) birliği meselesindeki ve diğer konulardaki görüşlerimizle, birlik toplantılarına katılmama tutumumuz tehli- keli bulanlara diyecek fazla bir şey bilemiyoruz. Onların tehlikeli adde- tleri seyleiri yapmaya devam ede- ceğiz. Solu aldatmaya, insanları boş hayaller beslemeye, arayı- cı içindeki çeşitli çevrelerin enerjisini boşa harcamaya, yanlış temel- lerde saflaştırmaya yönelik bütün projelere karşı çıkmayı sürdürece- ğiz. Ve doğru devrimci görüşleri- mizin gerekleri neyse onları, hem Tür- kiye'de hem de yurtdışında yap- maya devam edeceğiz. (1)

Bu cabanın bir parçası olarak ise bu yazımızda, sağda solda birlik toplantıları düzenleyenlerin savun- dukları başka bir teze uğrascaca- ğız.

Hatırlanacağı üzere, birlik top- lanlılarını düzenleyenlerin bir, bö- lümü, "devrimcilik-reformizm ayrı- rını bütün önemini yitirmiştir. Bu dönemde sol, yenilikçilik doğma- tizm kategorisine göre saflaşma- yı bırakmalıdır." şeklinde özetleye- bileceğimiz bir görüş savunmakta- dırlar. Bu konuda dergilerde epeyi yazı yayınlandı.

Önce, yenilikçilik-doğmatizm kutuplaşması önerisinin arka pla- nında hangi gelişmelerin yer aldı- ğına kabaca bir göz atalım:

Türkiye solunda yenilikçilik- muhafazakarlık tartışması, Tür- kiye'de sınıf mücadelesi pratiğinin bir ihtiyacı olarak gündeme gelme- miştir. Bu kavramlar aracılığıyla sür- dürülen tartışma, esas olarak Gor- bacov politikalarının bir yansıması olarak şekillenmektedir. 12 Eylül Bozgunu nedeniyle ideolojik-politik bir kesmekeşe sürüklenmiş olan Tür- kiye Solu açısından Gorbaçov'un seslendirdiği kimi kavramlar bir çare olarak görülmüş ve hemen sahiplenilmiştir.

Bu yapılırken ise, Gorbaçov'un muhafazakarlığa ve doğmatizme saldırırken bu kavramlara hangi an- lamları yüklediği ve hangi siyasi sonuçlara ulaşmayı hedeflediği gözardı edilmiştir. Bunun yanısıra Gorbaçov'un savunduğu görüşle- rin neden ve nasıl yenilikçi olduğu da sorgulanmamıştır.

Bilindiği gibi Devrimci İşçi'nin daha önceki sayılarında etrafıca ince- lendiği gibi, Gorbaçov, kendisini art- tık yeniden üretmez duruma gelen SSCB'deki yapıyı değiştirmek sorunu ile karşı karşıya kalmıştı. Halen de bu sorunla hem de, bu sorunun cö- zümü için attığı kimi adımların yarattı- ğı yeni sorunlarla boğuşmaktadır. SSCB'deki yapının kendisini yeniden üretbilmesi amacıyla başlattığı mücadelede Gorbaçov'un geçmişe yönelik eleştirisi ve suçlamaları yöneltilmesi doğaldır. Gorbaçov, doğmatizm ve muhafazakarlık suç- lamasını kendinden önceki dö- nemlere ve su anda kendisine karşı çıkanlara yöneltilmektedir. Bu an-

lamda, Gorbaçov'un somuttaki muhalifleri de kendi söylemiyle "doğmatik ve muhafazakar" dırlar. Bu yanlış ikilem altında Gorbaçov ise doğal olarak en büyük "yenilik- çi"dir...

Yeni kavramıyla; yenilikçilik, yenilenme gibi terimlerle tarif edilen şeylerden herkes farklı durumları anladığı için yenilikçilik çeşitli grupları birleştiren bir temel olamamaktadır; olamaz da.

Belli sol çevrelerin Türkiye sınıf mücadelesi pratiğine taşımaya kal- kışığı bu ikilem ve bunun ifadesi olan tutumları yanlışlır.

Çünkü, Gorbaçov'un olsun, O'nun yasayan ya da ölmüş olan muhaliflerinin olsun, tutum ve söy- lemleri, modern revizyonizmin de- ğişik ifadeleri ve çeşitlemeleridir. Gor- bacov ve muhalifleri arasındaki ku- tuplaşma, bu bağlamda M-L düzle- minde yaşanan ve taraf olunabile- cek bir muhteva taşımaktadır. Söz- konusu olan, revizyonist politikaların yenilikçilik kalıbı altında mı, yoksa statükoyu aynen koruyarak mı ya- sathılıp sürdürüleceğidir. (2)

Bizim bazı sol çevrelerin Türkce dergi ve gazetelelerde başlatılan anti-doğmatizm kampanyası Gor- biciliğin Türkiye'ye tercüme edilme- sinden başka bir anlam taşıma- maktadır. (3)

İste, yenilikçilik-doğmatizm ku- tuplaşması önerisinin arka planında yer alan gelişmelerin birisi budur. Diğer ise, uluslararası Sosyalist Ha- reket saflarındaki gelişmeler tarafın- dan da etkilenen Türkiye solunun kendi özel gelişme süreçleridir. Simdi biraz da bu konu üzerinde duralım.

Hatırlanacağı üzere Türkiye solu, 12 Eylül politik bozgunluyundan sonra, genel bir sağcılısma süreci yaşamaya başlamıştı. Bu sürecin genel karakteri, doğru ya da yanlış, önceden savunulan projelerden vazgeçmekti. Bu projelerin bütün gruplarca ortak dil haline gelmiş olanı, bu kavrama yüklenen an- lamları farklı olmakla birlikte "Dev- rimci" di. Yenilgiden sonra bir çok kişi ve grup, demokrasinin elde edilme- siyle sinirli projelere geri çekildi. Bi- reylik düzlemde ise bu, devrimcili- ken demokratlığa tenzili Rütbe se- kilinde gerçekleşti. Bu Yeni- reformcu dalga, "işlerin artık es- kisi gibi gitmeyeceği" tesbitinden de cesaret alarak bütün gruplarda dalgalanmalara yol açtı.

Uluslararası Sosyalist Hareket saflarındaki gelişmelerin de etkisiyle bu süreçte iki kavram damgasını taşıyor: **Yenilikçilik ve doğma- tizm...** Ünlü ünsüz bir çok kişi ile irili ufaklı bir çok grup, kendisini bu kavramlar aracılığıyla tanımla- maya çalışıyordu.

Halten yaşanmakta olan ve ce-

şitli şekillerde kendisine müdahale edilmeye çalışılan bu süreç ve süreçte müdahale politikalarına bi- raz daha yakından bakmaya çalışı- şalım.

Bizim solun, özellikle de yurtdışın- daki birlik toplantılarına katılanların dilindeki doğmatizm ve yenilikçilik kavramları çok farklı durumları an- latmak için kullanılmaktadır. Yanı- sıra, bu kavramlar, Gorbaçov'daki gibi somutluk taşımamaktadır. Yeni- likçilikten herkes farklı şeyleri anla- makta ve anlatmaktadır. Birisi yeni- lenmeden, Gorbaçov'un başlattığı süreçte adapte olmayı anlarken di- ğeri kendi eski ideolojik çizgisine kopuşma eylemine bu adı vermek- tedir. Bir baskısı ise, neyi aradığını bilmeden arayışa çıkmış olduğu için önüne çıkan ve kendisinin ilk defa karşılaştığı tezlere yeni diye dört elle sarılmaktadır.

Yeni kavramıyla, yenilikçilik, yenilenme gibi terimlerle tarif edilen şeylerden herkes farklı durum- ları anladığı için yenilikçilik, çeşitli grupları birleştiren bir temel olama- maktadır, olamaz da.

Aynı durum, doğmatizm kav- ramı için de geçerlidir. Bu kavramı yenilikçiliğe nazaran daha sık kulla- nılmakta, bir çok çevre bu terime daha yoğun basırmaktadır.

Çeşitli sol grupları içindeki ve arasındaki tartışmalarda, ya da bir- lik toplantılarında sık sık kullanılan kavramlardan birisi de doğmatizm- dir. Arayış içine giren, kendine yeni bir siyasi rota çizmeye çalışan, geçmişle hesaplaşma halinde olan bir çok kişi ve grup doğmatizme savaş açmış bulunmaktadırlar. Solu su anda hakim olan ideolojik-teorik kesmekeşe ortamında ve yaratılan kavram kargasası saflarında, bu kelime, her derde deva bir ilac gibi sunulmaktadır. Öyleki, Kurtuluş ha- reketinin önde gelenleri sosyaliste- rin birliğinin önündeki yegane en- gel doğmatizm olarak görmek; yıllardır TKP-ML'yi yönetip yönlendiren olanlar bu partiden ayrılırken doğmatizmden yakınmakta; TKP'li- ler bile doğmatizme karşı açılan savaşın en önünde yürüyecek için özel bir caba harcamaktadır- lar.

İzlenilebildiği kadarıyla, bu ke- lime ile neyin, hangi pozisyonların kastedildiği belirsizdir. Anti- doğmatik olmayı kendileri için tem- mel bir özellik kabul edenlerin hepsi, doğmatizm kelimesine, birbirinden çok farklı anlamlar yüklenmektedir. Kimisi, M-L'in yasayan devrimci özünü savunmayı; kimisi, Türkiye Devrimci (Sosyalist) Hareketi'nin tem- mel tezlerine ve geçmişine sahip çıkmayı; kimisi, geçmiş örgütsel yapıların aynen korunmasını istemeyi, kimisi de gruplardaki sefilik geleneği ya da monolitik yapıları sürdürmek istemeyi doğmatizm olarak tanımlamaktadır.

Çogu kez ise, doğmatizm kav- ramı, her hangi bir olumsuzluğu, herhangi bir teorik-pratik yanlışlığı işaret etmek için kullanılmaktadır. Böyle olunca, hangi tutumların ya da kimlerin doğmatik olduğu belirsizleşmekte, buna ilaveten ise doğ- matizme savaş açanların amaçları- nı ve ulaşmak istedikleri sonuçları anlamak güçleşmektedir.

TKP (TBKP) inandığı ve doğru bulduğu için değil, Gorbiciliğin bir gereği olarak; Kurtuluşçular ideolojik-siyasi çizgilerini değiştirenin bir kaldırıcı olarak muhafazakarlığa savaş açmış durumdadır- lar. TDKP, TKP-ML ve Aydınlik'tan ayrılanlar, kendi yaratıkları, yaratıl- masında büyük sorumluluk taşıdı- kları geçmiş olumsuzluklar(in)dan kopuşmak için anti-doğmatizme dört elle sarılmaktadırlar.

Şüphesiz, her grubun, ya da her- hangi bir grup içerisinde yer alan kişilerin kendi geçmişle hesaplaş- ması ve yeni dönemde olumlu bir şeyler yaratmak için caba harca- mışı iyi bir tutumdur. Ne var ki, bu noktada, eleştirilen ve kopulmak istenen geçmiş kadar **bugün neyin savunulduğu**, geçmişin hangi pers- pektife ve hangi amaçla eleştiril- diği de önemlidir. Bu bakımdan doğmatizme, tutuculuğa karşı ol- mak yelmektedir; asıl önemli ve doğru olan, doğmatizme, bir devrimci olarak, devrimci teori zemi- ninde karşı çıkmaktır. M-L'in evren- sel ilkelerine, Türkiye Devrimci (So- syalist) Hareketi'nin teorik-siyasal çözümlemelerine yaslanan; bun- lara sahiplenilen bir doğmatizm ele- stirisi yapılmadığı süreçte, anti- doğmatik olunduğunun ilan edil- mesinin hiçbir anlamı olamaz.

Çünkü bilindiği gibi, reformcula- rın, Gorbicilerin, sol liberalilerin doğ- matizme karşı olmaları ile devrimci- lerin doğmatizme karşı olmaları ara- sında büyük farklılıklar vardır.

Asıl önemli olan, doğmatizme bir devrimci olarak, devrimci teori zemininde karşı çıkmaktır. Türkiye Devrimci (Sosyalist) Hareketi'nin teorik-siyasal çözümlemelerine yaslanan, bunlara sahiplenilen bir doğmatizm eleştirisi yapılmadığı süreçte anti-doğmatik olunduğunun ilan edilmesinin hiç bir anlamı olamaz.

Devrimciler, marksizmin teorisini amenü haline getirip dondurdugu, gelişen ve ortaya çıkan yeni du- rumları incelemeye gerek gör- meyip ustalardan alıntılarla yetin- diği, hareketi, olguları ve gerçeği mekanik kavradığı, tek yanlı dü- şünüş ve kavrayış seklini benimsediği için; daha baska sebeplerin yanı- sıra esas olarak burada sayılan özellikleri nedeniyle doğmatizme karşıdır ve ona karşı mücadele ederler.

SOSYALİZM DÜNYANIN GÜNDEMİNDE

Doğu Avrupa ülkelerinin ekonomik-politik düzenleri kısa süre içinde şaşkınlık yaratan bir hızla çöktü. Yaklaşık kırk yıllık süreden beri bu ülkelerde uygulanan model tam bir hezimette sonuçlandı. Bilindiği gibi dağılan bürokratik iktidar mekanizmaları 2. Dünya Savaşı sonrasında oluşturulmuş ve "sosyalist sistemi" nı batı yakasını temsil ediyordu.

Geleneksel modelin sosyalist bir kimlikle topluma sunulması nedniyleydi ki, bu modelin çöküşü sosyalizmin çokluğu olarak propaganda edilmektedir. Şimdi sosyalizmin idealleri üzerinde çeşitli yorum ve değerlendirmeler ortalığı kaplamış bulunuyor. Özellikle burjuva güçler, sosyalizmin ideallerine karşı ideolojik savaşında güçlü bir konum kazandığı görülmektedir. Doğu Avrupa ülkelerinde yaşanan alt üst oluşturma, burjuva ideolojik hegemonyayı güçlendirme ve pekiştirmenin bir aracı olarak "çok yönlü" kullanma çabasıdır. Burjuva basınının tekelleri aracılığıyla dünya halklarına "sosyalizm iflas etti" mesajı verilmektedir. Doğu Avrupa'daki bunalım ve çözümü, kapitalizmin sosyalizm üzerindeki ideolojik-politik zafetine dönüştürülmek ve böylece kapitalist sömürü ve sosyalizmin düzeni, dünyanın vazgeçilmez tek alternatif haline getirilme isteğidir. Sosyalizmin, gerçekleşme şansını olmayan bir ütopya olduğu, kurulan sosyalizmlerin kapitalizmden gecici bir sapma olmaları öteye gidemediği, yaşanan sosyalizm pratiklerini bunu kanıtladığı, vs. teraneleri bolca tekrarlanıyor.

Gorbacov, "soğuk savaş"ı sona erdiren bir "barış meleği" olarak Batı basınında gökleri karılıyor ve iktidarının devamı için tanyeri duvarı ediliyor. Hakızda da sayılmazlar. Zira, bugüne kadar bu denli bir kapitalizm hayranlığı SBKP yöneticileri arasında ilk kez yüksek sesle dile getiriliyor. Gorbacov iktidarı sayesinde, varoluş bunalımı yaşayan resmi Komünist Partilerin kapitalizme karşı ideolojik teslimiyeti resmîleşmiş bulunuyor.

Evet, bugün emperyalist-kapitalist dünya egemenleri bir yandan zafer sarhosluğu içinde "soğuk savaş" döneminin ürünlerini devirsirkin, öte yanda "havlu atarak" kapitalizm karşısında diz çöken müflis revizyonist diktatörlükleri barış içinde sisteme eklemlecek için seferber olmuş bulunuyor.

Basta Batı'nın güçlü devletleri olmak üzere sermaye dünyasının etkili ve yetkili bütün güçleri, ekonomik-politik düzenleri yıkılan Doğu Avrupa ülkelerinde yeni bir emekçi inisiyatifinin alternatif olarak ortaya çıkması için yangından mal kacırcasına acele etmektedir. Sınıkların içinde yaşanan bu ülkeleri sıkı bir şekilde dünya kapitalist sistemine entegre etmek için çok yönlü ekonomik-politik cabalar gündemdedir. Doğu Avrupa ülkelerinde bütün öngörülerini aştan alt-üst olus karşısında bir bakıma hazzırlık yapılan Batı'nın emperyalist güçleri, büyük bir pazar potansiyeli taşıyan Doğu Avrupa ülkelerini toptan kazanmak için doğan tarihi fırsatı kacırmak istemiyor. AT sınırlarını Doğu Avrupa'yı kapsayacak şekilde genişletme projeleri ile IMF patentli ekonomileri "kurtarma" programları ile Batı doğusunu fethe hazırlanıyor. "Barış içinde" ve daha derinden.

Batı'nın emperyalist güçleri bunları istiyor diye Doğu Avrupa ülkelerinde toplumsal gelişmenin mutlak şekilde bu istekler doğrultusunda gelişeceği anlamına gelmez. Sosyalizmin tarihi kazanımları, eşitlikçi bir düzen ölemlerinden vazgeçmeyen bu ülke emekçilerinin siyasal inisiyatifli hesaba katılması gereken güçlü bir etkidir. Bu nedenlerdir ki, burjuvazinin Doğu Avrupa üzerindeki tarihsel çıkarları yalnızca gelişmenin bir yanını oluşturuyor. Öte yanda, işçi sınıfının ve emekçi halkların tarihsel çıkarları yer alır. Başta S. Birliği olmak üzere, müflis revizyonist diktatörlükler de kabuk değiştirme operasyonlarıyla varoluş savaşını veren resmi Komünist Partilerin yeni süreçteki rolleri büyük oranda gerilemekle beraber bu süreç evresinde henüz bitmiş değildir. Süreci istikrarsız ve sürpriz olaylarla yüklü görülmüyor. Öyle ki, 1985'ten itibaren Moskova'dan Gorbacov açılımlarıyla adım adım estirilen rüzgar, 1989'da Avrupa'da kurulu rejimleri temelinden sarsan güçlü bir fırtınaya dönüştü. Hareketsiz ve tepkisiz görüntüye yıllardır pekiştiren bu ülkelerin yığınları herkesi şaşkınlıkla çevirecek şekilde güçlü bir devingenlikle tarih sahnesine fırladı. Yıllardır istifini bozmadan kurulu düzeni istikrar içinde sürdüren yönetim eliti bir anda kendisini iktidar mekanizmasının dışında buluverdi. İstikrarlı toplum görüldüğü kısa süre içinde yerini geleceği belirsiz istikrarsız bir gelişmeye bıraktı.

Sovyetler Birliği'nde iç karışıklıkların, milliyetçi ayaklanmaların başlamış olduğu ilanlarını ardı arkası kesilmiyor. Birliği oluşturan federasyon ögelerinin özerkleşme hareketinin nerede duracağı belli değildir. Son Azerbaycan olayları özerkleşme ve bağımsızlaşma eğilimlerinin demokratik prensiplerle engellenmesinin giderek güçleştiğini ortaya koyuyor. S. Birliği yönetimi bu özerkleşme hareketleri karşısında federasyonu birleştirici, gönüllü birliği sağlayıcı ortak çözümlere sahip görünmüyor.

S. Birliği ve diğer Avrupa ülkelerinde meydana gelen gelişmeler, bunların önceden tasarlanmasın bir plan çerçevesinde cereyan ettiği kanısını güçlendirmiyor. Aksine değişim rüzgarlarını estiren Gorbacov yönetiminin giderek ipin ucunu kacırmakta olduğu gözleniyor. Bu da, istikrar içinde değişim beklentisi içinde olan güçleri ürkütüyor. Ve bu ürküntü, Gorbacov'un arkasında -basta Batı olmak üzere- güçlü bir desteğin oluşmasını sağlıyor.

S. Birliği ve diğer Avrupa ülkelerinde yaşanmakta olan derin kargaşa, toplumsal süreçte belirsizlik ögeleriyle yüklü kılıyor. Gelişmelerin muhtemel sonuçları halikinde kesin yargıda bulunmak bu aşamada elbetteki oldukça güç. Ancak, mevcut veriler ışığında bazı saptamalar yapılabilir. Belirsizliğe yolacan nedenlerden biri de, bu ülkelerde bu zamana değin iktidar mekanizması üzerinde tek kurucu revizyonist bürokrasinin muhalif bir hareketin oluşmasına ve gelişmesine izin vermemiş olmasıdır. Yıllardır hareketsiz ve örgütsüz bir ortamda hic bir varlık göstermeyen muhalefet potansiyeli bir anda hiyerarsik iktidar mekanizmalarının çokluğuyla kendisini tam bir otorite boşluğu içinde buluvermiştir. Bürokratik diktatörlüğe karşı derin bir öfke besleyen muhalefet akımları, doğan yönetim boşluğunu dolduracak ne bir hazırlığa ne de bir programa sahip değildir. Gözden kaçınılması gereken diğer önemli bir

nokta da şudur: Revizyonist bürokrasi iktidarlarına karşı kurulan Halk Cephele, istemleri son derece farklı politik akımların ittifakına dayanmaktadır. Bürokratik diktatörlüklerin yıkılması noktasında cephesel bir birlik sağlayan muhalefet güçleri, toplumun yeniden kuruluş aşamasında kaçınılmaz olarak çözülmekte ve ayrışmaktadır. Ve esas olarak hesaplaşma, ilk etapta, bürokrasi iktidarı devrildikten sonra cephe güçleri arasında gündeme gelmektedir. Doğu Avrupa ülkelerinde Halk Cepheleleri bugünden yeni bir hesaplaşma sürecine girmiş bulunuyor.

Bu karmaşık gelişmeler bugünün için iki önemli soruyu ortaya koymuş bulunuyor. Bunlardan birincisi; yıkılan ve böylece iflâsı belirlenen bürokratik yönetimin sosyalizmle olan ilişkisi, ikincisi; yıkılan sistemin yerine neyin kurulacağı ve bu karmaşada hangi sınıfsal güçlerin galip çıkacağıdır.

Bugün S. Birliği ve Doğu Avrupa'da yaşananlar bir bakıma bugüne değin izlenen hatalı politikaların kaçınılmaz sonuçlarıdır. Sosyalizm ve onun ileri aşaması komünizm, her yönüyle burjuva toplumundan köklü bir kopuş ve ona alternatif daha ileri bir özgürlük dünyasına ulaşma isteğidir.

Bu nihai hedefe ulaşmak amacıyla çeşitli ülkelerde sosyalizme geçiş deneyleri yaşanmış ve kapitalizmden farklı yeni ekonomik-politik düzenler ortaya çıkmıştır. Komünist Partiler öncülüğünde kurulan bu yeni düzenler kapitalizmin en gelişkin olduğu Batı ülkelerinde değil, Doğu'nun geri toplumsal yapılarında gerçekleşmiştir. Kapitalizmin toplumun her bir düzeyinde aşılması yeni bir toplum ve ilişkiler sistemi yaratmayı amaçlayan devrimci partiler, ilk önce tarihsel geri kalmışlığın sunduğu son derece elverişsiz koşullarda sosyalizmin devrimci ideallerini yaşayan gerçeklik haline getirmek durumundaydı. İkinci olarak, kapitalizmin gerçek bir alternatif olarak şekillenecek olan yeni toplumsal sistem, kapitalizmin çok yönlü alınlığı altında gerçekleştirilecekti. Altın Devrimi'yle yer yüzünde yaşayan bir gerçeklik haline gelen sosyalizm, kapitalizmdünyasında derin korkuların oluşmasına yolacan ve burjuvaziyi uzlaşma zeminine zorlayarak tavize dayalı bir bölüşüm anlayışına mecbur kılmıştır. Bu anlamda, gerçekleşen sosyalist devrimler, kapitalizmin vahşi karakterinin terbiye edilmesine olumlu rol oynarken, öte yanda kapitalist alınlığın yarattığı korkular, sosyalist toplumların içi kapanarak "korku üretme gücüne" dayanan halktan kopuk bürokrasi egemenliğinde toplumsal yapılarla dönüşmesini sağladı. Kapitalist sistemin sosyalist toplumlar üzerindeki olumsuz etkisine ic politikaları planında izlenen revizyonist politikalar ekle-nince, tarih sahnesine ilk çıkan sosyalizmler, bünyelerine öldürücü zararlar sınırağı edilerek rayından sapmıştı.

Elbette ki, bunlar sosyalizmin başına gelecek kaçınılmaz şeyler değildi. Sosyalist toplumlardaki deformasyonlar yalnızca tarihsel kaçınılmazlıklarla açıklanamaz. Sosyalist kuruluş sürecine yön veren iktidar politikasının birincil derecede önemli, nesnel koşulların elverişsizliği rağmen vurgulamak gerekiyor. Yeni doğan genç sosyalist düzenlerde sömürü ilişkisinin tasfiye edil-

rek eşitlikçi bir düzenin kurulmasında önemli başarılar sağlanırken kapitalizmin korkusuna dayalı mazeretler yeni toplumsal yapıyı demokratik süreçlerden yoksun kıldı. Nesnel koşulların demokratik süreçlerin gelişimi önünde aşılmas engelleyici oluşturduğu düşüncesi ancak zorlama bir sav olabilir. Burada sorunun bütünüyle politik olduğu ve çözümün de politik yönlendiricinin tercihlerine bağlı bulunduğu açıktır.

Geri toplumsal yapılarda gerçekleşen sosyalist devrimlerin ilerleyişi önünde iki temel yol vardı. Bunlardan birincisi, sosyalist kuruluş sürecinin kapitalizmin yadsınması doğrultusunda geliştirilmesi, yalnızca ekonomik ilişkiler alanında değil toplumun tüm alanlarını kapsayan bir dönüşüm programının emekçi inisiyatifinin somutlanması olarak bir doğrudan demokrasi temelinde sürdürülmesi ve sonuçta kapitalizmi aşan özgür bir toplumsal sistemin yaratılması. Diğer bir yol ise, sosyalist dönüşümün dünya kapitalizmi ile yeniden bütünleşmesiyle sonuçlanacak bir doğrultuya girmesi.

Bugün sosyalizmin yaşamakta olduğu sıkıntılarının temelinde yaşanan sosyalizm pratiklerinin birinci sıktaki tarihi yapılan bir yoldan sosyalist dönüşümü gerçekleştirilemez olmasında yatmaktadır. Kapitalizm alternatif ve onu aşan bir toplumsal model yaratma mücadelesi izlenen hatalı politikalar nedeniyle başarısızlığa uğramış ve sonuç itibarıyla toplumun demokratikleşmesi planında kapitalizmin gerisinde kalan inisiyatifsiz, hareketsiz, yaratma gücünü tüketmiş donuk bir toplumsal model ortaya çıkmıştır. **Bugün S. Birliği ve diğer Doğu Avrupa ülkelerinde yaşanan gelişmeler hatalı bir sosyalizm uygulamasının doğrudan sonuçlarıdır. Bu ülkelerdeki son gelişmeler kapitalizme yönelik sürecinin başlangıcı değil, yıllar önce başlayan yönelsiz kaçınılmaz sonuçlarıdır.** Yanlış anlamaları önlemek için kısa bir saptama yapmakta yarar vardır. Sanayinin % 90'ı devletleştirilmiş, özel mülkiyet ve sermayeye dayanan burjuvazinin sınıf olarak varlığına son verilmiş bu ülkelerde kısa sürede ne gerçek bir burjuva sınıf iktidarı kurulabilir, ne de kapitalizmin restorasyonu tamamlanabilir. Burjuva ideoloğlar bile, bu ülkelerin ekonomik düzenlerinin kapitalist işleyiş uyumu bir organizma haline gelebilmesi için on yıllara gereksinime olacağını belirtme gereğini duymaktadır. Burada bizim sözünü ettiğimiz yalnızca gelişme sürecinin ama yöneldir.

Sosyalizm adını taşıyan bu ülkeler, devrimci atılım potansiyelini giderek tüketmekte olduğu son 20-30 yıllık süre içinde Batı kapitalizmi özellikle teknolojik alanda büyük atımlarla gerçekleştirebildi. Başlangıçta yoğun emek gücünü seferber ederek hızlı bir ekonomik büyüme sürecine giren "sosyalizm"ler, Batı'nın gerçekleştirdiği teknolojik atımlar nedeniyle bu üstünlüklerini de giderek kaybettiler. 1970 yıllarından itibaren bu ülkeler büyük oranda Batı teknolojisini ithal etmeye başladı ve bu durum Doğu ekonomilerini büyük oranda Batı bankalarına borçlu duruma getirdi. 1971'de 8 milyar dolar civarında olan dış borçları 10 yıl içinde 80 milyar doları aşması bu ülkelerin girdiği bağımlılık ilişkilerinin açık bir göstergesidir. Bu gelişmeler sonucu Doğu Avrupa ekonomilerinin kaderi giderek Batı'nın yardımlarına bağlandı.

Ekonomileri adım adım batı ka-

pitalizminin yardımlarına bağımlı duruma getirilen Doğu Avrupa ülkelerinin kapitalizme alternatif bir sistem olarak varoluşu ve bağımsızlığını koruyarak devam etmesi güçlü ve kaldı ki, revizyonist iktidar partileri bu tarihi olanağı kendi elleriyle kapitalizme hediye etmişlerdi. Ekonomik bağımlılık politik bağımlılığın temelidir. Bu temel varoldukça (bağımlılık sürdükçe) politik karar süreçlerini bağımsız kılmak mümkün olmuyor. İşte ekonomilerinin kaderini yıllar önceden başlayarak bağımlılık ilişkileri çerçevesine oturtan revizyonist partilerde kapitalizme karşı ideolojik teslimiyet kaçınılmaz olarak resmîleşen bir politika oldu.

Daha dün kadar, kendi topraklarını devrim ihracına karşı dış direnerek korumaya çalışan dünya kapitalizmi bugün "sosyalist" topraklara kendi düzenini ihraç etmeye kalkışıyorsa, yani savunma konumundan saldıran konumuna geçmeye başlamışsa bunu kapitalizmin kendi başarısından ziyade, sosyalizm adına kurulan yarılanmaların başarısızlığında aramak gerek.

Doğu Avrupa'da yıkılan rejimlerin nitelikleri hakkında Devrimci Hareket tarafından yıllardır yapılan değerlendirmeler biliniyor. Ve işlevleri sona eren bir model hakkında geliştirilecek eleştiriler bugün için acil iletici olmuyor. Kaldı ki, yıllardır savunulan doğru görüşler üzerinde solda geniş bir mutabakat oluşmuş bulunuyor. Bu nedenle bugüne ve geleceğe yönelen somut çözümler çok daha anlamlıdır.

Yaşanan sürecin sürprizleri ve belirsizlikler nedeniyle yapılacak her değerlendirmeyi kısa bir süre sonra geçersiz kılabacak gelişmelerle yüklü olduğunu düşünerek ve bilecek sorunlara yaklaşmak durumundayız.

Doğu Avrupa'da değişim zincirinin ilk halkası Polonya ve en son halkası da Romanya oldu. Romanya dışında diğer Doğu Avrupa ülkelerinde değişimler benzer çizgilere büründü. Biz de basta Sovyetler Birliği olmak üzere "Doğu Bloku"nun tek tek ülkelerindeki gelişmeleri bir yana bırakarak, değişim zincirinin ilk ve son halkasında yer alan Polonya ve Romanya'daki gelişmeleri kısaca özetlemeye yetinecek ve ilk elden kimi saptamaları kendimizi sınırlayacağız. Elbetteki, gelişmeler, yakından izlenerek olayların ve gelişmelerin rengi ortaya çıkıkça daha kapsamlı ve kesin sonuçlara ulaşmak mümkün olur.

POLONYA, Doğu Avrupa ülkelerinin bir nevi barometresidir. Polonya bugün yeni iktidar altında hızlı bir restorasyon sürecine girmiş bulunuyor. Bu özelliği nedeniyle diğer Doğu Avrupa ülkelerinde yaşananca gelişmelerin bir ön habercisidir. Bu nedenle, bu ülkede yaşanan restorasyon süreci gözlenmeye değerdir.

Bilindiği gibi, 1981 yılında askeri yönetim biçimine bürünen jaruzelski liderliğindeki KP yönetimi, 1988 grevleriyle iyice köseye sıkıştırmış ve aynı yıl Gorbacov reformlarının da etkisiyle muhalefetin katlikaçığı bir secime razı edilmiştir. Bu, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra KP iktidarları altında yapılan ilk seçim olacaktır. Muhalefet adaylarını katla-bıldığı bu ilk seçim 1989'da yapıldı ve ilginç bir durum ortaya çıktı. Secimi serbest bırakılan milletvekili ve senatörlerin ezici çoğunluğunu

Dayanışma içinde örgütlenen muhalefet adayları kazandı. Bu seçimler, KP'nin toplumsal tabanının bütünüyle yitirilmiş olduğunu ve dolayısıyla iktidarının mesruiyetinin kalmadığını tartışma götürmez şekilde engelledi. Seçimlerden sonra KP'nin meclislerdeki varlığı, kendisine ayırdığı konfeksiyonlarla sınırlılandı. Toplumsal tabanını tükeltmiş bir partinin iktidar tekeli elinde tutması ve ona mesruiyet kazandırması artık mümkün değildi. Bu gelişmeler sonucu, KP iktidarı döneminde rejimin vitrin süsleri olarak varlık gösteren "kardes partiler" (Hristiyan Demokrat, Köylü Partisi gibi) artık bağımsız olduklarını ilan ederek KP ile birlikte oluşturulan Ulusal Cephe'den ayrıldıklarını bildirdiler. Ulusal Cephe'nin dağılmasıyla KP iktidarının iktidarının son temelleri de çöktü.

Olusturulan yeni koalisyon hükümetinde iktidar ipleri artık muhalefet güçlerinin elindedir. KP, artık, iktidarın etkilerine yapışmış uysal bir koalisyon ortadığı ve belirsizliğin egemen olduğu bu geçiş evresinde kimlik değiştirilerek yeniden mesruiyet kazanma umuduyla varoluş mücadelesi vermektedir. Arkasından diğer Doğu Avrupa ülkelerinde patlak veren olaylar bu ülkelerde de KP iktidarlarının farklı bir konumda olmadığını gösterdi ve zincirleme bir gelişmeyle hepsi aynı akıbeti paylaştı.

Polonya'da KP iktidarının yıkılmasından sonra kurulan koalisyon hükümetinin ilan ettiği hedefler ve devrasyon sürecinin gelişme yönü ve temposu hakkında fikir edinmek için Sabotaj, Elbette ki bütün yaşanan ve bir hayli belirsizlik nedeniyle sürpriz gelişmelere de yola çıkarak bir süreçte, ilk elden sesini duyanlar ve iktidarın günışığına çıkarak, ekonomik karnava çalınan güçlerin ilan ettiği hedeflerin ne oranda gerçekleştirileceği henüz kesinlik kazanmış değildir. Ancak bütün ilan edilen hedeflerin kendilerinin doğrultusunda ilerlenmesi ve gelişmesi seçtiği yarı yolda başka bir yola çıkarak devlete girmesi halinde varılacak noktaya bugünden bellidir. Batı toplumlarına ekonomik ve politik bütünlüğünün tanınması.

KP iktidarı verim Polonya'da kurulan koalisyon hükümetinin ilan ettiği yakın hedef politik planda çoğulcu, ekonomik planda ise piyasa ekonomisine geçiş koşullarını hazırlamaktır. Politik çoğulculuğun gerçekleştirilmesi için bir dizi tedbir alındı. KP'nin iktidarı tekeline son vermek, bu amaçla bu partiye öncelik hakkı tanıyan anayasa maddelerini değiştirmek, tüm toplumsal ve siyasal güclere örgütlenme hakkı tanımak iktidar mekanizmasını serbest seçimler ile değiştirilmesine olanak tanıyan bir düzenlenmeye geçmek, tek parti iktidarı döneminde temel hak ve özgürlükler üzerine konan yasakları kaldırmak vs. gibi bir dizi tedbir alınarak ileri sürüldü. Ekonomik planda ise hedef ilan edilen programa göre, 1991'e kadar "Pazar Ekonomisi" ne geçişin gerekli ön koşullarını yaratmak ve nihai olarak ülkede "Pazar Ekonomisini" kurmak ve yerleştirmektir. Devlet mülkiyetindeki sanayi işletmelerinin özelleştirilmesi, sermaye piyasasının kurulması, pazar ekonomisi ilgisine uygun yeni bir vergi sisteminin geliştirilmesi, paranın değerinin düşürülmesi vs. gibi tedbirler ileri edilen hedefe ulaşmak üzere yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ekonomik ve politik yapıda başlayan restorasyon bu ülkeleri derinlemesine Batı kapitalizmiyle bütünleşme doğrultusuna yönlendiriyor. Bu da işçi ve emekçilerin özellikle ekonomik kazanımlarında kayda değer gelişmeler yaratacak ve sınıfsal çatışmaların keskinleşmesini getirecektir.

Politik planda gerçekleşmekte olan çoğulcu revizyonist diktatörlük dönemiyle kıyaslandığında temel hak ve özgürlüklerin kullanımı bakımından geri bir konumdan ileri bir konuma geçiş anlamına geliyor. **Doğu Avrupa'da zincirleme yıkılan revizyonist diktatörlükler,**

toplumun demokratikleşme süreçleri itibarıyla burjuva demokrasilerinin bile gerisine düşmüşlerindendir, bu diktatör-lüklerden burjuva demokratik muhtevalı yapılara geçiş bile bir bakıma ilerleme olarak görü-lüyor. Bu toplumlarda yığınların siyasal çoğulculuğun biçimi ve içeriğini fazla sorgulama gereği duymadan benimsemesinin bir nedeni de, sosyalist demokrasi yerine ikame edilen bürokratik diktatör-lüklerin toplumun demokratikleşme dinamiklerini felce uğratan özgürlük karşıtı bir yönetim modelini iktidar tekeline alarak bugüne kadar sürdürmüş olmalarıdır. Böyle bir yönetim modelinden kurtulmanın toplumda yarattığı sevinc ve coşku-yu anlamak gerekiyor. Ancak bu sevincin işçi ve emekçi insiyatiline dayanan sosyalizmin doğrudan demokrasi bilinciyle birleştirilmesi özgür bir sosyalizm hedefi için hem zorunlu hem de bunun varlığı ya da yokluğu bu ülkelerde yeniden biçimlendirilecek siyasal yapıların bir biçimini ve sınıfsal temelini belirleyecektir.

Özelle belirtmek gerekirse, Doğu Avrupa ülkelerinde ve S.Birliğinde bugün propagandası bolca yapılan ekonomik seçenek "piyasa ekonomisi" seçeneğidir. Kapitalist ekonominin esasını oluşturan öğelerden biri olan "piyasa ekonomisi"nin basına "sosyalist" sözcüğü eklenerek sözde yapılan işin kapitalizmden farklı olduğu vurgulanmak isteniyor.

Polonya'da "piyasa ekonomisi"ne IMF receteleriyle geçiş süreci başlatılmış bulunmaktadır. Diğer ülkeler ise geçiş hazırlıklarıyla meşgul durumdadır. IMF recetelerinin acı sonuçları çok geçmeden simdiden Polonya'da alınmaya başlandı bile. Saha kaiken ent-lasyon kısa süre içinde yüzde bine doğru tırmanışa geçti. Dayanışma'nın doğal lideri walesa ülkede yaşanan trajik durumu ifade ederken kullandığı sözler aynı yolu izleyen diğer Doğu Avrupa ülkelerinin başına geleceklere habercisidir. walesa şöyle diyor: "Polonya toplumu memnun değil, çünkü evelden ekonomi kötü işliyordu, ama işliyordu. Şimdi ise hiç bir şey işle-miyor."

IMF recetelerine bağlanmış bir ekonomik işleyiş enflasyon, zam, işsizlik ve gelir dağılımındaki "eşitlikçi" düzünün bozulması ile sınıf farklılaşmasını üreten bir ekonomik düzen getirecektir. Bu ekonomik düzen doğal olarak başta işçi sınıfı olmak üzere emek gücüne dayanan toplumsal kesimlerin ekonomik

ve sosyal durumunda gerileme yaratacaktır.

Ekonomik "eşitçilik" anlayışın-dan pazarın belirleyiciliğindeki "e-şitsizlikçi" bir ekonomik düzene geçişin faturası kime, hangi toplu-mal kesime çıkarılacak ve bu fatura edis sürecinde ne tür gelişmeler yaşanacak? Henüz yanıtları veril-meyen bu sorular, KP'lerin tekkelci iktidarlarının sona erdirilmesinden sonra politik gündemin temel sorunu olarak (hemde muhalefet dinamikleyecek potansiyel bir sorun olarak) orta yerde duruyor. Bunun ilk işaretleri yine Polonya'da ortaya çıkıyor. İktidarın temel dayanağı olan Dayanışma Hare-keti çeşitli eğilimler arasında bölün-menin esiginde bulunmaktadır. KP ikti-darına karşı Dayanışma içinde birlik oluşturan milliyetçi sağ güçlerden Sosyal Demokratlara kadar bir çok eğilimin toplumun temel sorunları-nın çözümünde ortak bir proje etra-fında birlik oluşturmaları gerekir güçleşiyor.

Bu belirsizlik ortamında ortaya çıkan bu veriler de gösteriyor ki, Doğu Avrupa ülkelerinde KP iktidar tekelinin kırılmasından sonra toplumsal güçler arasında oluşan geçici ittifaklar sona erecek ve yeni bir salfasma dönemi yaşanacaktır. Çeşitli siyasal güçlerin toplumun temel sorunlarına getirecekleri cö-zümler ve programlar etrafında poli-tik mücadele giderek ivme kaza-nacak ve politik tansiyon yüksel-ecektir. Ancak, geleneksel KP rejim-lerine muhalefet eden kanatlar arası-nda ayrımsa eğiliminin iktidar gü-cüne yeterince sahip olmaması ne-deniyile çeşitli kombinezonlarla bir süre daha kacinilmaz olarak cephesel birlikler sürdürülecektir.

Doğu Avrupa ülkelerinde bir tarihsel dönemi kapatan yığınlar kendilerini yeni bir dönemin baş-langıcında büyük toplumsal sorunların ağırlığı altında buldu-lar. Önceden yapılmış belli bir hazırlık olmadan, gerekli bilgi ve deneyimden yoksun olarak yeni bir dönemin kurucu özneleri ha-line geldiler. Nasıl bir toplum ve düzen istediklerini netleştirmeden, kendilerine yabancılaşmış bir iktidar tekeli kırma üzere tarihini yarattığı fırsatı değerlendirdiler ve kaderlerini belirleme olanaklarını elde ettiler. An-cak, bu olanaklı kullanacak yığınlar kendi içinde farklı politik eğilimlere bölünmüştür.

KP'nin iktidar tekeli sona er-di-ren yığınlar politik yönelimleri ve talepleri bakımından son derece renkli bir tablo sergiliyor. Ayaga kalkan bu yığınlar arasında farklı bir sosyalizm anlayışını savunan ilerciler, Devrimci-Demokrat güçlerin yanı-

sıra kapitalizm yanlısı karşı devrimci eğilimler de mevcuttur. Sosyalizmin estiflikci değerlerini koruyarak sosyalizmin özgürlükçü ideallerini gerçekleştirecek yeni bir toplum isteyenler ile toplumu her bakım-dan Batı kapitalizmine yamamak isteyen güçler arasında yeni bir he-saplaşma bu ülkelerde hem kacınıl-mazdır ve hem de bu mücadele simdiden gündemdedir.

Kabuk ve kimlik değişiklikleriyle bu ülkelerde varoluş mücadelesi içinde olan resmi KP'lerin bürokrat yöneticileri ağırlıklarını kapitalizm yanlısı "liberal" güçlerden yana koymuş bulunmaktadır. Revizyonist dik-tatörlüklerin arkasındaki liberal burjuva unsurlarla ittifak halinde kapiti-zmın asası ile toplumsal sorunları cözme üzere son tarihsel görevle-rini yerine getirmeye soyunmştur. Bu nedenle, estiflikci ve özgürlükçü bir sosyalizm isteyen güçler derle-nip toparlanıncaya kadar Doğu Av-rupa ülkelerinde geçici bir dönem karşı devrimci güçler etkinlik kurabi-rlir. Bu belirsizlik ve kargaşa ortami-nin doğuracağı muhtemel sonuc-lardan biri budur. Bu ihtimaller ger-çekleşse bile bu durum geçici bir kojonktör için geçerli olacağı rahat-lıkla söylenebilir. Bu saptamayı haklı kı-lacak bir çok etkenden söz etmek mümkündür.

Cünkü, ezilen, sömürülen, geri biraştırılarak yoksulluk, açlık sını-rında yasıtılan koca bir dünyanın sorunlarını Batı demokrasileri he bir zaman cözemeyecektir ve onlar böyle bir sansa da sahip bulun-muyorlar. Türkiye halkları tarafından çok yakından tanınan IMF recetele-rine karşı simdiden Polonya halkın-dan yükselmeye başlayan feryatları-nın yarı dalgı dalgı Doğu'yu kaplamayacağını kim garanti ede-bilir.

Bu nedenledir ki, **Doğu Avrupa ülkelerindeki gelişmeleri kapiti-lizmin üstünlüğü savlarına gerekçe yapan görüşler kısa süre içinde bir balon gibi sönmeye mahkumdur.** Son gelişmeleri so-syalizmin sonu ve kapitalizmin zaferi olarak propaganda eden burjuva yaygıralarının ömrü fazla uzun sür-meyecektir.

Bugüne kadar, revizyonist dikta-törlükler sahsında sosyalizmin ideal-le-rini karalama fırsatı elde eden bujuva karşı-devrimciler, bu dikta-törlüklerin yıkılmasıyla aslında so-syalizmi karalama fırsatını da elden kacırmış bulunmaktadır.

Sosyalizmin yüzyıl öncesi-den ilan edilen idealleriyle örtü-şen bir devrimci dinamizmin bu ülkelerde boy vermesi hem müm-kündür hem de bunun işaretleri bugünden ortaya çıkmıştır. Doğu

Avrupa'daki rejimler sadece, dünya gericiiliğinin sosyalizmi ka-ralamasına olanak tanımakla kalmıyordu, bu rejimler sosya-lizme devrimci bir yönelişin önüne de barikat örüyordu. Bu barikatların yıkılması aynı za-manda sosyalizme gerçek bir yö-nelişin yeni bir başlangıcını oluşturabilir. Önümüzdeki dö-nemde gerçekleşmesi muhtemel gelişmelerden biri de bu yönelis olacaktır ki, bu yönelis, yalnızca Doğu Avrupa ile sınırlı kalmayacak, dünya capında yeni bir sosyalizm dalgasına zemin olacaktır. Ve böy-lece, "kir"lerinden arınmış bir sosyalizm yeni yüzyılın eşiginde dünyanın başlıca gündemi ol-maya devam edecektir.

Romanya'da yarı askeri darbe:

Romanya'da Cavusescu iktidarı diğer Doğu Avrupa ülkelerinden farklı bir yoldan, yarı askeri bir darbe ile devrildi.

Cavusescu, Moskova'dan estiri-len ve Batı'lı devletlerin körüklemesi-yle alevlendirilen değişim rüzga-rına karşı direndi ve bunun bedelini esi ile birlikte kursuna dizilerek ödedi.

Romanya'da iktidar değişimi di-ğer Doğu Avrupa ülkelerinden farklı olarak kanlı bir biçimde gerçekleş-ti, bunun nedenlerini anlayabilmek için olayların biçimlenmesinde rol oynayan ic ve dış faktörlerin ince-lenmesi gerekir. İc faktörler baki-mında, Romanya'nın ekonomik ve politik yapısı diğer Doğu Avrupa ülkelerinden farklı bir özellik taşı-mıyordu. Benzer sorunlarla yüz yüze olan bu ülkelerde bürokratik dikta-törlüğe dönüşen bir sosyalizm ana-layışı egemendi. Diğer Doğu Av-rupa ülkelerinde olduğu gibi Ro-manya'da da uygulandığı iddia edilen "sosyalizm" asilere, emek-ci-lere dayanan bir sosyalizm değildi. İsci ve emekçi insiyatiline dayanan bir sosyalist demokrasi yerine bü-rokratizm ikame edilmiş ve geliştiril-miştir. Diğer "sosyalizm"lerde ol-duğu gibi Romanya'da da toplu-mun demokratikleşme dinamikleri bastırılmış ve oluşturulan politik yapı yığınlardan kopmuş ve yabancılaş-mıştı. Bürokratizm, rüşvet, görevi ka-tüye kullanma, bosvermişlik vs. gibi yaz ilişkiler bu "sosyalizm"lerin or-tak özelliği olarak Romanya'da da mevcuttu. Yozluklarla malul, de-forme olmuş bu toplumlarda yığın-ların sosyalizme kazandıracağı dev-rimci bir çalışmadan söz edilemezdi. Sosyalizmin temelleri böyleşi yön-temler altında kurulup pekiştirile-meyeceği gibi, varolan temellerin kendiliğinden bizzat yönetim erkini hatalı politikaları nedeniyle yıkıl-maya yuz tutmştur.

O halde, bu ortak özellikler ne-deniyile Cavusescu'nun bosta Sovyetler Birliği ve ABD yönetimi gelmek üzere geniş bir çevrenin hisminden ugramasının başka neden-leri olmalıdır. Cavusescu'nun dikta-tör olusu; yakınları üst görevlere getirecek bir hanedan görüntüsü yaratması kendisine karşı oluşan ö-kenin gerçek nedeni olamazdı. Cünkü bu özellikleri üzerinde ta-siyün pek çok diktatör hala yeryüzü-nde saltanat sürdürmektedir, ve bunlar hakkında Cavusescu gibi alehte bir kampanya sürdürül-müyor.

Cavusescu iktidarının devrilmesi, "asagidan" örgütlenen bir kitle ayaklanmasına "yukarıdan" askeri darbe girişiminin eşlik etmesi saye-sinde mümkün oldu. Cavusescu ye-rine Milli Selamet Cephesi tarafın-dan devlet başkanlığına getirilen Ion Iliescu'nun ve bazı yakın ca-lışma arkadaşlarının Gorbacov yanlısı kişiler olması, Cavusescu'nun Gorbacov yanlısı bir kompo ile

Kifayet Ana ile Röportaj

Cezaevi direnişlerinde vermiş olduğu mücadeleyle direnişçi ailelerin simgesi durumuna gelmiş İHD tarafından Analık Onur Belgesi verilmiş, acıların ve öfkenin şairleştirdiği analardan biriyle Kifayet Ana (Kifayet Keçeci) ile görüştük. Yakın tarihimize ışık tutan ve ilgiyle okunacağını düşündüğümüz bu görüşmeyi özetleyerek yayınıyoruz.

Devrimci İşçi: Okuyucularımıza biraz kendinizi tanıtır mısınız?
Kifayet Ana: 1 Ocak 1937 yılında Kilis'te doğdum. Okul yıllarım babamın memuriyeti nedeniyle Iskenderun'da geçti. 13 yaşında evlendim ve Adana'ya taşındım. 1953 yılında 1979 kasım'ında faşistlerce öldürülen oğlum M.Emin Keçeci'yi kucağıma aldım. Çocuklarını Bekir ve Şekip öğrenimlerini sürdürmek için Uşak'a gidinece bizde onları yalnız bırakmamak için 1978 yılında ailece oraya taşındık. Çünkü faşist saldırılar her geçen gün artıyordu. Çocuklarımızın bu saldırılara göğüs gerebilmeleri için yanlarında olmalıydık.

Faşist saldırıların yoğunlaşması nedeniyle her günümüz endişeli bir bekleyiş içerisinde geçiyordu. Çocuklarımızla ilgili kara bir haber almaktan korkuyorduk. İçinde bulunduğumuz koşullar, yaşanan olaylar çocuklarımızın iyi ve haklı bir davada oldukları bilincini doğurdu. Bu nedenle artık bende her gün kara bir haber alma endişesiyle bekleme yerine verilen haklı mücadelenin içerisinde yerimi almalıyım diye düşündüm. Çünkü bir şey yapmamak, olaylara seyirci kalmak faşist güçlerin işlerini kolaylaştırırdı. Gücümün yettiğince mitinglere, yürüyüşlere vb. katılarak mücadeleye omuz vermeye çalıştım.

D.İ.: Çocuğunuzun faşistlerce öldürülmesi olayından biraz söz eder misiniz?

K.Ana: Neden olduğunu bilmiyorum Bekir ve Şekip ararın duruma düşmüşlerdi. Bu nedenle sık sık ev değiştirmek zorunda kalıyorduk. Çocuklarımızı gürebilmenin başka bir yolu yoktu. Eşim 25 Kasım 1979 günü radyodan akrabamız olan Kilis CHP İlçe başkanının faşistler tarafından yaralandığını duyduğunu söyledi. Ancak asıl kara haberi radyo haberlerinden sonra eve gelen oğlum Şekip'ten duyduk Evladım M.Emin'i Faşistler katletmişti. O zaman evlat acısının ne olduğunu öğrendim. Dünyanın en büyük acısı... Dünya başıma yıkılmıştı sanki; deli gibi olmuş ne yaptığımı bilmiyordum. O'nu toprağa verirken bile faşistler yakamızı bırakmadılar. Mezarlığın etrafını kuşatmışlardı eğer farketmesek hepimizi katledeceklerdi.

D.İ.: Ve sizler bu acılı günleri yarıştığınızda ne yapıyordunuz?

K.Ana: 12 Eylül cuntası geldiği sıralar İzmir'de oturuyorduk. Sabahleyin üzerleri çıplak askerlerin koşup marş söyleyerek sokaktan geçtiklerini gördük. Her yan tanklarla ve askerlerle doluydu. Evler basılıyor, insanlar askerler tarafından kurşunlanıyor, saçlarındaki tutulup sürüklenen insanlar asker ve polis arabalarına bindiriliyor sokak ortasında herkesin gözleri önünde dövülüp tartaklanıyordu. Herkese bir korku sinmişti. İnsanlar so-

ğunda ona bir şey olmasın diye kendimi saflığa vurup "İzmir'e yeni taşındık sağını solu bilmiyorum. Bayraklı'da oturuyoruz" dedim. Nerede oldukları öğrenemedim. 3 ay sonra cezaevinde olduklarını bildiren telgraf alınca görüşlerine gittim.

D.İ.: Ne durumda idiler?
K.Ana: Çok kötü durundaydılar. 3 ay içerisinde bir deri bir kemik kalmışlardı. Gençcecik çocuklar sanki birer yaşlı insan durumuna gelmişlerdi.

D.İ.: Onlar cezaevinde iken görüşemediğiniz zamanlar oldu mu?

K.Ana: Evet. Görüştüğümüz günler çok olmadı. Tek-tip elbise uygulaması başlayıp çocuklarımız elbiseleri giymeyince, Görüş, mektup yasakları başladı. Çocuklarımız hücrelere atılıp işkence görüyorlardı.

D.İ.: Görüşe çıkamamalarına, mektup yasakları, hücre ve işkence uygulamalarına gerekçe olarak gösterilen tek-tip elbisenin neden giyilmediğini biliyor muydunuz?

K.Ana: Elbette biliyorduk. Elbisenin baskılar için bir bahane olduğunu, bunu giyseler bile elbisesiden sonra başka şeylerin baskı ve işkenceler için bahane olarak kullanılacağını bilincinde idik. Bu nedenle ilk çıkana direnmeliydiler. Onlara destek olmak için her gün bir ana ile birlikte cezaevinin önüne gidiyor, içeriye bağırıyorduk "Ne elbiseyi giyinlin nede biz görüş yapalım. Önemli olan sizin savunduğunuz değerleri korumamızdır. Direnin kendinizi korumanızı"

D.İ.: Sizler de bu süreçte ne yapıyordunuz?

Çocuklar götürüldükten sonra polisler kızım Saniye'yi aralarına alarak dövmeye başladılar. Üzerlerine atılıp engel olmaya çalışıyordum. Bana da vuruyor, saçımın tüpünü geriye savuruyorlar, bununla da yetinmeyip küfür ve hakaretler yağıyorlardı. Biz de hep birlikte hakaretlerini iade ediyorduk.

Hepimiz dayak yemi hakarete uğramıştık. Ancak büyük kızım Saniye çok kötü durumda idi. Ağzından, burnundan kan boşanıyordu. Her yanı yara ve çürük içerisindedi.

Baskından iki gün sonra, gece çocuğum ağlamasıyla uyandım. Kızma çocuğum emzirmesi için seslendim. Ancak kızımın yatağında olmadığını gördüm.

(Ana söyleşinin bu bölümünde fena laştı, ağladı. söyleşiye bir süre ara verdik.)

Kızım evin dışı kapısını açık bırakarak dışarıya çıkmıştı. Yağmur yağıyordu. Komşumuzu yanına alarak sokak aokak dolaşarak kızımı aramaya başladık. Parkın birinde kanapenin üzerine büzülmüş olarak oturduğunu gördük. Ağlayarak "Asla kimseler kardeşimi, ağabeyimi asamayacak, birini öldürdünüz, babamı da öldürdünüz, onları öldüremeyeceksiniz" diye bağırıyordu. Kızım o günden beri kendisine gelemedi. Bir akıl hastası olmuştu artık.

D.İ.: Çocuklarınızın poliste iken onları görebildiniz mi?

K.Ana: Çocuklar götürüldü 14 gün olmuştu ama bir haber alamıyordum. Sonunda İzmir Çankaya'da izlerini buldum. 1. şubeye gittim. İçeriye girdiğimde işkence yapılan insanların sesleri geliyordu. Polisler gelen ziyaretçilere yakınlıkların kanlı elbiselerini veriyorlardı. Bir oğlum sahte kimlikle yakalandığı için belki o kimlikle kurtulur diye O'nu sormuyordum. Polisler "çocuğum sağ mı sol mu?" diye sordukla-

mızı düşünüyorduk. Bu nedenle aileler arasında konuşarak onların durumlarını kendilerine hissettirmeye, ağlayıp sızlayarak cuntanın faşistlerini sevdirmeme karar aldık. Oysa durum hiçe sandığımız gibi değildi... Yıpranmışlardı ama hepsi çok neşeliydiler. Gözlerinden mücadeleyi kazanmanın mutluluğu okunuyordu. Birbirimize sarıldık. Alışkanlıklar, ışıkları kendimi düşünürken hissettirdi ve zılgıt çalmaya başladım. İçeridekiler "zafer bizim" bizde "yarnlar da bizim" diye bağırıyorduk. Çocuklarımızı içeriye sokulması yasak olduğu için hiç yemedikleri avucumun içine saklayıp içeriye götürdüğüm kek parçasını oğluma verdim O da keki daha küçük parçalara bölerek arkadaşlarıyla paylaştı.

D.İ.: Cezaevlerindeki sürgünler nasıl meydana geliyor?
K.Ana: Genellikle direnişin olduğu yerlerde direnişin (açlık grevi vb.) kırılması için kullanılan yöntemlerden biri olarak gündeme getiriliyor. Buca cezaevinde 1983 yılındaki açlık grevinin sona ermesi Bursa'ya sürgün

Açlık grevinin 39. gününde çocuklarımızın istemleri kabul edilince açlık grevi sona erdi. Görüş hakkını da almışlardı. İlk görüşe gidecektik ve çocuklarımızı çok kötü durumda bulacağımızı

duyduk. Bursa'ya sürgün edildi. Yeşil Bursa... Bursa cennet gibi bir yer ama cezaevi bir cehennem. Çünkü ölüm idarenin dayattığı tek-tip elbise ve faşistlerle birlikte yaşamayı kabul etmediği için 3 ay boyunca hücrede tutulup işkence gördü. Onun cezaevindeki direnişi ve benimde dışındaki girişimlerim sonucunda Antep cezaevine gönderildi. 4,5 yıldır orada bulunuyor.

D.İ.: Ya diğeri?
K.Ana: Diğer çocuğum da Aydın'a gönderilmişti. Orada da baskı ve işkenceler sürüyordu. Bir çok kez açlık grevi yaptılar. 1988'deki açlık grevinin haber alırmaz Ankara'ya gittik. İHD'de toplanarak ve açlık grevi ve bakanlık önünde oturma eylemi yapmayı kararlaştırdık. Sabahın erken saatinde işkare, üçerli gruplar halinde Güven Park'a geldik. Orada ortanın kalabalıklaşmasını bekledik. Çünkü her yer çok tenhaydı. Bakanlığa gittiğimizde kimseler fark etmeden tutuklanabiliyordu. Ortalık kalabalıklaşınca ellerimizde bakana verilecek dilekçeler olduğu halde bakanlığa gittik ve bakanla görüşme istemimizi ilettilik. İHD'den bazı kişiler ve birkaç İHP milletvekili de oradaydı. Görüşme istemimiz reddedilince oturma eylemini başlattık. Etrafımız polislerle çevrilmişti. Bakana verilecek dilekçenin orada benim tarafımdan okunması kararlaştırıldı. Ben dilekçeyi okurken polisler bizi dağıtmak için saldırdılar. Eylemciler içinde bir hareketlenme oldu her an dağılabiliyor diye bir düşünceye kapıldım ve "Devrimci analar, bacaları, eşleri: Devrimcilere ve haklı mücadelelerine sahip çıkmak buradaki direnmekten geçer. Dağılmayalım" diye haykırdım. Dağılmadık. Eylemimiz sabahın akşam saat 5'e kadar sürdü. Sonra açlık grevinin sürdürmek için İHD'ne gittik. Önceden hazırlıklı olmadığımız için 2 battaniyede 20 kişi yatmak zorunda kaldık. Kitaplar yastığımız oldu. Açlık grevinin uzun süreceği anlaşıncı yataklar getirildi.

D.İ.: Açlık grevine halkın ilgisi nasıldı?
K.Ana: Açlık grevi boyunca halktan büyük ilgi gördük. Odamız çiçeklerle dolmuştu. Bir kadının getirip nazar boncuğu takıp "Ana bu sana layık" dedi. Açlık grevinin 10. gününde aramızda yazar ve sanatçıların olduğu halde bakanlığa telgraf çekmek için topluca postahaneye gittik ve orada bir basın toplantısı düzenledik. Grev boyunca gazeteciler büyük ilgi gösterdiler ama gösterilen bu ilgi gazete sayfalarına yansımada. Gazetecilerin söylediklerine göre iktidar bu konuda onlara baskı yapıyorlardı.

Bakanlık girişimlerimiz sonucunda bir kişiyle görüşmeyi kabul ettik. Görüşmeyi benim yapmam kararlaştırıldı. Görüşmede sorunları bakana anlattım. Bakan söylediklerimi gayet lakayt bir şekilde dinledikten sonra "hak makam vermiyorum. Ölümlerle ölünler" deyip kestirip attı. Apar topar dışarıya çıkarıldım. Tahammül edilecek gibi değildi "Devletin Bulgar Ayse'leri kuruyor. Yerli Ayse'ler bitkisel hayat sürdürüyor. İş bulamayan Ayse'ler fahişe oluyor" diye bağırma başladı. Polisler ağzımızı kapatmaya çalışıyor, bende ellerini ısırdıyordum. Sonuçta "yarn saat 11'de gelin çocuklarımızın haber vereceğiz" dediler. Meğerse tuzak hazırlıyorlardı. Sabah gittiğimizde çevik kuvvet polislerince kuşatıldı. Ve

SOVYETLER BİRLİĞİ ÇÖZÜLÜYOR MU?

Son olarak Azerbeycan'da meydana gelen olaylar dünyanın gözünü bir kez daha SSCB'ye çevirdi. Bu olaylar, SSCB'deki milliyetler sorununu ve SSCB'nin federatif yapısı içerisindeki cumhuriyetlerin ve özerk bölgelerin gelecekteki durumunu yeniden gündeme aldırıldı.

Aşağıda okuyacağınız yazı Azerbeycan olaylarından önce kaleme alınmış bir makaledir. Yazıda, Baltık ülkeleri olarak da bilinen Litvanya, Letonya ve Estonya ile SSCB arasındaki ilişkiler irdelenmektedir. Hatırlanacağı üzere bu ülkeler uzunca bir süredir SSCB'den ayrılmak için değişik yollar deniyorlar. Yazı KB'nin (Komunistischer Bund) yayın organı Arbeiterkampf'dan çevrilmiştir. Yazıyı, okurlarımıza bilgi vermek amacıyla yayınlıyoruz.

Devrimci İşi

Litvanya Komünist Partisi Kurultayı'nın Aralık ayında aldığı SBKP'ye karşı kendisini tamamen otonom ilan eden karar, SBKP önderliğinin ve reform politikasının içinde bulunduğu çelişkileri bir hayli derinleştirdi. Bu karar reddeden Litvanya KP'si içerisindeki bir azınlık, (delegelerin yüzde 15'i) karar üzerine kendisini yeni bir önderlik altında LKP'den bağımsızlaştırarak örgütlendi. Bu azınlık genelde Litvanya komünistlerinin Rus ve Polonya'lı kesimlerinden oluşuyordu. Litvanya'da yaşayan insanların % 80'i Litvanyalı, % 9'u Rus ve % 7'si Polonyalı olarak kaydediliyor. Diğer Baltık Sovyet Cumhuriyetleri: Letonya ve Estonya'daki durumun tam tersine, Litvanya'daki toplumdaki çoğu Litvanyalılardan, ("yerlilerden") oluşuyor. Bundan dolayı bu üç Sovyet Cumhuriyetindeki gelişmelerde, paralellik olsa da Litvanya'daki gelişmeler diğerlerine nazaran farklılık gösteriyor. Litvanya KP'sinin Parti Kurultayı öncesinde, SBKP önderliği otonomi kararını engellemek için, yoğun çabalarla girmişti. LKP'nin önderliği bu amaçla Kasım ayı ortalarında, SBKP Politbüro ile görüşmek üzere Moskova'ya çağırılmıştı. Bu görüşmede SBKP Politbüro, LKP önderliğini Litvanya'daki öncü görevlerini yerine getirmek ve "anti sosyalist" güçlere karşı direnmemede istenilen sonucu ulaştırmayınca, Aralık ayı başında Gorbacov sert bir mesajla, tüm Litvanya Komünist Partisine seslenmişti. Bu mesajla birlikte gündeme gelen ve sert bir dille ifade edilen müdahaleye MK ideolojik sorunlar sekreteri Medwedjew'in Litvanya'ya gezisi eşlik etmişti.

Tüm müdahaleler ve uyarılar sonuçsuz kalıyordu. Litvanya KP'sinin ezici çoğunluğu, SBKP partisi ve iktidarı ile çatışmayı göze almış görünüyordu. Litvanya halkından henüz almakta olduğu büyük desteği kaybetmek istemiyorsa, SBKP ile çatışmanın dışında da başka bir seçeneği yok. LKP'nin SSCB'de Mart ayında, tüm cumhuriyet parlamenterleri seçimleri gündemde olduğu için, bu desteği LKP şu anda kaybetmek istemiyor.

Litvanya'lı yoldaşların otonomi kararı, SBKP önderliğini Aralık sonuna, MK'yı olağanüstü bir toplantıya çağırma yöneltmişti. Litvanya başkenti Vilna'da onbinlerce insan bir yürüyüş düzenleyerek, Litvanya KP'si ile dayanışmalarını dile getirirken, SBKP önderliği Moskova'da Litvanya KP'nin kararının gereksiz olduğunu, böyle bir kararın alması yetersizliğini LKP'de bulunmadığını açıklıyordu. Bu MK toplantısı Gorbacov'a Litvanya'ya giderek, son bir kez daha anlaşma yoluyla deneme görevi vermişti. Gorbacov Ocak ortalarında, Litvanya'ya geldi ve görüşmelerinde SBKP önderliğinin tutumunu dile getirdi.

Gorbacov'un Aralık sonu MK toplantısında yaptığı konuşma şu anda:

kadar yapılan konuşmaların, en sert idi. Gorbacov bu konuşmasında Litvanya KP önderliğinin, 1989 ilkbaharındaki Sovyet Parlamentosu seçimlerinde, milliyetçi Litvanya "Halk cephesi'nin" gösterdiği, büyük başarıdan sonra sürekli geri adım atarak, "bölücü güçlere" giderek daha fazla taviz verdiğini ve "Sovyetler Birliğiyle olan federatif bağları parçalamaya yönelik" uygulamaları gündemine aldığını iddia etmişti.

Gorbacov'a göre LKP "Parti çizgisinden uzaklaşmış" "tavizciliğin ideolojisi'nin" yaymaya ve "milliyetçi ve bölücü güçlerle direk flört etmeye" başlamıştı. "Aynılıkçı" örgütlerin yasaklanması, şimdi daha bir ciddi düşünülüyordu.

Sovyet parti ve devlet önderliği, SSCB'nin çözülmesine izin veremeyecekti. Bu konuda "kimse'nin merkez iktidarın hedefleri ve olanakları konusunda hayale" kapılmamasını hatırlatmıştı Gorbacov. SSCB'nin çözülüşü beraberinde, "Avrupa ve dünyadaki politik durumun, istikrarsızlaşmasını" getirdi ve bunda kimse'nin çıkarı yoktu. Gorbacov'a göre "bölücülerin destek umdukları" çevreler de dahil batılı, devlet adamlarının hepsi SSCB'nin devlet bütünlüğünün, korunması gerektiğini düşünüyordular.

Gorbacov'un bu kendi iddiasına kendisinin inanıp inanmadığı, yada bu iddiayla salt ulusal hareketleri demoralize, etmeyimi hedeflediği çok önemli değil. Ama en azından emperyalist güçlerin, SSCB'nin istikrarsızlaştırılmasında çıkarları olmadığı tezi, tartışmalı bir tez.

Batılıların Gorbacov'u bırıyandan destekleme, diğer yandan SSCB'nin "kontrolü" çözülüşünün devam ettirilmesi tutumlarında somutlaşan çelişki kolay cevaplara izin vermesinde, bir çok gelişme yurtdaki tezin, tersinin geçerli olduğunu gösteriyor.

Gorbacov açık bir kıskmazda: Bir yanda SSCB'nin büyük bölümünde ortaya çıkan, otonomi hareketlerini ve girişimlerini taviz ve ağır tehdit karşımı müdahalelerle, politik olarak "yola getirme" çabalarının tümü istenilen başarıyı göstermiyor. Zamanın otonomi yönetimleri yönünde işlediğini görmek gerekiyor. Çatışma bölgelerinin sayısı, tüm bu müdahalelere rağmen, azalacağına çoğalıyor. Ulusal problemlerin kapsamı ve derinliği büyüyor. Bu yönelimin değişmesi ise kısa vadede mümkün gözüküyor.

Diğer yanda SSCB önderliği, ulusal çelişkiler için politik çözümün dışında bir çözüm yoluna izin vermiyeceğini, politik çözümün dışında bir başka çözümün olamayacağını kararlılıkta vurguluyor. Herhangi bir Cumhuriyet hükümetine karşı askeri bir müdahale, dış politika, reform politikaları ve "yeni düşünüşle" açıklanamayacağını, bu, tutum kendi içerisinde,

mantıklı gözüküyor.

Bu açmaz tüm taraflar tarafından bilindiği için, merkezin ordunun da devreye sokulabileceğine, ilişkin tehditleri ulusal hareketleri ürkütmenin dışında, ciddi bir şekilde artık korkutuyor. Tüm bu tehditler daha çok, "aynılıkçı güçlerin" işine geldiği ve havayı daha fazla kızıştırdığı için, sonuçta verimsiz tehditler olmaya mahkûm oluyor. Bu durum bu şekilde aylardır sürüyor ve konuşma yoluyla gerçekleştirilmek istenen, ıkna metodları tükenmiş benziyor.

Tam da bundan dolayı geçen yılın Eylül ayında, sorduğumuz soru halen geçerliliğini koruyor. "Tam da bu açmaz parti ve ordu önderliğini Baltık ülkelerinde, ibret verici bir örnek yaratmaya, köpeğini sadece hıavladığını, bir kez daha ısırtılabileceğini göstermeye ıtmaz mı?" Bu ihtimal dışı bir olanak değil, ama uygulanabilmesi ancak önderlikteki bir değişiklik ve iç ve dış politikalar, daki, bir dönüştürme elele gerçekleştirilebilir. Burada Batı Almanya ile Doğu Almanya'nın birleşmesi durumunda, SSCB'de iktidarı bir "General" alacağı tehdidinde bulunan Gorbacov'un Mitterand'a söyledikleri hatırlanmalıdır. Perestroika bir kaç yıl içinde ve nihayet bir kaç ay içerisinde savaş sonrası düzenin çözülmesine ve böylece geleneksel Sovyet "güvenlik sisteminin" ve "Avrupa'daki güçler dengesinin" çözülmesine yol açtı. Gorbacov bir kez Brejnev Doktrini yerine her ülkenin "özgürce seçimini yapması" prensibini yerleştirince çevresindeki ülkelerin bir bir "reel sosyalizmin" toplumsal sisteminden ve iktidarı blo-

kundan hızla uzaklaşacakları belliydi. COMECON ("sosyalist" ülkelerin kendi aralarında kurdukları ekonomik işbirliği örgütü) ve Varşova Pakti şu anda içi boş paklardan başka bir şey değil.

Şu anda yalnız tek sorun var: Savaş sonrası düzenin çözülüşü ve emperyalist iktidar blokunun atağı en azından Sovyet sınırlarında durdurulabilecek mi? Bunu başarabilmek için Gorbacov tüm ulusların "özgürce seçim yapmaları" prensibini yeniden sınırlı ve SSCB içerisinde bir çeşit Brejnev Doktrini uygulamaya başlıyor. Bu doktrini politik araçlarla hayata geçirme şansı ise çok az ya da hiç yok denilebilir.

Son bir buçuk yıl içerisinde Sovyet Cumhuriyetleri Estonya, Letonya, Litvanya, Moldavya, Azerbeycan, Gürcistan "bağımsızlıklarını" dile getiren yasaları çıkarıyor, açıklamalarda bulunuyor. Bunun dışında bu cumhuriyetler kendi toprakları, kaynak ve üretim araçları üzerinde mülkiyet hakkı iddia ediyorlar. Sovyet merkezi hükümeti Kasım ayı ortasında tüm bu bağımsızlık açıklamalarının geçersiz ve anayasaya aykırı olduğunu ilan etti. Geçersiz ilan edilen yasalar arasında Litvanya vatandaşlığını düzenleyen yasa ile Estonya ve Letonya'nın yeni seçim yasaları da yer alıyor. Pratikte ama bu cumhuriyetler geçersiz ilan edilen yasa ve belirlenmelere göre hareket ediyorlar. Ve böyle ha-

reket etmeye de devam edeceklerini her fırsatta açıklıyorlar. Bu tür yasaları çıkarmaya da devam ediyorlar. Örneğin Litvanya ve Letonya Aralık ortasında anayasalarındaki KP'nin öncülüğünü belirleyen maddeleri kaldırdılar.

Bu kararlar Gorbacov'a vurulan ek darbeler niteliğindedir. Çünkü Gorbacov daha o sırada KP'nin öncü rolünü tartışılmayacağını ve rekabet eden partilerin varlığını tanımayacağını açıklamıştı. Gerçekte ise Sovyet Cumhuriyetlerinin çoğunda tahammül edilen ve hatta legalize edilen bir çok muhalefet partisi var. Ve bu partilerin güçlerini, kitle desteklerini ilkbaharda yapılacak olan Cumhuriyet parlamenterleri seçimleri gösterecek. Bu seçimlerden sonra kimi Sovyet Cumhuriyetleri Moskova'daki merkeze muhalif konumda yer alan hükümetler oluşabilir.

Tek tek Sovyet Cumhuriyetlerinin açık otonomi girişimleri SSCB'deki "ulusal sorunların" bu dağının sadece zirvesini oluşturmaktadır. Ülkenin bir çok bölgesinde yüzbinlerce insanın oturduğu topraklardan kaçışına ve binlercesinin ölümüne sebep olan çeşitli uluslar arasında daki ateşli çatışmalar biteceği benzeniyor. 1987 yılında resmi açıklamalara göre 51 yerde Sovyet Güvenlik Güçleri "sükuneti" sağlamakla görevlendirilmişlerdi, 1989 sonbaharında benzer yer sayısı 71'e çıkmıştı ve yakın gelecekte 121'e çıkacağı tahmin ediliyor.

Ekonominin felaket halindeki ve sürekli kötüleşen durumu olmasaydı bile Gorbacov'un pozisyonu bu ağır sorunlar karşısında tehlikeli olacaktır.

(Arbeiterkampf, Sayı 314, 8 Ocak 1990)

Kifayet Ana ile röportaj

saldırına uğradık. Saldırı sırasında bayılmışım. Gözümü hastahane de açtım başıma polisler toplanmış. Serum takmaya çalışıyorlardı. Açık grevinde olduğumu ve tedavi kabul etmediğimi söyledim. Polisler beni oradan alıp DAL'a götürdüler. Orada diğer açık grevçileriyle karşılaştık. Meğerse ben hastahaneye götürülürken diğer grevçilerde DAL'a götürülmüşler.

D.İ.:DAL nasıldı?

K.Ana:Çok kötüydü. İki gün boyunca içleri suyla doldurulmuş tek kışkık hücrelerde tutulduk. Soğuktan zangır zangır titriyordum. Her yanım kırılmış gibi ağrıyor, bitkin bir hale gelmişim. Çünkü her yan suyla dolu olduğundan oturmak bile olanaklı değildi. Toplam 20 kişiydik. Aramızda 2 tanede öğrenci vardı. Bize su vermekle suçlanıyorlardı. Bir ara karşılaştık. Çok kötü durumdaydılar. Dayak yedikleri her hallerinden belliydi.

Sonra DGM savcılığına çıkarıldık. Savcı hakaret etmeye çalışıyordu. Bende kötü bir şey yapmadığımı, çocuklarımızın hakları taleplerine sahip çıktığımızı, hakaret edilmesinden gerekenlerin çocuklarımızı ve bizleri bu duruma düşürenler olduğunu söyledim. Tümümüz serbest bırakıldık.

Cezaevindeki açık grevinin bittiğini haber alınca öğrencilerin Mükiyeliler Birliği'nde Verdikleri corbadan ibaret yemek ziyafetinde açık grevine son verdik. Sabah çocuklarımızı görmek için Aydın'a gittik. Ne yazık ki açık grevinin bitmemiş olduğunu öğrendik. Çocuklarımızı şekerli su, tuz verilmediği gibi sularında kesiliyormuş. Cezaevi önünde oturma eylemi yapmaya başladık. Polisler bizi videoya alıyorlardı. Bizde düşman çatlatmak

için Halay çekmeye başladık. Aramızda henüz ameliyattan yeni çıkmış tutuklu Halil Öter'in annesi Fatma hanım da vardı. Yarasından kanlar akıyordu o haliyle bizimle sonuna kadar halay çekmekten vazgeçemedik. "Ölsemde sizlerle birlikteyim." diyordu. Bir ara polisler megafona "sizlere dağılmanız için 3 dakika mühlet dağılmanız zor kullanacağız" dediler ve saldırdılar. Coplar, tekmeler, yumruklar başımıza, sırtımıza yağmaya başladı. Olayı görüntülemeye çalışan gazetecilerin fotoğraf makineleri elerinden alındı.

Aramızda 9 yaşında, bizimle Ankara'da 10 gün açık grevi yapan bir kız çocuğumuz da vardı. Polisler annesini götürmeye çalışırken annesini bırakmamak için annesinin bacaklarına sarılmıştı. Polisler onu da saçlarından yakalayıp yolun kenarında bulunan yeni biçilmiş buğday saplarının bulunduğu tarlaya fırlattılar. Çocuğun her yanı sıyrıklardan kan revan içinde kalmıştı. Bir çocuğumuz polislerce alınmıştı. Ancak direnmemiz sonucunda 7 kişinin dışındakileri polisin elinden kurtarmayı başardık. Cezaevi önünde aileler olarak eylem yapan yaklaşık 100 kişiydik. Yaklaşık 30 gündür evlerimizden uzakta idik ve üzerimizi değiştirmemiştik üzerimi değiştirmek için eve gittiğimde açık grevinin bittiğini öğrendim bir anayla birlikte cezaevine gitmek için yola koyulduk sevincimizden elele tutuşmuş Hey Dev-Genç'li marşını söylüyorduk.

Çocuklarımızın cezaevlerine girmesiyle birlikte aileler ekonomik olarak büyük zorluklarla karşı karşıya kaldılar. Geçimlerini sağlamak ve içerdekilere bakmak için kimimiz el işleri

(örgü vs.) yaparak, kimimiz çocuk bakıcılığı yaparak ve bir çoğumuz pazarlamacılar yaparak geçimimizi sağlamaya çalışıyoruz. Bu nedenle birçoğunun ayrıracak zamanı olmuyor. Ayrıca baskı ve işkencelerden dolayı insanlar çok haki ve meşru da olsa eylemlere katılmaktan korkuyorlardı. Yapılan eylemler bu korku havasını dağıttı ve katılım fazlalaşmaya başladı.

D.İ.:Son yaptığınız eylemlilikler nelerdi?

K.Ana:Son olarak yaptığımız eylemlilikler Mehmet Yalçinkaya ve H.Hüsnü Eroğlu'nun öldüğü açık grevlerine ilişkin. Bir çok şehride Açık grevleri yapıldı. Duyarsız ve sekte davrandıkları için SHP Adana il binası işgal edildi. Mehmet Yalçinkaya'nın ailesi ve mezarı ziyaret edilip mezarlıkta saygı duruşunda bulunulup sloganlar atıldı.

D.İ.:Bu alana ilişkin yurtdışında yapılması gerekenler konusunda önerileriniz var mı?

K.Ana:İnsanlar nerede olurlarsa olsunlar kötülüklerle karşı iyi ve güzelden yana tavır almalıydılar. Tutuklular ve aileleri oldukça zor koşullar altında yaşamalarını sürdürmeye çalışıyorlar. Yurtdışındakilerin maddi ve manevi dayanışmayı güçlendirmeleri bu zorlukların daha kolay aşılmasını sağlar.

D.İ.:Son bir şey.

K.Ana:Öyle büyüttük ki onları Koptular birer birer O güzel görkemli gün gelince Belki belki yine geri gelirler. Ölüncüye kadar bekleyeceğiz onları yavrum. İstemedim sizi yorduk. Acılarınızı tazeledik. Sağ olun. Mücadeleniz mücadalemizdir.

KÜRT SORUNU İÇİN ÇÖZÜMLER -II-

Günümüzde her milli mesele gibi Kürt meselesi bakımından da (emperyalizmin "çözümleri" bir tarafa bırakılırsa) üç "Çözüm yolu" üç siyaset bulunmaktadır. Birincisi, egemen ulus burjuvazisinin siyaseti; bir çözüm yolu resmi devlet politikası şeklinde uygulanıyor. İkincisi Kürt milletçilerinin savundukları ayrılma yolu. Üçüncüsü ise devrimcilerin savundukları yol: İki ulusun eşit ve özgür gönüllü birlikteliği yolu. Devlet politikası

Birinci yol, yani bugüne kadar devletin uyguladığı "Kürt politikası" milli baskı ve zorla asimilasyon politikası olmuştur. Milli baskı, iktidardaki sınıflar birleşimine uygun olarak, içeriği farklılaşsa da, yıllardır hemen hemen aynı biçimler altında sürdürülmüştür.

Yüzyıl önce Abdülhamit, böl ve yönet politikasıyla bölge halklarını birbirine düşürmüştü. Ermenilerin karşısına Kürt milislerini yedi "hamidiye Alayı" ile çıkarmış; Kurluluş savaşında emperyalist işgalcilere karşı Kürt halkının desteğini alan Kemalistler, savaşın sona verdikleri sözleri yerine getirmemiş, Kürt meselesine şoven bir milliyetçilikle bakmaya başlamışlar; çıkan 17 isyanı kanla, katliamla bastırmışlardır. Sonraki yıllarda Kürt egemenlerinin hakim ittifakla bütünleşmesi ve bastırma politikalarının da etkisiyle Kürt bölgelerinde uzun yıllar ses çıkmamış, ama bu bölgelere sürekli kuşkuyla ve "sürgün yeri" olarak bakılmış, 1950'lerde kapitalizmin bu bölgelerde de gelişmesine rağmen yine de yeterince yatırım yapılmamış, hizmet götürülmemiş, yoğun bir sömürü sonucunda, bilinçli olarak geri bırakılmıştır.

Günümüzde dek Kürt meselesi, konuşulmasına, tartışılmasına ve herhangi bir çözüm önerisine imkan tanımayan bir tabu halinde tutulmuştur. Sorun, milli baskı geleneğinin sonucu olarak, yalnızca Kürt çözümleri ele alınmış; politikacılar, çok askerlerin üzerinde konuşabildiği bir konu olarak değerlendirilmiştir ve bu sonuca şaşırtıcı "asker kafasıyla" bakılmıştır. Örneğin, Mareşal Fevzi Çakmak'ın "Doğuya, yol, okul, medeniyet götürmek bunları bilgilendirir, sonra bağımsızlık isterler" görüşü revaçta olmuş ve genellikle bu şekilde davranılmıştır. Daha yeni emekli Korgeneral Faruk Güvener'ün 1966 yılında 7. Kolordu Komutanlığında görevli iken Cumhurbaşkan'ın hazırladığı bir raporda: "Güneydoğu Anadolu'ya Lazlar'ın yerleştirilmesini" önerdiği açıklanmıştır. (17.7.1987 Günaydın)

İşte böyle bir anlayışla; tam bir asker kafasıyla, Kürtler kendilerine zorla kabul ettirilen bir düzende yaşamaya mahkum edilmişlerdir. Bir parça ekmeğe parası kazanmak uğrunda sınır boylarında kurşunlanmışlar, zamanı gelince devletin ordusuna asker yazılmışlar ve yine kendi kardeşlerini kurşunlamaya zorlanmışlar; toprak ağalarının tarlalarında kann tokluğuyla çalıştırılmışlar; Kürtçe konuşulan için hapse atılmışlar, Kürtçe konuşmak suçuyla çarlıkçılarla mahkemede Türkçe bilmedikleri için derterini anlatamamışlar, Türklerini söyleyememişler, Kürt oldukları için harcanmışlar ama Kürtlüklerini savunamamışlar...

12 Eylül'e birlikte de Kürtler üzerindeki ulusal baskı ve zulüm olanca şiddetle sürdürülmüştür. 12 Eylül,

bütün Türkiye'de olduğu gibi Kürt halkının yaşadığı bölgelerin üzerine de kabus gibi çöktü. Bu bölgelerde tenkil ve pasifikasyon uygulandı, köylere arama bahanesiyle askerî operasyonlar düzenlendi. Cuntanın generalleri baskın yapılan köylerin yakılması için emir verdiler. (1) Binlerce Kürt köylüsü işkence tezgahlarından geçirildi; binlercesi hapisanelere dolduruldu. İdeolojik düzeyde şovenizmin en uç noktalarına ulaşıldı. Generaller, Kürt halkına yapılanları fazlasıyla tekrarladılar. Bölücülük gerekçesiyle Kürt halkı üzerinde uyguladıkları katliksiz ayrımcılık (discrimination) siyasetiyle asil bölücülüğü kendileri yaptılar.

Bu uygulamalara tepkiler de geldi

1984'te Kürt bölgelerinde başlayan silahlı eylemler önce her zaman olduğu gibi basit eşiğe olayları olarak gösterilmeye ve geçiştirilmeye çalışıldı. Ama bu olayların bir'den fazla hareketi olduğu sonunda hükümet tarafından da açıklanmaya; ve buna karşı bir Kotr-Gerilla hareketi uygulanmaya başlandı. Kotr-Gerilla, bugün eski politikalarla birlikte sürdürülmektedir. Ama Kürt sorunu, bugün her dönemdekinden daha fazla bir ölçüde Ortadoğu sorununun, ayrılmaz bir parçası haline gelmesi dolayısıyla ABD'nin doğrudan ilgi alındığı bir konu niteliğini de kazanmıştır. Kürt sorunu uluslararası bir boyuta ulaşmıştır. Uygulanan Kotr-Gerilla politikası sorunun insan hakları açısından uluslararası platformlarda tartışılmasına neden olmuştur. Bu durum aynı zamanda Türkiye'deki bazı çevrelerin Kürt sorununun tartışmaya başlanmasını da gündeme getirmiştir.

Bugün Kürt sorunu "çözmek" için yürütülen operasyonlarda, köyler bombalanmakta, yakılmaktadır. Binlerce insan gözaltına alınmakta, işkencelerden geçirilmekte, cezaevlerine doldurulmaktadır. Diyarbakır cezaevindeki tutuklulara özel olarak işkenceler yapılmış, 50'den fazla tutuklu cezaevinde işkenceyle öldürülmüş ya da işkence -ye karşı direnirken kendilerini yakarak ve ölümlü oruçlanarak can vermişlerdir. Devlet kuvvetleri, ordu ve polis Kürt bölgelerinde halka "Allah'a ve Resuluna iftade" ve "Allah yolunda savaş" çağırarak ayetli-hadisli bildiriler dağıtmakta, resmen cihad çağrısında bulunmaktadır. (2000'e Doğru sy:1) Köylüler korucu olmaya zorlanmakta, kabul etmeyenlere dayak atılmakta, işkence yapılmaktadır. Kanun kaçaklarına, koruculuk görevi verilmekte; birbirlerine düşman aşiret mensupları korucu olarak silahlandırılmakta, bölge halkı göçe zorlanmaktadır. (Örneğin, 1987 yılında Tunceli'nin 234, Erzincan'ın 250 köyü boşaltılmış ve bu yöre halkı İzmir, Antalya gibi kentlere yerleştirilmiştir.) Vietnam'da olduğu gibi, küçük yerleşim birimleri dağıtılarak köylüler büyük yerleşim birimlerinde toplatılmaya ve "stratejik köyler" oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Kürt halkının tümü, "beyaz", "mavi", "sarı" ve "kırmızı" renklerle fişlenmekte; Kürtlere "devlet yanlısı", "kararsız", "sempatizan" ve "militan" damgaları vurulmaktadır. (2000'e Doğru sy:5) İhbarcılık bütün bölgede dayak zoruyla yaygınlaştırılmakta; köylülerden birbirleri aleyhine ifadeler toplanmaktadır. Bazı köyler toplama kampına çevrilmiş

durumdadır; köye giriş-çıkış karakol komutanının denetimi altında olmakta, köylülere günlük yaşantılarıyla ilgili tekmiil verilmektedir. Bir çok okul ve sağlık ocağı, karakol ve kışla haline getirilmiştir. Kuşkuyla görülen herkes hakkında resmi belgelerle "yakala ve öldür" emri verilmektedir. Bütün bölge düzeyinde zorla asimilasyon uygulanmakta, Kürtçe olan köy isimleri değiştirilmekte, çocuklarına Kürtçe isim veren ana-babalar mahkemelere çıkarılmaktadır. (2)

Devletin bugün Kürt sorununu nasıl çözdüğünün basına yansımış bazı kesitlerinde şunlar görülmektedir:

"Jikî aşireti lideri Tahir Adıyaman için çok şeyler söylenir. 7 askerinin öldürülmesinden sorumlu tutulduğundan, kanun kaçağı olduğundan, devletin kendisini Apoculara karşı silahladılmış olduğundan, binlerce adamdan oluşan milis gücü olduğu söylenir." (Yeni Gündem, sy:78, 1987)

"Koruculuk kabus gibi oldu. Zorla korucu yapılmak istenen bazı köylüler ve baskı altındaki muhtarlar köylerini terk ediyor... Mardin'de Yolüstü Karakol Komutanı Başçavuş Orhan, bütün köylülere meydana toplanmış, şunları söylemiştir: 'Ya bütün silahları alacaksınız, ya da buradan çıkıp gideceksiniz. Yoksa 'sizi yavaşlatmam'. Gidemeyenlerse ya koruculuğu kabul ediyor ya da Avukat Şehmuz Miroğlu'nun söylediği gibi 'çeşitli bahanelerle köye operasyon yapan askerlerin hakaretlerine ve dayaklarına katlanmak zorunda kalıyor' askerlerin yerleştiği köylere gazeteciler sokulmuyor. Askerler gittiktiler köylere okullara yerleştiriyor, fillen gece sokağa çıkma yasağı uygulanıyor... İhbarcılık had safhaya varmış durumda... Bölgeye kesin korku köylere, ilçelere, şehirlerde farklı suretlerde ortaya çıkıyor. İnsanları konuşmaktan, resim çektirmekten, özellikle isimlerinin yazılmasından kaçınıyorlar." (Yeni Gündem sy:91, 1987)

"Köy korucuları korkutmaya başladılar. Köy korucusu olarak görev yapanlar arasında zorla kız kaçırma, ev kundağı ve basma gibi suçlarla hüküm giyip hapse düşenler var. Bunların bir kısmı eski sabıkalı." (Nokta, sy:16, 1987)

"Lice'nin 65 köyünün her birinde 10 zoraki korucu isteyen üstteğmen Murat Odabaşı, köylülerini esas duruşta tutup evire çevire döverek korucu yapmaya çalışıyor." (Nokta, sy:43, 1987)

"Doğu'da Jirliklerle anlaşma. Devletin umudu kanun kaçakları..." (2000'e Doğru sy:22, 1988)

SHP Diyarbakır Millevekilli Fuat Atalay dön düzenlediği basın toplantısında Lice köylerinde korucu olmayı kabul etmedikleri için 100 köylüye jandarmanın 'işkence' yaptığını ileri sürdü." (Cumhuriyet, 11.1.1988)

"Diyarbakır-Pirincik mezasında geçen hafta sonunda evinden alındıktan sonra işkence edilerek öldürüldüğü öne sürülen Zulfikar Bayram ile ilgili olarak Pirincik Karakol görevlilerinden 4'ü dön tutuklandı" (Cumhuriyet, Mart 1987)

"Mardin'de toplu dayak: Kendilerine 'toplu işkence' yapıldığı id-

diasıyla SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'ye başvuran Mardin'in Gercüş ilçesine bağlı Güzelöz Köyü halkı içlerinden 12 kişinin jandarma karakolunda elleri gözleri bağlanarak çıncıplak dövüldüğünü, daha sonra köy okulunun bahçesinde toplanan tüm erkeklerin sıra dayatılınca geçirildiğini, bir köylünün çıncıplak soyularak kadınlara teşhir edildiğini öne sürdüler... Midyat Sağlık Ocağı tabipleri yaptıkları muayene sonucu 8 köylüye de olaydan 11 gün geçmesine karşın 4 ile 10 gün arası rapor verdi... Köylülerin SHP Milletvekillerine anlattıklarına göre, karakolda dayak yiyenlerin serbest bırakılmasından sonra 500 kadar jandarma köyü basarak aile reisleri erkekler dışında tüm köy halkını okul bahçesinde toplayarak köylerdeki tüm evleri aradı. Güzelöz köylülerinin olayın gelişmesini daha sonra şöyle anlatıyor: 'Evlere herhangi bir şey bulunmayınca kadınların evlerine gönderildiler. Biz de okulun içine alarak teker teker dövmeye başladılar. O gün okulda ders yapılmadı ve biz Cuma namazına gidemedik. Sabah başlayan dayak saat 15:00'e kadar sürdü. Bu arada içimizden birini çıncıplak soyarak okulun penceresine çıkardılar ve tüm kadınlara gösterdiler. Köyümüzdeki 4 çocuğa da eşiyanın ne zaman geldiğini, hangi yöne gittiğini sorarak manyetolu bir cihazla elektrik verdiler. Ağzımdan verdikleri bu elektrik sonucunda çocuklarımızda kanama görüldü. Batman'a götürerek tedavi ettirdik." (Cumhuriyet; Nisan 1987)

"SHP Batman İlçe Başkanı Salih Aktan, Silir'in merkez ve Batman ilçelerinde 57 kişiden 16 gündür haber alınmadığını işkence seslerinin emniyete komşu evlerden duyulduğunu söyledi. Batman'da gözaltına alınanlardan 8'i SHP üyesi." (Cumhuriyet, 9.1.1988)

"SHP Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay düzenlediği basın toplantısında şu iddalara yer verdi: 'Diyarbakır'da sorgulama merkezi Hitler Almanyası'ndaki işkence uygulamalarını geçti. Son aylarda Diyarbakır ve çevresinde 100'e yakın insan gözaltına alınıp işkence gördü. Diyarbakır'daki sorgulama merkezi, yani Çevik Kuvvet ekibinin bulunduğu binaların 53 ve 54 nolu hücrelerde işkence aletleri ele geçirilmiştir. Burada vatandaşların kafalarına elektrikli miğfer geçirilmekte, cinsel organlarına cereyan verilmektedir. Filistin askısı, falaka, tuvalet çıkma yasağı gibi işkenceler sürmektedir. Bazı köylerde 'özel durum' ilan edilmiş. Gübre yığının dağıtılıp altında insan aranıyor, gelişigüzel aramalar sırasında jandarmalar süngülerini kadınlara göğüslerine dayıyorlar. Köy koruculuğunu ve ihbarcılığı kabul etmeyen köylüler işkence görüyorlar." (Söz, 11.1.1988)

"SHP Milletvekili A.Güven Gürkan bir belge açıkladı: 'Bu belgede siyasetim komutanlığı, illigilleri örgüt elemanlarının yakalanıp öldürülmesi' için emir çıkarmaktadır. Emir açıkça 'yakala ve öldür' diyor... Böyle bir durumda bir çok masum ve suçsuz insanın bölücü ve yıkıcı örgüt elemanı sanılarak 'yakalanması ve öldürülmesi' adeta kaçınılmaz bir 'kaza' haline geliyor. Ne yazık ki bu tür 'yanlışlıklara' çok rastlanmaktadır.' (...) 'Komando tim komutanı Astegmen Ümit Ertaş

Zileli'de bu belge ile yaptıkları operasyonlara tanıklık ediyor." (2000'e Doğru sy:47, Kasım 1987)

"Köylüler ihbarcılığa zorlanıyor. İşkenceli sorgulan Mardin Emniyet Müdürü Aydın Genç ve Lice Jandarma Komutanı Murat Odabaşı'nın yürüttüğü bildiriliyor. SHP Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay birçok köyün baskı altında olduğunu ve bazı köylerden göçün sürdüğünü bildiriyor." (2000'e Doğru sy:4 Ocak 1988)

"Hakkari: toplama kampı mı?... İşkveren köyünde giriş çıkış kontrol altında. Köyün tüm sakinlerinin kimlikleri jandarma karakolunda muhafaza ediliyor. Köyden herhangi bir nedenle ayrılanlar gittikleri yeri, ne amaçla gittiklerini ve ne zaman döneceklerini bildirmek zorundalar. Odun kesmeye ihtiyacı ve işteğe göre değil, jandarma tarafından belirlenen günlerde gidilebiliyor. Çobanlar sürü otlatacakları yeri de her gün karakola bildirmek zorundalar. İşkvereniler koruculuğu kabul etmemişler. Başlarına ne gelmişse bu yüzden gelmiş... 13 Kasım 1987'de tüm köylüler çoluk çocuk karakolun önüne getirilip akşama kadar bekletiliyorlar. Ertesi gün biraz insafa gelen jandarma, bu kez yalnızca erkekleri tutuyor ama 11 saat tek ayak üzerinde. Bazı geceler köyün kadınları nezarete atılıyor. Bütün bu baskılara dayanamayan köy halkı 15 Kasım 1987 günü toplu olarak köyü terk etmek istemiş. Ancak jandarma sille tokatı geri döndürmüş köylüler. 19 Şubat 1988'de işkveren jandarma komutanı tarafından tebliğ edilen belge işe işkverenilerin bütün özgürlüklerini ortadan kaldırdı. 13 maddelik bu belge köyü tam bir kışlaya çevirmiş durumda..." 2000'e Doğru, sy:13, Mart 1988)

"1986 yılında İçişleri Bakanlığı Güneydoğu ve Doğu illerine bir genelge gönderdi. Bu genelge üzerine Kürtçe isimler devlet zoruyla, mahkeme kararlarıyla düzeltilmeye başlandı. Zozan, Suzan oldu. Yek-bun, Ardil, Rorin, Rojbin, Rojevelat gibi isim sahip olanlar hakkında dava açıldı." (Yeni Gündem, sy: 81, 1987)

"Elazığ ve Tunceli'de 700'den fazla köyün adı değiştirildi. Eski isimlerin çoğu Kürtçe ya da Ermenice. Aslında büyük şehirlerimiz adları da yabancı kökenli. İstanbul Yunanca İstanbul'den, Ankara Pirigyalıların Angora'sından geliyor. (2000'e Doğru, sy: 50 Aralık 1987)

"SHP Hakkari Milletvekili Cumhur Keskin; Meclis kürsüsünden hükümeti çağır yapıyordu. 'Yasak koymak, bölge halkının ana dilini konuşmasına engel olmak, güvenlik soruşturmasıyla vatandaş devlet kapılarını kapatmak, ad değiştirme, işkence etmek, dayak atmak, toplu gözaltına almak, sürgüne yollamak için eliniz aldığınız sopayı artık bırakın (...) bölgenin sosyo-ekonomik yapısında Ortaçağ kalıntıları kurumlar varlığını korumakta, feodal ve yarı feodal üretim ilişkileri devam etmektedir. Sıra bu teorik açıklamanın dayandığı olgulara geliyordu: Bölgede toprak dağılımındaki adaletsizlik devam etmekte. Büyük bölümünü topraksız köylülerin oluşturduğu üreticiler, yarıncılık, ortakçılık ilişkileri içinde yaşam mücadelesi veriyor. ANAP'lı-

toprak ağaları, geçmişte olduğu gibi, bugünkü siyasi iktidarı da yanlarında alarak, devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yaylakları, kışlakları, meraları kullanıyorlar, kullanmakla kalmayıp kira karşılığı köylülere veriyorlar. Meclis kürsüsünden, geri kalmışlığın uzun bir listesini de yapıyor. Cumhur Keskin, 'olağanüstü hal uygulamasına gidilen yerlerdeki uygulamalar, sıkıyönetimi artırıcı uygulamalar'ı yapıyor. Dağı taşı güvenliğin göçleriyle doldurmakla sorun halledilemez. Ya bölge köylerinde uygulanan gece sokağa çıkma yasağı!... 'Evinin kapısına çıkan vatandaşın ihbar yapıldıktan ates açılmaktadır. Bu şekilde uygulama sonunda yaşamını yitiren yüzlerce vatandaşımız bulunmaktadır.' Devlet, Doğu bölgesine yatırım yapmıyor değildi. 'Askeri tesisler, karakollar, polis lojmanları, emniyet sarayları' yapımına hız verilmişti. Öyleki bu yatırımları bile yeterli görülüyerek 'bölgede Endüstri Meslek Liseleri, temel eğitim yahut okullar, tarım meslek liseleri dahil çok sayıda okul, kişi ya da karakol haline getirilmişti.' 'Sayın milletvekilleri, bu iddia garip gelebilir...' diyordu Keskin. 10 bin kişiye 2 doktor ve 7 yatağın düştüğü bölgenin bir kısmı illerinde, sağlık ocağları ve sağlık evleri de Özal hükümeti döneminde karakol haline getirildi. (2000'e Doğru, sy:13 Mart 1988)

Yine SHP Milletvekili M.Ali Eren'de 19.1.1988 günü TBMM Genel Kurulunda gündem dışı yaptığı konuşmada şunları söylemiştir:

"Parlamento bu tabuyu yıkmak zorundadır. Kürt sorununu bütün yönleriyle ele alarak, gerçekçi çözüm önerileri üreterek, sorun tüm detaylarıyla tartışmalıdır. Aksi takdirde Türkiye'de demokrasi vesayet altında tutulmaktan kurtulamayacaktır. Bugüne kadar soruna doğru yaklaşım gösterilmemiş ve Kürtlerin varlığı sürekli yadsınmıştır. Bu insanlarımızı hep kuşku ile beklemiş, farklı siyasal ve ekonomik uygulamaya tabi tutulmuşlardır. Bu bölge bugüne kadar mahrumiyet bölgesi olarak bırakılmış, kendi dillerini konuşmaları ve yazım dili yasaklanmıştır. Doğu'da en basit bir olaydan tüm bölge halkı sorumlu tutulmuş ve köylüler çocuk-cocuk, yaşlı-geniç ayırımı yapılmaksızın gözaltına alınıp işkence ve her türlü kötü muameleyle maruz kalmışlardır. Bölgede asimilasyon var gücüyle devam ettirilerek isimler değiştirilmekte, vatandaşlar çocuklarına özgürce isim verememektedirler. Yakalanarak sanıkların infazı olay yerinde yapılmaktadır. Tunceli Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı Osman Çitmiş'in yayınladığı genelgele bulan en somut delildir. Bölge vatandaşları güvenliğini-güvenilmez olarak ayırıp güvenliğin aşiret mensuplarını silahlandırarak, köy koruculuğu adı altında yeni bir güvenlik sistemi oluşturup halkı kendi kendisini korumaya zorlamaktadır." (20.1.1988 Cumhuriyet)

İşte devletin Kürt sorunu için getirdiği çözüm biçiminden bazı kesitler bunlardır. Diğer yandan, bu çözüm biçimine karşı çıkan Türkiye'nin aydınları da mahkemelere çıkarılmaktadır. Kürt ulusunun gerçeklerini dile getirdiği için onurlu bilim adamı İsmail Beşikçi yıllarca hapisshanede tutulmuş, eziyet görmüştür. Günümüzde de Kürt halkından söz ettileri için örneğin aralarında Aziz Nesin ve M.Ali Aybar'ın da bulunduğu birçok aydın Kürtçülük suçlamasıyla yargılanmaktadır. Diyarbakır eski Belediye Başkanı Mehdi Zana ile birlikte diğer demokratlar ve devrimciler, kendilerine verilen ağır cezalar ilave olarak bir de Kürtçe savunma yaptıkları için cezalandırılmaktadır. Kürt sorunu konusunda haber ve yorum yayınlayan dergiler de aynı gerekçelerle toplatılmakta ve yasaklanmaktadır. Örneğin, "Kürtlere Özerklik" verilmesinden sözettiği için Mustafa Kemal

bile "Kürtçü" sayılmış ve bu sözlerle ilgili haber ve belgenin yer aldığı 2000'e Doğru dergisinin Eylül 1987 tarihli 35. sayısına polis matbaada el koyarak dağıtımını engellemiştir.

Kürt Milliyetçilerinin Yolu Kürt Sorununu Çözemez

Kürt sorununda ikinci çözüm yolu, Kürt milliyetçilerinin savunduğu ayınlma siyasetidir.

Milliyetçilik, bir ulus içinde sınıf ayırımı yapmadan güya bütün ulusun çıkarlarını savunuyormuş gibi görünme siyasetidir.

Milliyetçilik üzerine, bilim ve düşünceyle bağlantısı ve bu bakımdan değeri açısından; ve milliyetçilerin politikalarının içeriği açısından pekçok şey söylenebilir. Nitekim, çıkarları ve dolayısıyla da dünyaya bakışları çıkarlarına bağlı olarak farklılaşmış ve sınıflara bölünmüş çağımız toplumunda, ideoloji olarak milliyetçiliğin sınıfsal içeriği ve işlevi üzerinde çok şey söylenmiş ve yazılmıştır. Milliyetçilerin, bütün ulusun çıkarları diye ileri sürdüğü pek çok fikir ve politikanın dibi kuralandığında bunların bütün ulusun değil, hatta ulus çoğunluğunun da değil, ulusun ekonomik olarak güçlü ve zengin bir azınlığının çıkarları olduğu ve ulusun geri kalan ekonomik bakımından güçsüz ve yoksul çoğunluğunun bu çıkarların hizmetine koşabileceği için bu fikir ve politikaların inceltip süslenerek bütün ulusun çıkarları olarak sunulduğu kolayca görülebilir. Bu sınıfsal özelliği ve yüklenmiş olduğu ideolojik işlevinden dolayı milliyetçiliğin, düşünce olarak; bilimsel içeriği ve mantık örgüsü her zaman zayıf ve dökülen, herhangi bir sistematiğe de sahip olmayan, üstünkörü ve dağınık bir şekilde bir araya toplanabilmiş yüzeysel, hiçbir derinliği olmayan çoğu da birbiriyle uyumsuzluk içinde dahi olmayan bazı fikirlerin sözde ideolojik olarak takibi olması ve sunulmasından ibaret bir değer olduğu üzerinde uzun uzun durulabilir. Milliyetçiliğin, kapitalist toplumda burjuvazinin çıkarlarını maskeleyerek kullandığı bir ideolojik hile olduğu kanıtlanabilir.

Milliyetçiliğin ve milliyetçilerin bırakalım ulusal sorunu çözmeyle, bu sorunu doğuran ilişkiler ve ilişkilerin temel dinamiklerini kavrayıp açıklayabilmeleri dahi becerilebilecekleri bir iş olmaktan çıkmıştır.

Burada sadece Kürt milliyetçilerinin Kürt ulusal sorununu çözmek üzere bulup önerilebilecek fikirlerin neden yanlış ve çürük olduğuna işaret etmekle yetineceğiz.

Bugün Kürdistan'da Kürt milliyetçiliğinin savunan düşünce ve akımları vardır. Ve bunlar Kürt sorununu milliyetçi bir tarzda çözümü için mücadele etmektedirler. Bunların görüşlerinin özü şöylece özetlenebilir: "Biz, bir avuç ulusal hain dışındaki bütün Kürtleri birleştirmek ve aynı bir Kürt Devleti kurmak istiyoruz. Çünkü biz Kürt ulusunun çıkarlarını savunuyoruz ve onların milli baskıdan kurtuluşunu amaçlıyoruz. Bugün ise Kürdistan 4 devlet tarafından parçalanmış ve işgal edilmiştir. Kürt ulusu da bu dört parçada yer almaktadır. Bu sebeple Türkiye Kürdistanı'nda yaşayan Kürt halkının, özellikle Türk halkıyla değil, diğer parçalardaki Kürt halkı ile birleşmesi gerekir. Kürt halkı ancak bu dört parçadaki Kürtleri bir araya gelip kendi ayrı devletini kurduktan zaman kurtulmuş olacaktır." Evet, Kürt milliyetçilerinin savunduğu fikir özetle budur.

Kürtlerin ayrı devlet sınırlarıyla bölünmüş olarak yaşayan bir ulus olduğu; yeradıkları devletlerde sınıfsal ve ulusal baskıya maruz kaldıkları bir gerçektir. Bu gerçeği bugün burjuvazi dahi kabul ediyor. Ama konu, milliyetçi değilse devrimci açıdan ele alındığında; yani Kürt emekçilerinin kuruluşu olarak ele alındığında, bunların ancak, içinde

yer aldıkları devletlerdeki diğer uluslardan emekçilerin kuruluşuyla birlikte kurulabilecekleri çok açıktır. Kendilerine sınıfsal baskı yanında ulusal baskı da uygulayan siyasi iktidara ve bu iktidarı ellerinde tutan sömürücü hakim sınıflara karşı mücadele ederek kurulabilecekleri ve böyle bir mücadelenin ise diğer ulustan emekçilerle birlikte verilmesi zorunluluğu; ve sömürücü sınıflar iktidarına karşı mücadelelerin başına ulaşabilmesinin böyle bir ortak ve birlikte mücadeleyi kolaylaştırıp kısıtlaması gerçeği anlaşılabilir kadar açık ve ortadadır.

Şimdi, Kürt emekçileri, milliyetçilerin görüşlerine göre davransalar, şöyle düşünecekler: "Bizler Kürdüz ve dört devlete parçalanmış bir ulusuz, bizim kuruluşumuz bütün Kürt halkının birleşmesidir. İran'da, Irak'ta, Suriye'de ya da Türkiye'de yaşayan Kürt halkını bu devletlerdeki hakim sömürücü sınıflara ve bunların iktidarlarına karşı mücadele ile ilgilendirmeyiz. Bu konu diğer ulustan ilgilendirir, çünkü devlet onların devleti, iktidarı mücadelesi de onların iktidarı mücadelesi. Biz Kürtler bu işlere karışmamalıyız. Bütün Kürtlerin birleşmesini düşünelim." Bu, Kürt emekçilerini baskı ve sömürü altında uslu uslu uyutmak başka bir politik sonuç doğurmaya- cık bir düşünce şekli olur. Evet, Kürt emekçileri, yoksul Kürt köylüleri, işte ancak böyle uyutabilir. Ve en gaddar ve çağdaş feodal sömürünün, toprak ağaları ve tefecî tüccarların sömürülerinin altında (devlet Kürtlerin değil de başkalarının olduğu için) uslu uslu durmaları sağlayacak bundan daha güzel, uytucu ve sihirli bir tükür bulunamaz.

Diğer yandan, bölgelerindeki Kürt emekçileri üzerindeki çağdaş sömürücü gerçekleştiren ağaların, egemenlerin de Kürt olduğu ve bunların mevcut düzenlerle bütünleştiği, hakim sınıflar ittifakı içinde yer aldığı ve siyasi iktidara ortak oldukları hiç aklı gelmez.

Bugün Kürdistan'da milliyetçi bir düşünceye sahip olan akımlardan birçoğu, sosyalizmin dünaya çapında kazanmış olduğu teorik-ideolojik prestijli ve ulusal sorun karşındaki tutarlı düşünceler savunmasının da etkisiyle ağırlıkla "milliyetçi" olduklarını söylemekte kendilerini "devrimci", "demokrat" vb. sıfatlarla adlandırmaktadırlar.

Emekçilerin sömürücü hakim sınıflara karşı sömürüden kurtulma mücadelesinin, hakim sınıfların elinden siyasi iktidarı almak ve emekçilerin iktidarı kurmakla başariya ulaşacağı, yani emekçilerin kuruluşu için mücadele etmekten başka bir yolu olmayacağı bilincini taşımayan bir devrimcilik; ve Kürt emekçilerini böyle bir mücadelede (devletleri olmadığı için) uzak tutan bir devrimcilik, açıktır ki, devrimcilik sayılmaz. Böyle bir "devrimcilik" Kürt emekçilerinin kuruluşunu sağlayamayacağı bir yana Kürt ağaları ve egemenlerinin yoksul Kürt emekçileri üzerindeki sınıf sömürülerinin devamına yarayacak bir muhteva taşıdığıda ortadadır.

Kürt milliyetçilerinin, devrimcilik, demokratik diye sunduğu propaganda Kürt emekçilerince ciddiye alınması durumunda; yani dört devlete bölünmüş Kürt emekçilerine, bulundukları devletlerde hakim sınıflarla mücadele eden diğer ulustan emekçilerle ve bu emekçilerin mücadelesiyle birleşmeyi önermek yerine, bütün Kürtlerin birleşmesini önermelerinin Kürt emekçilerce ciddiye alınması durumunda bu ülkelerdeki sınıf mücadelesi içinde Kürt emekçilerinin pozisyonu yukarıda gösterilmeye çalışıldan farklı bir pozisyon olabilir mi? Yani Kürt emekçilerini, Kürt zenginlerinin, ağalarının, tefecilerinin ve emekçilerin sınıf çıkarlarını uysal ve itaatkâr hizmetçileri olarak tutmak başka bir anlamda gelebilir mi? Ki, tekrar edelim bu zenginler,

ağalar ve tefeciler mevcut düzenle bütünleşmiş iktidarı odakları olmuş haldedirler.

Bu "Kürt demokratları" dışında kalan diğer Kürt devrimci-milliyetçileri ise önerdikleri çözümün Kürt milliyetçiliği olmadığını, kendilerinin M-L olduklarını dört ayrı devlet sınırları içinde bölünmüş olsa da, Kürt emekçilerinin bulundukları devletlerdeki diğer ulustan emekçilerle birleşmesinden daha kolay birleşebileceklerini; koşulların buna çok uygun olduğunu dört parçadaki Kürt emekçilerinin buna hazır olduğunu ve bunu kolayca başara-bileceğini ileri sürerek; bütün Kürt emekçilerini tek bir süreçte kurtulabilecekleri ve bir emekçi halk iktidarı kurabileceklerini mümkün olduğunu ve böyle bir devrimin Kürt ulusal birliği sorunu da çözüvereceğini iddia edebilirler. Bölgede Kürt emekçilerinin birleşerek böyle bir emekçi halk iktidarı kurur-melerinin koşullarını tarihsel olarak oluşturmuş söyleyebilirler. "Bölge-deki dört devletin kolayca icabına bakıp Kürt emekçilerinin kuruluşunu sağlayabilecek imkanı doğmuşsa, sırf diğer ulustan emekçilerin kuruluş mücadelesiyle birleşecek ve onlardan kurtuluşunu sağlayacağı diye böyle bir imkanı kullanmamak ve Kürt emekçi devrimini yapmaktan vazgeç-mek olmaz" gibi itirazlar ileri sürülebilir.

Milliyetçi değil de M-L ya da devrimci olduklarını; Kürt emekçilerini kurtarma işiyle uğraştıklarının kanıtı olarak ileriye sürülebilecek böylece diğer emekçilerin hiçbir tutarı yapının olmadığı açıktır. Bu tür düşünceler (gerçekleri yansıtmadıkları ve gerçeklere dayanmadıkları bir yana), gerçeklerden kaçış için insanlannulusal özlemlerinin yoğunluğu ve şiddetinden kaynaklanıyor olduğunu düşünebileceğimize hayallerini ve mantıklarını zorladıklarının kanıtı olabilirler ancak. Gerçeğe sadık kalmak ve gerçeğe dayanmak isteyen herkesin kolayca görebileceği gibi, Kürt ulusunun yaşadığı bölgede (dört devlet) bu itirazları haklı gösterebilecek koşullar yoktur.

Türkiye'deki Kürt emekçisi ile İran'daki ve başka ülkelerdeki Kürt emekçileri arasında ulusal bağdan başka bir bağ yoktur. Halbuki Türkiye'deki Kürt emekçisiyle Türk emekçileri arasında daha önemli bir bağ vardır. Bu, sınıf bağıdır. Örneğin, Irak Kürdistanı'ndaki Kürt işçileri ve köylüleri sömürmekte olan burjuvazinin ve toprak ağalarının Türkiye Kürdistanı'ndaki işçileri ve köylüleri de sömürmesi söz konusu değildir. Açıkta ki, Türk emekçileriyle birlikte Türkiye'deki Kürt emekçilerini (ama Irak'takileri değil) sömüren ve burada Kürtlere milli baskı uygulayan Türkiye'deki hakim sınıflar ve onların siyasi iktidarıdır. Yani Irak'taki sömürücü sınıflar ve onların devleti değil. Hal böyle olunca, Türkiye Kürdistanı'ndaki işçileri ve köylülerin sınıfsal ve ulusal bakımdan karşı karşıya olduğu güçler Irak (ve İran, Suriye) Kürdistanı'ndaki işçilerin ve köylülerin sınıfsal ve ulusal düşmanlıklarından farklıdır.

Fakat Türkiye Kürdistanı'ndaki işçilerin ve köylülerin sınıfsal ve ulusal bakımdan karşı karşıya olduğu güçler, Türk işçileri ve köylülerinin de karşı karşıya olduğu güçlerdir. Türkiye'de Kürt ve Türk emekçilerinin karşı karşıya bulunduğu güçler ortaktır. Bu nedenle birlikte olmaları ve ortak mücadele vermeleri kendi kurtuluşları için en elverişli durumdur.

Kürt milliyetçilerinin önerdiği bir yoldan, yani sınıfsal düşmanları ve maruz kaldıkları milli baskının kaynağını ortak ve aynı dediği ayrı olan; Kürdistan farklı parçalandı dört ayrı devlet sınırları içinde yaşayan Kürt emekçilerinin aynı süreçte ve birlikte kurtulmaları ve kurulabileceklerini savunmak onların kuruluşunu geciktirmek anlamına gelebileceği gibi, Türkiye'de ortak bir he-

defe yönelik Türk ve Kürt emekçilerinin birleşik mücadelesini de bölgeceğinden buna zarar da verecektir.

Devrimcilerin Çözüm Yolu

Devrimciler Kürt ve Türk halklarının özgür ve gönüllü birliğini savunurlar.

Kürt sorununun üçüncü çözüm yolu devrimciler tarafından önerilmektedir. Devrimcilerin önerdikleri çözüm, ulusal-sınıfsal kölelik ve milliyetçilik yollarına taban tabana zıttır. Çünkü bu yol Kürt emekçilerinin, yalnızca emekçilerinin de değil, Türkiye'nin bütün emekçilerinin her türlü sömürden, zulümden ve baskıdan kurtulmalarını içermektedir.

Devrimciler, bugünkü koşullarda, sadece (yada esas olarak) Kürt halkının kuruluşunu amaçlayan bir "Kürt devrimciliğini" doğru bulmazlar. Kürt emekçileri kendi başlarının çaresine bakarsınlar, Kürt emekçilerinin kuruluşundan "Kürt devrimcileri" sorumludur, biz Türk emekçilerinin sorunları ilgilidir, şeklideki bir anlayışa da kesinlikle karşı çıkarlar. Ve böyle bir anlayış devrimcilik olarak kabul etmezler. Ve bu tür anlayışın devrimcilik değil, milliyetçilik olarak değerlendirilir.

Devrimciler, Kürt milli meselesine bağnaz-söven Türk milliyetçiliğinin de, ezilen ulus tekinsini dile getiren Kürt milliyetçiliğinin de çözüm getiremeyeceğini savunurlar. Türk milliyetçiliğinin sövenizme yönelik içeriğine karşı çıkarken, Kürt milliyetçiliğinin demokrat içeriğini, haksızlığa ve zulme karşı çıktığı sınıra kadar hoşgörebilirler. Bu tür milliyetçiliğin ürünü olan yanlışlar Kürt halkına karşı hatalarını paylaşılmaz.

Devrimciler, bütün diğer toplumsal meselelerde olduğu gibi, Kürt meselesini de sınıf mücadelesi açısından, emekçi sınıfların çıkarları açısından ele alırlar. Ve bu sınıf bakış açısı nedeniyle, sosyalist olmanın bir gereği olarak her türlü eşitsizliğe ve köleliğe karşı oldukları için Kürtlerin üzerindeki mevcut ulusal baskı ve eşitsizlik uygulamalarına, milli zulme karşı çıkarlar ve mücadele ederler.

Diğer ülkelerdeki ulusal sorunlar bakımından olduğu gibi, Kürt ulusal sorunu bakımından da genel çözüm ilkelere belirdir. Bunlar, tarih içinde ortaya çıkıp ulusal sorunun çözümünde genel kabul gören ve bugün en azından kimsenin karşı çıkmadığı ve şekillen benimser görüldüğü demokratik ilkelere ve demokratik hakların ulusal sorununa da uygulanmasıdır.

Ancak, emperyalizm çağında burjuvazinin artık demokrasi ilkelere ve demokratik hakları savunmaktan vazgeçmesi ve gerilemesi; tarih içinde ortaya çıkmış burjuva-demokrasisini ve burjuva demokratik hak ve özgürlükleri savunmak ve gerçekleştirmek işlevini çoktan terk etmiş olması, burjuva hakların dahi gerçekleştirilmesini, burjuvaziyi rağmen ve burjuvaziyeye karşı bir mücadele konusu haline getirmiştir. Ulusal haklar da bu çerçevededir. ulusun kendi kaderini tayin hakkı da burjuva bir hak.

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı bir demokratik hak olarak her türden ulusal baskıyı, bir ulusun başka bir ulus üzerindeki üstünlük iddialarını ve egemenliğini reddeder; ulusların eşitliğini ve özgürlüğünü esas alır. Bu demokratik içeriğiyle ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, emperyalizm koşullarında müdahale ve sömürleş-tirme politikalarına karşı bütün uluslara ayağa kaldıran ve mücadeleye sokan bir hak haline dönüşür. Evet, bu hakkın içerdiği ulusların eşitliği anlayışı ve ulusların özgürlük ve de-

Kürt sorunu için çözümler

mokrası talebi bir ulusu daha ileri ulusların üstünlük ve egemenlik iddialarına ve emperyalist sömürüye karşı direnişe ve savaşa sokar.

Ulusların eşitliği, özgürlüğü, kendi kaderlerini kendilerinin belirlemesi demokratik hakkı, işçiler bakımından, gerçek eşitlik ve özgürlük taleplerinin içinde, bu taleplerine bağlı bir demokratik hakktır. Ve işçiler bakımından ulusal hak ve istekler, diğer uluslar üzerinde üstünlük kurmak, onları ezmek ve sömürmek için vesile ya da vasıta olarak görülmez ve kullanılmaz. İşçilerin diğer ulusları, diğer uluslardan çalışan insanları ezmek ve sömürmekten bir çıkarı yoktur. Başka bir ulusu ezen ulusların özgür olamayacağını bilirler. Bu nedenle işçiler, milliyetçiliğin de diğer uluslara üstünlük iddialarına dönüşmesini; ve ulus içindaki sınıf eşitsizliklerinin, baskılarının ve sömürünün üstünü örtmekte ve sürdürülmesini sağlamakta bir ideolojik vasıta olarak kullanılmamasını tehlikeli görürler. Emperyalizm çağında sadece emperyalizmden ulusal kurtuluş misyonunu taşıyan milliyetçilik, demokratik ve devrimci bir içeriğe sahiptir. Günümüzde artık her ulusal hareket emperyalizme karşı olduğu ve emperyalizme darbeler vurabildiği ölçüde ilerici bir içeriğe sahip olabilmekte, kendi halkına da ancak bu şekilde kurtuluş vaad edebilmektedir.

Türkiye'deki Kürt sorunu da ülkedeki sömür ve baskıya karşı mücadele içinde bir anlık ve içerik kazanmaktadır. Türkiye'nin emekçileri siyasal iktidar mücadeleleri doğrultusunda her hakkı ve demokratik talep gibi Kürt halkının ulusal taleplerine sahip çıkmak ve programlarına almak durumundadırlar. Çünkü ulusal eşitlik, özgürlük temelinde insanların gönüllü birlikteliğinin olmadığı; ulusal üstünlük iddialarının ulusal baskı ve zulmün olduğu bir yerde gerçek anlamda demokrasi söz edilemez. Aynı şekilde Kürtler de mücadelelerini tüm emekçilerin eşitlik, özgürlük ve demokrasi için yürüttükleri siyasi iktidar mücadelesi doğrultusunda ve buna bağlı yürütmedikçe başarıya ulaşamazlar ve milli baskıdan kurtulamazlar.

Aslında farklı ulusal toplulukların eşitliğini savunmak için devrimci-sosyalist olmak zorunda değildir. Böyle bir tavır demokratik olmanın önkoşuludur. Nitekim (birçok görüşüne katıldığımız) M. Ali Birand örneğinde gördüğümüz gibi, sosyalist olmayan pek çok insan ülkemizdeki Kürtler üzerinde baskının, eşitsizliğin hiçbir çözüm getirmediğini ifade etmekte tek çözümün Kürtlere insanca ve eşit muamele etmek olduğunu belirtmektedirler. Bu insanların Kürt Sorunu'na bakışının bir örneği ve özeti olan Yurdakul Fincancı'da (demokratik bir yaklaşımla) Kürt Sorunu'nun kaynağında baskıcı ceberrut devlet geleneğinin yattığını, Türk ulusunu egemen imtiyazlı ulus görenek diğer ulusal topluluklara demokratik haklarının verilmesinin sövenizm olduğunu tesbit etmekte ve çözüm olarak da demokrasiyi, yani farklı uluslar varlıklarının tanınmasını ve farklı ulusal topluluklara özgürlük ve eşitlik sağlanmasını öngörmektedir. (Milliyet, 31.7.1987) Bir başka deyişle, sorunu bu şekilde, demokrasi çerçevesinde ele almak ulusların kaderlerini tayin hakkı ilkesini savunmaktır. Ancak Fincancı'nın da örnek verdiği Batılı toplumlardaki çözüm Türkiye'de mevcut koşullarda ne ölçüde geçerli olabilir? Türkiye'de burjuva demokratik devrimin tamamlanmadığı için genel burjuva demokratik çözümler geçerli olmamıştır. Türkiye'de Batılı toplumlardaki, Fincancı'nın da işaret ettiği "etnik azınlıklar", daha doğrusu ulusal toplulukları kucaklayan Anayasal

hak ve özgürlükler kağıt üzerinde kalmaktadır. Bir faşist devlet yapısı içinde ulusal demokratik hakların tanınması eşyanın tabiatına aykırıdır. Bu yüzden, burjuva demokrasisinin görevlerini de günümüzde devrimciler yüklenmekte ve bu hakların devrimci mücadele ile kazanılacağı vurgulanmaktadır. Bu ise burjuva demokrasisinin de önkoşulu olan bir ulusun kendi kaderini kendisinin tayin etmesi hakkının savunulması ve bunun için mücadele edilmesinden başka bir şey değildir.

Kürtlerin kendi kaderlerini tayin hakkını savunmak demek, onların kendi gelecekleri konusunda eşit koşullarda ve özgürce karar vermeleri, kendi konularını kendilerinin belirlemeleri ve isteklerle aynı bir devlet kurma hakkına da sahip olmalarını savunmak demektir. Bu hakkın savunulması elbette onların ayrılmamasını ya da ayrı bir devlet kurmalarının savunulması anlamına gelmez. Tersine, hakların birliğini isteyen devrimciler, onların eşit ve özgür koşullardaki gönüllü birliğini savunmaktadır. Ayrılma hakkı tıpkı evlilikte boşanma hakkı gibidir. Boşanma hakkının tanınması evlilikten boşanmalarını savunmak anlamına gelmez; sadece evliliğin gönüllü, eşit ve serbest irade üzerine kurulu bir birliktelik olduğunu savunmak anlamına gelir. Devrimcilerin Kürtlerin ayrılma hakkını savunurken gerçekte onlarla zora dayalı olmayan bir birlikteliği savunmakta; onların ayrılmamasını değil Türk halkıyla birlikte olmasını istemektedirler.

Devrimcilerin Türkiye'nin tüm emekçi insanları için gerçekleşmesini istedikleri bütün herşey, elbette Kürt emekçilerinin her türlü hakkı taleplerini de kapsamaktadır. Kürt sorunu da bu taleplerin sahibi olan emekçi sınıflar ile bu talepleri bastırarak isteyen sömürücü hakim sınıflar arasındaki çelişmenin kazandığı özel biçimlerden biridir.

Kürt sorunu'na bir açıdan bakılınca ortaya çıkan durum şudur: "Kürt ulusu köylü bir ulustur. Kürt ulusunun milli baskıya karşı demokratik tepkisinde çıkış noktası, Kürt köylülerinin sınıfsal talepleri olmak durumundadır. Kürt meselesinin sınıfsal özü burada belirmektedir. Yani kendi pazarı için ulusal bayrağı açan bir Kürt burjuva hareketi söz konusu değildir." (Devrimci Yol sy:9)

Kürt köylülerinin kendi kurtuluşlarını ancak sınıfsal talepleri ekseninde, ulusal özemlerini de dile getirecek ve Türk emekçileriyle aynı saflarda yer alarak sağlayabilecekleri gerçeği, Kürt sorununun devrimci çözümünü bakımından önemli bir noktadır. Çünkü, Türkiye'de toplumsal sınıflaşma, asıl olarak bir yanda Türkler diğer yanda Kürtler yani bir yanda egemen ulus diğer yanda ezilen ulus temelleri üzerinde değil, sınıfsal ayrım temelleri üzerinde yükselmektedir.

Bugün, tüm emekçi halklar üzerindeki faşist baskı ve sömür, özel olarak Kürt halkı üzerinde milli baskı ve zulüm olarak da gerçekleşmekte; bir başka deyişle, Kürt Sorunu da diğer sorunlar gibi emperyalizmin ve oligarşinin faşist politikalarından kaynaklanmaktadır. Aynı yerden kaynaklanan baskıya karşı mücadelenin birlikte olması, Kürt emekçilerinin de emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede yer almasını gerekli kılmaktadır. Kısacası sorunun tek çözümü emperyalizmden bağımsızlık ve demokrasidir. Yani özgürlük ve eşitlikler, her türlü baskı ve sömürün ortadan kaldırılmasıdır. Böyle bir demokrasinin de sosyalizm koşullarında gerçekleşebileceğine kuşku yoktur.

Ama bu, Kürtlerin, sosyalizm kurulan kadar baskı altında yaşamaya devam etmelerini önermek anlamına gelmez. Tersine demokrasi için verilen mücadele, Kürtlerin üzerindeki baskıların kaldırılması için mücadeleye de kucaklar ve Kürtler bu mücadele sürecinde ulusal ve demokratik haklarını elde etmek hakkına sahip olabilirler.

Sorunun çözümünün her türlü baskı ve sömürün ortadan kaldırılmasında yattığı o kadar belli emektir ki sıradan yurttaşlar bile sorunun kaynağını gösterebilmektedirler.

Gazeteci Mete Akyol'un sorularına cevap veren bir Kürt "terör" olayını şöyle anlatmıştır:

"Karnı tok olan kimse terörist olmaz. Niye olsun ki? Ama adamın karnı aç mesala... Terörist olmasında ne yapsın? Bir de burada büyük toprak sahipleri var. Bir de şapkasının boyu kadar bile toprağı olmayanlar var. Teröristlik modası çünka, toprağı olmayan kişi terörist bahanesi uydurup büyük toprak sahiplerinden intikamını almaya bakıyor. Bu işler böyle oluyor burada. (Milliyet, 29.6.1987)

Bu gerçeği Sabah gazetesinde Ferit Öngören, şöyle dile getirmektedir:

"Gerillacı delikanlıları dağlara çıkaran öfke, başta Diyarbakır olmak üzere bölgedeki cezaevlerinde sürdürülen insanlık dışı işkencelerdir. Adeta gerberin dercesine yapılan işkenceler sonunda bu patlamayı yaratmaya yetmiş-tir.

Köylü gençlerin katılımı ise daha ciddi. Bir iddiaya göre bütün köyler, mezra ve komlar düzenli biçimde rüşvete ve haraca bağlanmış durumdadır.

Bu haraç eski bir meseledir. Fakat enfilyasyonla ağırlığı artmıştır. 'Allah bire beş eklen veriyor, bunlar bire on istiyor' Baharda kuzularımızı sayıyorlar, güzün kapımızı çalıyorlar sözleri darbu mesel olmuş gibidir.

Kısacası, gerillanın tarihi bir çekirdeği vardır ve hep olacaktır. Bu çekirdek, işkence görenlerin dost ve çevresinden kadro oluşturuyor; rüşvet ve haraçtan bezmiş kırlardan katilim ve destek sağlıyor.

Öyle sanıldığı gibi, Doğu Anadolu halkı dışardan yardım da beklemiyor. Bölgeden kalkan servet bizi kurtarıyor diyorlar. Yeter ki, rüşvet ve haraçla boğazlanan sermaye İstanbul'a kaçmasın, Avrupa topluluğuna katılması demokratik bir Türkiye'de özgür ve rahat yaşamak istiyorlar" (Sabah, 18.8.1987)

Devrimcilerde Kürtlerin özgür ve rahat yaşamalarını isterler. Kendi gelecekleri konusunda özgürce karar vermelerini savunurlar. Bu taleple ortaya çıkan hareketlerin hakkı ve meşru bir zemine sahip olduğunu kabul ederler. (2)

Sonuç olarak, Kürt sorunu için gerçek çözüm demokrasi içinde aranmalıdır. Demokrasinin kurulması için Kürt halkına her türlü baskı ve zulmden vazgeçilmesini önkoşullardan biri olduğu bilinmelidir.

Ve son bir iki söz daha: Kürtler üzerinde milli baskı, terör uygulayarak, dayak ve işkenceyle, katliamlar Kürtlerin "Türk" olduklarını kabul ettirmeye çalışıyor, bu yapılarıyla bütün bir ulusa uyar uluslar nezdinde hiçte hak etmediği "başka bir ulusu dayak ve işkence zoruyla asimile etmeye çalışan, barbar, çaptırsı ve insanlık dışı bir ulus" damgasını vurduklarının farkında değiller midir? Bu yapılarıyla Kürtleri Türk Ulusuna düşman ederek ayrılık için kalkışmaya kıskırtmalarını

nin farkında değiller mi? Yapılan bölücülüğün en fehlikelisi, ulusları birbirine düşman edecek ve kin ve nefret tohumlarını çok uzun süre beslemelerine yol açacak insanlık dışı bir bölücülüktür.

Kürtler üzerindeki milli zulüm durumuna, Kürtler dayak ve işkence zoruyla Kürt değil, Türk oldukları kabul ettirilmeye çalışılsa; Devrimcilerin iki ulusun eşit ve özgür gönüllü birlikteliğini sağlamak çabaları da Kürtler'in Türkler'e nefretini ve Türklerden ne pahasına olursa olsun ayrılarak kurtulma isteklerini söndürmeye yetmeyecektir. Kürtler zorla, işkenceyle, "bizden ayrılın, isyan edin!" diye kışkırtılıyorlar. Bölücülük ve ayrılıkçılığın bundan daha vahşi ve insanlık dışı olanına çağımızda zor rastlanabilir.

Başarıları 9. Sayfa'da

devrildiği korkusunu güçlendiriyor. Nitekim simdiiki Romanya Devlet Başkanı Iliescu ile Gorbacov'un 1985'de Cavusescu'yu devirmek üzere planları yaptığı iki yıl önce basına yansıyan haberler arasında yer alıyordu

Gobacov. Cavusescu'yu neden devirmek istiyordu.

Birincisi: Cavusescu yönetimi Varsova paktı içinde baştan beri bağımsızlık eğiliminin temsilcisiydi. Varsova paktının bazı kararlaştırması karşı çıkıyor ve bağımsız tavır alabiliyordu. Bu bağımsız tavır nedeniyle Batılı devletler tarafından övülüyor ve el üstünde tutuluyordu. Ta ki, Gorbacov batı kapitalizmi ile bütünleşmeyi hedefleyen reform programını ilan edinceye kadar.

Gorbacov dan önce Cavusescu, Batılı emperyalistlerin gözünde Varsova Paktı içinde bütünleşme boccu bir bölücü unsur olarak olumlu rol oynuyordu.

Cavusescu, 1968'de Cekolovakya isgaline karşı Varsova Paktı içinde tek basına karşı çıkmıştı. 1979'da Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı isgal etmesine karşı çıkmıştı. 80'li yıllarda Bulgar hükümetinin Türk azınlığa uyguladığı asimilasyona karşı çıkmıştı. Cavusescu'nun bu karşı çıkışları Batılı emperyalistleri sevindiriyor ve övgülerine mahzar kılıyordu. Batı'da Cavusescu, Doğu'nun bars melegiydi. "Kendi ülkesi ve ulusunun gerçek tercümanıydı". Doğu Avrupa'nın büyük ve değerli lideriydi. "tüm adaletsizliklerle yorulmak bilmeden mücadele eden ve hastalık derecesinde insanlık sorunlarıyla ilgilenen," ve son derece mütevazı bir yaşam sürdüren gerekiz lüksten kaçan bir liderdi. Cavusescu'nun Romanya'sı ABD nezdinde "ticarette en imtiyazlı ülke" statüsüne sahipti.

1978'de İngiliz Kraliçesi nezdinde "krallık madalyası"na layık görülen Cavusescu batı basınında büyük bir hümanist olarak dünyaya tanıtılıyordu.

1985'den sonra Doğu'nun en büyük hümanisti ve bars melegi artık Doğu'nun süper gücüne hükmeden Gobacov'du. Cavusescu'nun Varsova Paktı içerisindeki muhalflığına artık ihtiyac kalmamıştı. Paktın bir numaralı patronu Batılı emperyalistler için büyük umut vadeden reformları yürürlüğe koymuştu. Cavusescu ise Batı kapitalizmine ve "Ortak Avrupa Evi" projelerine kısıyordu. halfta son zamanlarda sadece karşı çıkışla da yetinmiyordu; bu projelere karşı iltifak kurmak amacıyla Çin, Kuzey Kore, Vietnam, Kuba, Suriye, Libya ve Filistin'le görüşmeler yaparak bir karşı blok oluşturma çabaları icine girmişti. Tabiki bunlar, batılı emperyalistler için olduğu gibi "Ortak Avrupa evi" projesinin sahibi Gorbacov için de hoşgörülecek şeyler değildi. Gorbacov, Sovyetler Birliği ile birlikte diğer tüm Doğu Avrupa ülkelerini Batı kapitalizmi ile bütünleşme sürecine sokarken Cavusescu aksı bir tutumla Batı bankalarına olan 21 milyar dolar borcu ödeyerek bu bağımlılık ilişkilerine son vermeye yönelmişti. Kapitalizme karşı bağımsızlığı koruma tavrı

Dipnot:

(1) Resen emekli bir jandarma üstveğmeni bu konuda şu açıklamayı yapıyor:

"1981 yılı Mart ayında, Jandarma sınıf okulunun kursu bitmişti. Jandarma Genel Komutanı ve MGK üyesi Org. Sedat Celasun, jandarma teğmenlerine hitap ediyor. 'Köye gittiniz, teröristi vemiyyorlar. Köyü yakacaksınız. Kaykamam mı karşı çıkıyor, çıksın. Arkanızda ben varım.' (2000'e Doğru sy:47, Kasım 1987)

(2) Son yıllarda Kürt sorununun aktüel hale gelmiş bir parçası PKK olayı üzerine görüşleri ve eylemleriyle ilgili eleştirilerimiz saklıdır.

hele diğer tüm "sosyalizm"lerin Batı'ya yönelindiği bir dönemde sındırılması zor bir durumdu.

Iste son yıllarda Batılı emperyalistlerin güdümündeki basın fehelleri aracılığıyla okun sivi ucunun Cavusescu yönetimine yöneltilmesinin gerçek nedeni dış politika planında izlenen bu bağımsızlık tutumdu. Romanya "sosyalizm"inin iktidari köklükleri bundan sonra kestilmeye ve vurgulanmaya baslandı. Cavusescu yönetiminin kır-sehir farkını daraltmak, kırsal bölgelerde oluşturalacak komünlerle köylerin orta cıplı kalkınma merkezleri haline getirilmesi amacıyla başlatıldığı köy-kent projeleri bile "dis güler" in Romen köylülerini yönetime karşı kışkırtmanın basıca propaganda malzemelerinden biri oluyordu.

Dis politika planında Gobacov reformlarına karşı çıkan, Batı kapitalizmine bağımlılığı reddeden ve borclarını sıfırlamaya karar veren Cavusescu yönetiminin ic politika planında toplumun büyük çoğunluğunun güven ve destegine sahip bulunmadığı yıklısı ile birlikte nef bir şekilde ortaya çıktı. İzlenen dis politika'nın ağır tutarısı "özellikle 21 milyar dolar dış borcu ödememesi, halka ödettirilen bunun yaratacağı hosnutsuzlukların kaale alınmaması Cavusescu için büyük bir handikapı.

Bir ülke yönetimi ki, bir yandan Batı kapitalizminin borc boyundurduğundan kurtularak bağımsızlaşma tercihini yaparken yeraldığı paktın patronuna kafa tutarak boyun eğmezse; ülke içinde halkın tahammül sınırlarını zorlayan bir tasarruf programını uygularken yığınların aktif ve bilincili destegini almak için bilinclendirme çalışmasına gerek duymaz ve isleri yalnızca bürokratik hiyarsariye ve güvenlik güçlerine bel bağlayarak sürdürmeye kalkarsa sonu elbette ki, Cavusescu yönetimi gibi hüsrarla biter. Bağımsızlaşmak amacıyla dış borclarını kasa sürede ödememesi planlanarak ülkenin büyük kaynakları bu yönde kullanılırken, evlerin bes derceden fazla ısıtılması yasaklanırsa, ayda 20 Kw saatlen fazla elektrik kullananların saatleri sökülürse, aksam 21'den sonra lokantalar kapatılır sokak lambaları söndürülürse, bir kac saate sığın TV programları devlet baskanının söylevleriyle acılır ve kapalırsa, ülkede inanılmaz bir rüşvet furayı her tarafı kaplasa ve bu koşullarda emekçilerden alabildiğine yabancılardan hanedan görüntülü bürokratik iktidar saltanatı halkın onayı ve destegine gerek duyulmaksızın sürdürülürse, patlama noktasına gelen yığınlar çeşitli güclerin tahrik ve komplolarıyla patlatıldığında hic bir güc diktatörlüğün yıkılmasını önlemeye yetmiyor.

Romanya sancılı ve kanlı bir değişimle Doğu Avrupa ülkelerinin geleceği beliriz ülkelerden biridir. Bu ülkenin devrim öncesi gecmisindeki güçlü faşist özelliği dikkate alındığında bu birleşiklik döneminde karşı-devrimci bir çözümün gücüne gerek çıkma olasılığı olduğu gibi beklenmedik baska secenekler de geçerli çözümleri oluşturabilir.

El Salvador'da devrimci mücadele ve FMLN

fabrikalarda hafta kiliselerinde. Şunu da belirtmek isterim politik ve askeri kanat ayrımı yapmamıza karşın bu ikisi içte geçmiş durumdadır. Askeri mücadeleyi yürüten kadrolar aynı zamanda politik kadrolarımızdır. Politik kanattaki kadrolarımızın hepsi ise silah kullanmayı bilirler yani gerilladılar ama politik görevleri ağır basmaktadır.

Kentlerdeki gizli, yarı gizli ve açık örgütlenmeler, Barrio (Mahalle) komiteleri örgütlenmemizin temeli olup asıl sorun gizli çalışmayla açık çalışma arasında işbirliğini sağlayabilmektir.

Yerel ve bölgesel örgütlenmelere geniş otonomi vererek onların genel karar mekanizması içinde azami ölçüde yerel çalışmaların sağlanması gerektiğini düşünüyoruz. Deneyim bize, tepeden aşağıya bir takım kararlar bildirmek yerine kararların geniş halk kitlelerine dayanarak alınması gerektiğini öğretti.

D.İ: Askeri örgütlenmeden biraz daha söz edermisiniz?

V.A.: FMLN'nin düzenli profesyonel gerillaları var. Bunun yanı sıra birde milis dediğimiz silahlı halk var. Bunlar genellikle gösteriler ve toplantıların güvenliğini sağlarlar ve gerektiğinde FMLN güçlerine yardım ederler. Ancak hiçbir profesyonel gerilla olmayıp silahlı sivilerdir. Eylem sona erince evlerine okullara yada fabrikalara dönerler.

D.İ: FMLN ile sendikalar arasında nasıl ilişki var?

V.A.: Biraz önce dediğim gibi sendikalar otonomi verilmesinden bağımsız olmalarını yanayız. Sendikalar mücadeleyi açtıkları yürüyüşleri için FMLN içinde yer almalı gerektiriyor. Öte yandan

çoğu zaman FMLN içinde olmamaları daha iyidir. Çünkü böylece daha çabuk gelişirler. Elbette fabrikalarda çalışan FMLN Kadroları var ve bunlar genellikle milis kuvvetleri içinde yer almaktadırlar. FMLN Kadrolarının olmadığı birçok yerde işçiler zaman zaman kendiliklerinden silahlı oluyorlar.

D.İ: Sovyet yanlısı geleneksel komünist partilerin silahlı mücadeleye karşı tavırlarını biliyorsunuz. El Salvador'da nasıl bir tavır aldılar ve alıyorlar?

V.A.: (Gülerek) El Salvador'da bugün artık böyle geleneksel bir komünist parti kalmadı. Ülkemizde gerilla hareketi ilk olarak geleneksel KP'den bir kopuş olarak başladı ve silahlı mücadeleden yana olmayan grup süreç içerisinde yok oldu. Bugün FMLN içinde yer alan KP silahlı mücadeleden yana olanlar ve Kasım 1989 saldırısında önemli ölçüde yer almışlardır. 1970'lerde silahlı mücadeleden yana olmayan diğer gruplarda daha sonra tavırlarını değiştirerek FMLN'ye girtiler ve güçlendiler. Bugün sadece El Salvador KP'si değil Honduras ve Guatemala KP'leri de silahlı mücadeleden yana tavır geliştirmeye ve uluslararası geleneksel komünist harekete yeni öneriler getirmeye başladılar. Onların içinde cesur insanların olduğunu eminim.

D.İ: FMLN'nin ideolojik hattını nasıl tanımlayabiliriz?

V.A.: Proleterya ideolojisine inanıyoruz ve Marksist Leninistiz. Ancak kendimizi hiç bir zaman sınırlamıyoruz. Örneğin Sovyetler Birliği (Troçkist) 4. Enternasyonal'e veya Maoist Enternasyonal'e kendimizi

bağlamıyoruz. Tamamen bağımsız ve bundan gurur duyuyoruz. FMLN içinde Maoist ve Troçkist gelenekten gelen grupların solmasına karşılık bugün için tek bir politik parti kurmaktan bahsedebiliyoruz. ML'iz, ancak diğer akımlara, Troçkizme ve Maoizme karşı değiliz.

D.İ: Kurulmakta olan yeni parti değişik eğilimlerin bir arada yaşayacağı bir parti mi olacak, yoksa kendisine özgü bir ideolojik-Politik hattı mı olacak?

V.A.: Bu teorik bir problem. Eğer eğilimlerin partisini kuracağı düşünülürse Troçkizme göre partiyi kuruyorsunuz demektir. Biz bundan yana değiliz. Doğu Avrupa'daki son gelişmelerde dahi yeni olan her şeyi gözönüne alarak partileşmeye çalışıyoruz.

D.İ: Doğu Avrupa'da yaşananları nasıl değerlendiriyorsunuz?

V.A.: Bu konuda resmi bir görüş yok ama şunu söyleyebiliriz ki Doğu Avrupa'da olanlar, klasik Komünist partilerle kitleler arasındaki bağın kopuşunu, KP'lerin kitlelerini kaybettiğini ve kitlelerin değişik yönleri gittiğini göstermektedir. Nasıl bir parti ve nasıl bir Sosyalizm'i kuracağımıza yanıt ararken tüm bu gelişmeleri gözönüne alıyoruz. Hiç bir konuda dogmatik değiliz.

D.İ: Doğu Avrupada yaşanan gelişmelere bakılarak "Sosyalizm ölmüştür" deniyor. Nasıl bir sistem kurmayı düşünüyorsunuz?

V.A.: Daha önce dediğim gibi ML'iz ve Sosyalizm için mücadele veriyoruz. Ancak kurmak iste-

diğimiz Sosyalizm Doğu Avrupa'da yenilen "Sosyalizm" değildir. Hatta D. Avrupa'da olanları bile Sosyalizmin yenilgisi olarak değerlendirmek tam olarak doğru olmaz. Olanlar geleneksel Komünist Partilerin Sosyalizmin kurulmasından uzaklaşmalarıdır.

Devrimden hemen sonra kuracağımız hükümet ilke olarak ARENA dışındaki tüm politik güçleri kapsayabilir: Üniversiteler, işçiler, köylüler hatta kilisenin temsil edilmesi gerekir. Demokratik Halk devrimi anti-faşist, anti-empiryalist bir devrimdir ve bütün güçlerin içinde yer alacağı geniş kapsamlı bir hükümeti içine alır. Çoğulcu sistem, serbest seçimler, topyekun reformu ve tarafsızlık (Hiç bir pakt içinde yer almamak) belli başlı ilkelirimizdir.

D.İ: Nikaragua'da Sandinista Hükümetiyle aranız nasıl? Özellikle Aralık 1989 ortalarında Costa Rica'da 5 Orta Amerika Devlet Başkanı tarafından imzalanan anlaşmadan sonra. Biliyorsunuz anlaşmanın bazı bölümleri ARENA Hükümeti'ne destek verir nitelikte.

Ayrıca bölgedeki bütün "terörist" faaliyetlerin durdurulması çağrısı yapıyor. Sandinistaların FMLN ile olan ilişkilerinde bir değişiklik mi söz konusu?

V.A.: Sandinistaların aramızda bugüne dek hiç bir anlaşmazlık olmadı. Bugün içinde bir değişiklik söz konusu değil. Ancak şunu gözönünde bulundurmak gerekiyor. Gerilla hareketi olan FSLN (Sandinista) ile hükümet olan FSLN arasında her zaman bir farklılık olacaktır. FSLN bugün bir devlet olarak hareket ediyor ve o anlaşmayı ne için imza-

ladığını anlıyoruz.

Şikayet ettiğimiz hiç bir konu olmadığını söyleyebiliriz. İmzalanan anlaşma aslında (Nikaragua'daki) Conralara (karşı Devrimci) ve ABD'nin bölge politikalarına karşı bir darbedir. Önemli olan konu her zaman için anti-empiryalizmi bölgede canlı tutmaktır. Örneğin ABD'nin Panama'yı işgalından sonra Norega'yı destekleyen bir bildiri yayınladık. Sanırım hiç kimse FMLN'nin Norega'yı destekleyeceğini düşünemezdi bile.

D.İ: Bütün bu gelişmeler karşısında ABD'nin tavrı?

V.A.: ABD'nin buna yanıtı ise Costa Rica, Honduras ve Guatemala'daki sağ hükümetlerin yerine daha da sağda olanları getirmeye çalışmaktadır. Bu politikanın ne kadar başarılı olacağı ise bölgedeki devrimci güçlere bağlıdır.

D.İ: Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

V.A.: Tüm dünyadaki Devrimci Halk Hareketleriyle işbirliğinden yana olduğumuzun birkez daha söylemek istiyorum. İşbirliğinden de öte sanırım birbirimizin deneyimlerinden öğreneceğimiz şeyler vardır. Devrimci Yol Hareketi'nde kardeş devrimci hareketlerden biri olarak değerlendiriyor ve selamlarımızı yolluyoruz.

Ö: Biz de bu görüşme için teşekkür eder ve mücadelenizde başarılar dileriz.

Doğmatizme karşı olmak sosyalistlerin birliği için yeterli midir?

Devrimci Teori'de, Devrimci Mücadelede yukarıda özellikleri vurgulanan dogmatizme yer yoktur. Ne var ki, bunun böyle olması, dogmatizme yükledikleri anlam bir-birinden farklı olan, bu sarmaya farklı zeminlerden ve farklı amaçlarla karşı çıkan herkesin bir siyasal hareketle birleşmesi gerekliliği anlamına gelmez.

Aksine, şu örnek olduğu gibi, dogmalarla karşı olduğunu iddia edenlerin bir siyasal hareket içinde birleşmeleri mümkün değildir: Dün Kruscev-Brejnev politikalarını, bugün ise Gorbaçov acılımlarını birer amenü gibi kavrayan, anti-dogmatikliği ve yenilikçiliği Gorbaçov muhaliflerine karşı olmakla sınırlı olan TKP (TBKP) ile temel ideolojik-siyasi görüşleri ve mücadele sürecindeki pratiği itibarıyla hiç bir zaman dogmatik olmayan Devrimci Yol'un bir siyasal parti içinde birleşmeleri mümkün olmaz. Bunun nedeni sadece dogmatizme farklı sebeplerle karşı olmaları değil, bundan daha önemlisi, Devrimci Yol'un sosyalizm idealinin gerçekleşmesine en uygun teori olan M-L'i benimsemesi, bunu eylem kavgası edinmesi; TKP (TBKP)'nin ise ne dün, ne de bugün ML'i benimsememiş olmasıdır. (4)

Özette yeniden vurgulamak gerekirse: Türkiye'de ve T. Kürdistanı'nda, köklü siyasal, ekonomik, toplumsal ve kültürel bir değişime yaraştırmak için işçi sınıfının ve diğer emekçi kesimlerle kürt halkının öncül güçlerinin devrimci bir partide birleştirilmesi gerekli ve zorunludur. Bu gereklilik, ideolojik, siyasal, ekonomik-demokratik-akademik ve örgütsel düzeylerde birbirini tamamlayan bir mücadele sürecinde yerine getirilecektir. Bu mücadele-

nin ideolojik yönü, reformizmi, onun çeşitli biçimlerini, sosyalizmin bürokratik ve liberal kavranışının ifade eden sopalı hedef olacaktır, almamalıdır. Bunun yanı sıra, bu ideolojik mücadele, Türkiye Devrimi'nin temel sorunları ile sınıf mücadelesinin haldeki durumu ve ortaya çıkardığı devrimci görevleri netleştirip belirleyecektir, belirlenmelidir.

Devrimci bakış açısında, sorunun tek doğru ve bütünlüklü kavranışı budur. Bu perspektifte, yenilikçilik-dogmatizm türü bir kutuplaşma/ayrışma önerisi, görüldüğü gibi bütünüyle anlamsız ve işlevsizdir. Sosyalistlerin (Devrimcilerin) gerçekten birliğini isteyenler, böyle işlevsiz kalmaya mahkum zeminlerde hayaleyle güreşmek yerine, yukarıda önerilen ideolojik mücadele görevlerini benimseyerek gerçeklerle boğuşmayı başarmalıdır. Ve çabalarını Devrimcilik-reformizm ayrıntılarına hizmet edecek şekilde yönlendirebilmelidirler.

DİPNOTLAR

1- TBKP'li Veysi Sansöz'en, hem yurtdışındaki panellerde, hem de Türkiye'deki bazı dergilere yazdığı yazılarda, THKP-C'ye Geleneği ile TKP geleneğinin birleşmesi gerektiğini, Türkiye Solu için en ideal birlik çözümünün bu olduğuna inanarak söylemektedir. Veysi Sansöz'en'in Yeni Öncü Dergisi'nde misafir yazar olarak yer almasına ve özellikle yurtdışındaki TKP'li ile Türkiye Solu'nun yakın ilişkisine bakılırsa, "THKP-C geleneği" ile TKP geleneği kendidliğinden birleşmek üzeredir. Ancak bu birleşmede, THKP-C geleneğine ait her hangi bir fikir ve siyasetin birlik ögesi olduğuna henüz hiç kimse tanık olmadı. Gerçi, Kurtuluşçularda THKP-C ge-

leneğine ait herhangi bir şey kalmamıştı, ama yine de insan sormadan edemiyor. Kurtuluşçu arkadaşlarımız, soğuk doğru fena halde kırıdıkları direksiyonu biraz ortaya veya sola kırmazlar, revizyonizmin ve reformizmin birlik projelerine omuz vermekten vazgeçmezlerse ara kim olma özelliklerini bile koruyamayacaklardır. Biz bir kez daha hatırlatmış olalım. Tabii ki, sorumluluk kendilerine aittir.

2- Burada bir noktayı hatırlatmak gerekiyor. Bu yazının esas olarak amacı, Türkiye Solu gündemine sokulan dogmatizm-yenilikçilik tartışmasının Gorbaçov'un başlattığı açıklamalar ekseninde geliştiğine işaret etmektir. Yazının bu amacı dışında kaldığından Gorbaçov'un SSCB'nin geçmiş yönetimlerine yönelik eleştirilerinin mahiyeti ele alınıp incelenmemiştir. D.İ.'nin önceki sayılarında bu konuya ilişkin yazılar yer almıştı.

3- Bizim solun büyük bir bölümü çoğu kez Türkiye dışındaki mekanlarda meydana gelen olaylara ve bunların yol açtığı tartışmalara fazla önem vermiştir. "Nasıl bir sosyalizm, nasıl bir demokrasi, nasıl bir örgüt?" tartışması da bu şekilde başlamıştır. Türkiye Solunun yıllardır güya mücadelesini verdiği böylece temel sorunları hiç düşünmemiş oluşu ve bu sorunları -derli toplu olmasa da- tartışın ve pratiğini yapma gayretli içinde olanları görmezlikten gelmesi anlaşılır bir durum değildir. Gorbaçov'un hatırlatılması Sosyalist Demokrasi'yi tartışmaya başlamak her halde önünlecek bir şey olmaz. Aslında bu tartışmalar Türkiye Solu için "yeni" değildir. Gelisken bir düzeye yükselmemiş olsa da Türkiye'de, hem

de 80 öncesinde bu sorunlara kafa yoranlar olmuştur. Bugün büyük bir heyecanla yenilikçiliğe soyunan solcularımız nedense kendi ülkelerindeki devrimci mücadelenin geçmişine şöyle bir göz atma ihtiyacı duymamaktadır. Özette bizim solda fazlaca değişen bir şey yoktur. Yenilik de yoktur. Yenilik varsa o da, dışardaki bazı odakların söylem değişikliği nedeniyle bizimkilerin de söylemde yaptıkları değişikliklerdir.

4- Bu paragrafı, paragrafta yer alan TKP (TBKP) ismini çıkıp O'nun yerine sol liberalleri ya da Aydınlıkçıları koyarak tekrar okumak mümkün değildir. Böyle yapınca paragrafın anlamında herhangi bir değişim olmayacaktır. Dogmatizme karşı olmak ve yenilikçilik adına yola çıkıp Leninist Devrim Anlayışını, ardından Marx'ın bütün teorik-siyasal çözümlemelerini geçersiz ilan eden sol liberallerle Devrimcilerin, bunların ikisi de dogmatizme karsıdır diyerek aynı siyasal hareket (parti) içerisinde birlikte olabileceklerini düşünmek sadece hayalcilik değil daha önemlisi sol liberalizmin teorik zemini

nini kavrayamamaktır.

Aydınlıkçılara gelince: Doğu Perinçek ve çevresiyle Devrimcilerin aynı siyasal hareket içinde yer almamaları gerektiren sebepler, halen varlıklarını korumaktadır.

Yeri gelmişken burada bir noktayı hatırlatmak istiyorum: Kendileriyle siyasal birlik yapamayacağımızı söylediğimiz güçlerle ya da burada ismi hiç geçmeyen diğer sol gruplarla bizler, genel demokratik mücadele alanında, bu alanın programı, talepleri ve örgütlenme biçimi gibi konularda anlaşabildiğimiz ölçüde birlikte hareket edebileceğimizi düşünüyoruz. Örneğin, Türkiye Emekçi Halklarının talepleriyle dayanışma kapsamındaki faaliyetlerle, yabancıların/göçmenlerin sorunlarının çözümü doğrultusunda mücadelede, dışımızdaki güçlerle birlikte olabilmeyi zorlamak gerektiğini düşünüyoruz. Bir siyasal partide birlikte olabilmek için gerekli olan ideolojik-siyasal birlik ölçülerini, yukarıda somutlaştırdığımız alanlardaki birliklerde aramamak gerektiğini savunuyoruz.

Hannover'de Yürüyüş

Yeni İşçileri bakanı tarafından Federal Hükümete sunulan ve şu sıralar yasalaşması için hükümetin çaba harcadığı yeni yabancılar yasa tasarısına karşı Hannover'de bir yürüyüş yapıldı. 27 Ocak'ta gerçekleşen yürüyüş 800 dolayında kişi katıldı. Her ay Almanca ve Türkçe olarak yayınlanan Sesimiz Gazetesi'nin yanı sıra, çeşitli iltica kuruluşlarının, Aşağı Saksonya Yeşiller Partisi'nin, Öğretmen kuruluşlarının, bazı 3. dünya ülkeleriyle day-

nışma komitelerinin, Devrimci İşçi, DİDEF gibi grupların içinde yer aldığı toplam 40 kuruluş tarafından örgütlenen yürüyüşte, yabancılar için bir yasaya ihtiyaç olmadığı, eski ve yeni yabancılar yasalarının tamamen ortadan kaldırılması gerektiği vurgulandı. Sık sık eşit haklar sloganına ve anti-faşist sloganlarına atıldığı yürüyüş Hannover'in merkezi yerinde yapılan bir mitingle sona erdi.

EL SALVADOR'DA DEVRİMCİ MÜCADELE VE FMLN

Geçtiğimiz yılın Kasım ayında FMLN'in El Salvador yönetimine karşı başlattığı saldırı değişik yankılar yaratmıştır. FMLN'in bu son eyleminin iki yönlü önemi vardır: Birisi bu eylemleri El Salvador'daki "uzun savaş"ın yeni bir evreye girdiğini gösteriyordu. İkincisi ise bu eylemler, sosyalizmin iflas ettiği, dolayısıyla O'nu Devrimci bir yoldan kurup yaşatma mücadelesinin şekillenmesi için önemli bir cevap özelliği taşıyordu. Böyle olmakla birlikte, SSCB ve Doğu Avrupa ülkelerindeki gelişmeler, Salvador'daki Devrimci Mücadelenin dünya kamuoyunun gündeminde daha fazla kalmasına engel oluşturmaz.

Bugüne kadar kendilerini Sosyalist olarak adlandıran çeşitli ülkelerdeki gelişmelerin zaman, zaman dramatik sonuçlar da yaratarak hızla yoğunlaştığı bu günlerde Salvador'daki Devrimci Mücadele, devrimden ve Sosyalizmden umudunu kesmemiş bulunan devrimci güçler için yeni dersler yaratmaya devam ediyor. Bilindiği gibi El Salvador, Orta ve Güney Amerika ülkeleri içinde en küçük ama nüfus yoğunluğu en yüksek olan bir ülke. Yüksek dağların ve yoğun ormanların bulunmadığı bu ülkede 1920 lerde başlayan silahlı mücadele geleneği, 1970 lerden itibaren daha düzenli, 1980 lerden itibaren FMLN'nin önderliğinde daha örgütlü bir biçimde devam ediyor.

FMLN (Farabundo Martí Ulusal Kurtuluş Cephesi)'nin Avrupa temsilcisi Viktor Amaya ile 5 Ocak 1990'da Devrimci işçi adına Londra'da yapılan görüşmeyi son olaylara ışık tutması açısından özette aşağıda yayınıyoruz.

Devrimci işçi

"Yayından fırladı ok!
Menzile yakın,
çok yakın,
çok!"

Devrimci işçi: FMLN hakkında bilgi verirmisin?

VICTOR AMAYA: Orta Amerika'da 1960'larda tam bir kriz vardı. Daha sonra ise Honduras ve El Salvador arasında Furbol Savaşı diye bilinen savaşlar oldu. Bütün bu olaylardan sonra ülkede yeni bir toplumsal muhalefet gelişmeye başladı. Ve işlerin o güne kadar yapılandan daha farklı yapılması gerektiği sonucuna ulaştık.

Gerilla mücadelesi ilk olarak 1970-71'de şehirlerde başladı. Bunun nedenleri şehirlerdeki nüfusun çok yoğun olması (200 kişi/Km) dağılım bölgelerin bulunmaması ve Che Guevara'nın fikirlerinin Orta Amerika'da çok büyük bir etki bırakmasıdır.

Başlangıç döneminde belli başlı iki gerilla grubu vardı. 1970 lerin sonuna gelindiğinde bu sayı 5'e ulaştı. Ülkemizdeki gerilla hareketlerinin en büyük özelliği gerilla-kitle ilişkisinin hiç bir zaman kopmaması ve bütün gerilla örgütlerinin her zaman kitle ile olan bağlarını korumalarıdır. Biz hiç bir zaman kitleden kopuk gizli bir örgüt olmadık. Öğretmen, öğrenci ve işçi hareketleri içinde her zaman bağlantılarımız oldu. Ve bu nedenle de sürekli olarak büyüdük.

Silahlı mücadeleyi savunana bütün kitle hareketlerinin hızla gelişmesi neticesinde birleşmeye karar verdik. Ve Ekim 1978'de FMLN beş gerilla örgütü tarafından bir Cephe olarak kuruldu. Ancak 1978 ve 1979 FMLN'in hayata geçirilmesi açısından zorlu yıllar olduğundan kuruluş gizli tutuldu. İlk kez Ocak 1980'de başkent San Salvador'da 300 bin kişilik bir gösteri düzenleyerek FMLN'nin kuruluşunu ve birliğini kutladık. O zamanki nüfusun 1 milyon olduğunu göz önüne alacak olursak çoğu silahlı 300 bin kişilik bir gösteri oldukça önemli bir olaydır. Bundan görev olarakla mücadeleyi bir çok koldan götürecek politik partinin kurulmasını saptadık ve halada bu aşamadayız.

D.İ.:Politik bir parti kurma çalışmalarını zaman başladı?

V.A.:Sanırım 1 yıl kadar önce 1988'de bu yıl içinde politik partinin gerekliliği konusunda bir çok dükkânı yayınladık. İktidarı almadan önce muftaka politik bir partinin kurulması gerekiyor. Zaten bütün teoride böyle söylüyor.

D.İ.: Bende bu konuya değinecektim. Teoride silahlı mücadele için sürekli olarak partinin gerekliliği vurgulanır. Ancak bu iş Nikaragua ve bir ölçüde de Küba'da biraz farklı gelişti. bunu nasıl açıklıyorsunuz?

V.A.: Bu konuda esasnak olması gerektiğini düşünüyoruz. Otodoks çizgiye bağlanmanın gereği yok.

Zaten başlangıçtan beri biz ortodoks çizginin dışına düştük. Nüfus yoğunluğunun 200 olduğu bir ülkede gerilla mücadelesinin verilebileceğini hiç kimse düşünmüyordu. Teorik sorunlar karşısında esnek olduk. Ancak kitleyle olan bağlarımızı hiç kaybetmedik. Bugün ise FMLN'i oluşturan 5 gerilla grubu sektör bir şekilde birbirleriyle uğraşmak yerine tek bir parti kurmaya çalışıyorlar.

D.İ.: FMLN ilk olarak Ocak 1981'de yaptığı eylemlerle sesini duyurdu bu zamanlamanın nedenlerini açıklarmısınız?

V.A.: Birincisi 5 gerilla hareketinin birleşmesini kutlamak ikincisi tek bir komutanlık altında 5 gerilla örgütünü ne ölçüde yönetebileceğimizi denemektir. Yani bir ölçüde FMLN'in rüştünü ispatlaması diyebiliriz.

D.İ.: Saldırı ne kadar sürdü?

V.A.: Haftadan fazla değil. Çünkü bu daha çok askeri hareketti. Ve yeterli kadar askeri gücümüz yoktu. Zaten önümüze askeri bir zaferi koymamıştık. Üstünkörü bir bakışla askeri bir yenilgi dahi denebilir.

D.İ.: Askeri açıdan yenilgi politik açıdan bir kançtı demekmi istiyorsunuz?

V.A.: Evet bu saldırıdan sonra kitleler arasındaki politik çalışmamız hızla yaygınlaştı. Öte yandan askeri açıdan bile tam bir yenilgiden söz edilemez. Çünkü askeri komutanlık saldırı boyunca kendinden bekleneni verdi.

D.İ.: Ocak 1981 Kasım 1989 arasında ne tür gelişmeler oldu?

V.A.: Ocak saldırısından sonra politik askeri kadroların büyük bir kısmı için şehirlerde ve özellikle başkentte yaşamak olanaksız hale geldi. Ve kırsal kesimlere çekilme kararı aldık. Kırsal kesime çekildiğimizde gerilla için gerekli koşulların hazır olduğunu gördük. Özellikle yoksul ve orta köylülük arasında çalışmamızı hızlandırdık. Bu gün gelinen noktada kırsal kesimde büyük operasyonlar düzenleme olanağına sahibiz. örneğin: (Diğer hedeflerin yanı sıra) ABD tarafından örnek bir karargah olarak yapılmış bir üssü tam üç defa tahrip ettik. Buraya saldırıan FMLN gerillaları tamamen köylülerden oluşuyordu. Öte yandan başkent de dahil olmak üzere birçok kentte vur kaç taktikine uygun olarak eylem yapma yeteneğine sahibiz. Bütün bu saldırılar gündüz yapılmakta ve gerilla birlikleri düzenli olarak geri çekilmektedir.

Bütün bu gelişmeler karşısında ABD hem Vietnam'da uyguladığı taktiklere başvurdu; hem de yeni taktiklerle mücadelemizi durdurmaya çalıştı. **El Salvador 6 milyonluk nüfusuna karşılık 21 bin kilo-**

metre karelik küçük bir ülke olduğundan ABD 15 dakikada bir casus uçakları uçurarak birliklerimizin yerini saptamaya çalıştı. 1983'e geldiğimizde casus uçaklarının kontrolünden kurtulmak için biz de taktik değiştirdik. Ve yüzlerce insandan oluşan gerilla birliklerini dağıtarak küçük gruplar halinde hareket etmeye başladık. Ancak zaman, zaman 500 kişilik birliklerle saldırılar düzenledik.

Birliklerin çapı küçüldüğünden hareket kabiliyetimiz son derece gelişti. Öte yandan birliklerimiz ülkenin dörtbir yanına dağıldıktan buralardaki insanları da örgütlemeye olanağına kavuştuk. Bu dönemde ordu ve ABD ise küçük birliklere dağıldığımızdan yenilgimizi düşünüyordu. Bu gelişmeleri takip eden dönemde bir çeşit "Kurtarılmış Bölge" ilan etmeye başladık. Ki biz bunlara "Kontrol Altındaki Bölgeler" demeyi yeğliyoruz. Bu bölgelerde eğitimden üretime, yerel seçimlerden, ulaşma kadar bir çok şey kontrolümüz altındadır.

D.İ.:Resmi seçimlere karşı tavrınız nedir?

V.A.:Boykot çağrısı yapıyoruz. Bu bölgelerde tam bir iktidar sözkonusudur. Biz buna "Gerillanın Gücü" adını veriyoruz. Bugün ülkenin % 20 si bu durumdadır. Kasım 1989'dan itibaren ise savaş kentiyle de taşındı.

D.İ.:Kasım 1989 Saldırısından önceki politik durum nasıldı?

V.A.:1978 Askeri darbесinden bu yana El Salvador'daki gerçek güç, değişik sivil hükümetler kurulmasına karşılık, ordunun elindedir. Biz buna "Sözde demokrasi" diyoruz. ABD ilkönce (Hristiyan Demokrat) Duarte Hükümetini iş başına getirdi. Ve Hükümet ölüm mangalının ve ordu terörünün modern yüzünü temsil ediyordu. Bu yürümeyle daha sonrada bilyorusunu ölüm mangalarıyla doğrudan bağlantısı olan (Arena) CRISTIANI hükümeti iş başına getirildi. Ölüm Mangaları arasında her zaman gerçek iktidarı olmaları karşılık bugün bunun açıktan yürütüyorlar.

D.İ.:Arena'yı nasıl tanımlıyorsunuz?

V.A.:Faşist ve katiller topluluğu.

D.İ.:1978 askeri darbесinden bu yana devletin görünümünde bir takım "demokratik" gelişmeler olmasına rağmen yapısında bir değişiklik olmadı diyebilir miyiz?

V.A.:Bütünyle doğru. Duarte ve Arene Hükümetleri arasında pek önemli farklılık bulunmuyor. Çünkü her iki hükümette ABD tarafından El Salvador'da uygulanan ayaklan-

manın bastırma stratejisinin birer temsilcileri/uygulayıcıydılar. Önce 1978 de tamamen askerlerin kontrolünde olan bir hükümet kuruldu daha sonra 1980'de Duarte cunta ile işbirliği yapmaya başladı. Ve 1984'de başkanı "seçildi". Bu geçen dönemde yıpranan Duarte Haziran 1989'da (Arena) Cristiani Hükümeti ile yer değiştirdi. Kasım 1989 saldırısından önceki durum aşağı yukarı bu şekilde gelişti. Arena "seçildiği" andan itibaren FMLN ve halka karşı toptan bir savaş açma hazırlığı içindeydi. Bu planın gizli dokümanlardaki adı "**Jakarta Planı**" dir bilyorusunuz. 1965 yılında Endonezya'da binlerce muhalif insan benzer bir plan doğrultusunda öldürülmüştü.

D.İ.:Kasım 1989 saldırısının amacı ve beklentileri nelerdir?

V.A.:Arena'nın iş başına gelmesinden önceki dönemde politik olarak oldukça güçlü olmamıza karşın karışmazdaki güçlerin bir çok insanı öldürmeyi göze alabilecek durumda olduğunu bildiğimizden sonuna kadar politik bir çözüm aradık. Ve görüşmelere başladık. Hatta seçimlerin 6 ay ertelenmesi halinde FMLN'i politik bir parti olarak örgütleyip seçimlere katılabileceğimizi söyledik. Karşılığında da bir takım anayasal, yasal ve tammsal haklar talep ettik. Bu önerilerin yine zayıflığımızdan kaynaklandığını düşündük ve reddettik. Oysa öneriler gücümüzün bir göstergesiydi. Bir hareket güçlü olduğu için esneklik gösterir. Kasım 1989 saldırısının amacı gücümüzü göstermekti. Öte yandan hükümeti bizde yaptığımız görüşmeleri uluslararası kamuoyuna karşı bir maske olarak "Demokratikliğinin" bir göstergesi olarak kullanıyordu. Oysa biz için iç savaş hazırlıklarının sürdürüldüğünü biliyorduk.

Bu şahte imaja son vermek Kasım 1989 saldırısının ikinci amacıydı.

Saldırının 11 Kasım'da başlamasının nedeni ise FENASTRAS işçi Sendikası'nın 31 Ekim 1989'da faşistlerce bombalanması ve çoğu sendika lideri 10 kişinin öldürülmesi birçok kişinin de yaralanmasıydı. Biz bunu Jakarta planının uygulamaya konması olarak değerlendirdik. Saldırının geldiğine karar verdik. Ve görüşmeleri durdurduk.

D.İ.:Kasım 1989 saldırısını nasıl değerlendiriyorsunuz?

V.A.:Saldırından önceki amaçlarımızı tam anlamıyla gerçekleştirdiğimizi söyleyebiliriz, en önemli amaçlarımızdan bir tanesi savaş kentiyle özellikle de başkentte taşınması. Bu nedenle saldırıyı iki aşamalı planladık: **Brinci aşama bu saldırıyla birlikte kentlerdeki mücadeleyi**

uzun süreli olmasını sağlayacak lojistik desteğin kurulmasıydı. Bunda çok büyük ölçüde başarılı olduk.

Saldırının ilk gününden itibaren olan gelişmeler ve halkın katılımı bizim öngörülerimizden bile daha yüksekti. İkinci aşama ise mücadeleyi üst boyutlara çıkararak Jakarta planının uygulanmasını önmektir. Başkent San Salvador, Santa Ana ve San Miguel gibi büyük kentlerdeki destek ve katılım bu planın uygulanmasını önlemiştir.

D.İ.:Şu an için bir duraklama yada geri çekilmeden söz edilebilir miyiz? Yada şöyle sorayım: Nikaragua'da Sandinistalar 1978 yılında genel saldırıya geçtiler ve bir aradan sonra Haziran-Temmuz 1979 saldırı dalgasıyla birlikte iktidarı ele geçirdiler El Salvador'daki gelişmeler benzer bir yönde olabilir mi?

V.A.:Bir duraklama olduğu görüşünde değilim. El Salvador'da devrimin son aşamasındayız. (Final Phase) ancak son saldırı (Final Offence) aşamasında değiliz. Son saldırı mevcut iktidarı son darbenin indirilmesi ve devrimci bir iktidarı kurulmasıdır. Biz Kasım 1989 saldırısını iktidarı ele geçireceğimiz bir an olarak düşünmedik, böyle değerlendirmedik.

Amaç değişik toplumsal güçlerin mücadeleye sokulmasıydı. 1978'deki Sandinista saldırısından farklı diğer bir durum Sandinistaların saldırıdan sonra tamamen kutsal kesime geri çekilmeleridir. Oysa biz bugün hala Başkentteyiz ve Başkentteki en önemli hedeflere saldırılar düzenleyebiliyoruz.

D.İ.:Hala başkentte ve kentlerde olmanız biraz daha açar mı?

V.A.:Elbette belli mevzileri işgal edip oraları korumak durumunda değiliz. Bu zaten kaçınılmaz bir davranış olmazdı. Buna karşılık kentlerde ve başkentte geniş bir lojistik destek sağladığımızdan buralarda istediğimiz gibi hareket edebiliyoruz ve eylemler düzenleyebiliyoruz. Yani savaş devam ediyor.

D.İ.:Bu noktada FMLN'nin örgütsel açıdan nasıl değerlendirildiğini ve kitle bağlarının nasıl kurulduğunu sormak istiyorum?

V.A.:Bu oldukça geniş bir konu. Ancak kısaca şunu diyebilirim ki FMLN yeni bir toplumun/Devletin nüvesidir. FMLN'nin politik kanadı var ve biz bugün politik parti kurma çalışmalarını hızlandırdığımızı söylüyoruz. Öte yandan askeri mücadeleyi yürüten bir Genel Komutanlık var. Ayrıca bunlara koordinasyon halinde çalışan birçok gizli-açık örgütlenmeler var. **Okullarda, De. 15'de**